

Enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran de Sant Julià de Lòria

Març 2009

Institut d'Estudis Andorrans

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	5
1.1. Objectius.....	5
1.2 Metodologia.....	6
1.3. Marc Teòric general.....	7
2. DADES DELS ENQUESTATS	9
2.1. Sexe i edat.....	9
2.2. Nacionalitat i població de residència	14
2.3. Estat civil i forma de convivència.....	16
2.4. Dades de les persones amb qui conviuen	22
2.5. Nivell d'estudis i ocupació.....	24
3. INGRESSOS I DESPESES	29
3.1. Els seus ingressos propis d'on provenen? (Multiresposta).....	29
3.2. Amb els seus ingressos o ingressos de la parella o familiars, li costa arribar a final de mes?.....	31
3.3. Quina és la seva despesa mèdica i paramèdica mensual?	32
3.4. Quins són aproximadament els seus ingressos individuals?	33
4. HABITATGE	35
4.1. En quin tipus d'habitatge viu?	35
4.2. Casa seva és de lloguer o propietat?	36
4.3. A casa seva disposa dels següents equipaments domèstics?	37
4.4. Dins de casa té algun esglaó, desnivell o escales?	41
4.5. Per accedir al seu domicili hi ha ascensor?	41
4.6. Es troba amb alguna dificultat en l'entorn del seu habitatge? (Multiresposta).....	42
5. XARXA DE RELACIONS	43
5.1. Té família a Andorra? (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)	43
5.2. Normalment amb quina freqüència veu alguns dels familiars que viuen al país? (els que més veu)	46
5.3. Té algun familiar o una persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, que visqui a prop del seu domicili?	47
5.4. Amb quina freqüència veu algun dels seus néts (els que veu més)?	47
5.5. Habitualment té cura d'algun dels néts?	48
5.6. Vostè ajuda habitualment els seus fills?	49
5.7. Si té parella, el seu company/a necessita que l'ajudin en alguna de les activitats de la vida diària?	51
5.8. Vostè rep algun tipus d'ajuda de familiars o d'altres persones que no viuen a la llar? (Multiresposta).....	52
5.9. En el cas que necessités ajuda constant, de qui creu que rebria l'ajuda? (Multiresposta).....	54
5.10. Té alguna persona amb qui pot parlar dels seus problemes personals?	56
5.11. Amb quina freqüència veu algun dels seus amics?	56

6. SALUT	61
6.1. Com diria vostè que és la seva salut en general?	61
6.2. Pateix actualment o el metge li ha dit que té algun dels següents problemes de salut?	65
6.3. Té dificultats per conciliar el son?	67
6.4. Actualment, vostè fuma almenys un cop al dia?	69
6.5. Abans fumava?	70
6.6. Normalment pren alguna beguda amb alcohol (cervesa, vi, licors, etc.)	71
6.7. Normalment acudeix a la consulta mèdica (metge de capçalera o el metge que el visita habitualment)?	73
6.8. En l'últim any ha estat visitat/ada per algun dels següents professionals sanitaris?	74
6.9. Ha estat ingressat/ada en un hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys?	77
6.10. Vostè controla la seva tensió arterial?	78
6.11. Necessita algun tractament mèdic o control de salut regularment? (medicació, insulina...).....	79
6.12. Té assegurança de malaltia (cobertura sanitària)?	82
6.13. Durant els últims tres mesos ha tingut algun problema de salut o emocional, que hagi limitat les seves activitats socials, familiars, etc. habituals?	83
6.14. Durant els últims tres mesos, quin grau de dolor diria que ha tingut?	84
6.15. En els últims tres mesos ha caigut alguna vegada?	86
6.16. Creu que les demostracions d'afecte (una abraçada, un petó, una carícia, etc.) són importants pel benestar de la gent gran?	87
7. ACTIVITATS DE LA VIDA DIÀRIA	88
7.1. Quin grau de dificultat té per fer les següents activitats sense cap ajuda? ..	88
7.2. Quin grau de dificultat té per fer les següents tasques domèstiques sense cap ajuda?	94
7.3. A la seva llar, qui s'ocupa principalment de les feines de casa com ara netejar, cuinar, fer la bugada, planxar?	96
7.4. Com es desplaça habitualment quan ha d'utilitzar un mitjà de transport per Andorra?	102
7.5. Si mai tingués algun problema que li dificultés la seva vida normal a la llar, què preferiria?	103
8. HABITS ALIMENTARIS	105
8.1. Segueix alguna dieta o controla els aliments per motius de salut? (Multiresposta).....	105
8.2. On fa els àpats, normalment?	106
8.3. Si tingués la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics i segons la seva dieta, ho faria?	107
9. ACTIVITAT FÍSICA I TEMPS LLIURE	109
9.1. Acostuma a sortir a caminar?	109
9.2. Practica algun esport o realitza exercici físic regularment? (Multiresposta)	110
9.3. Té alguna afició?	111
9.4. Quanta estona mira la televisió al dia aproximadament?.....	113

10. QUALITAT DE VIDA I GRAU DE SATISFACCIÓ	114
10.1. En general diria que la seva qualitat de vida és molt bona, bona, normal, dolenta o molt dolenta?	114
10.2. Quin és el grau de satisfacció respecte als següents aspectes de la seva vida?	116
11. SERVEIS PER A LA GENT GRAN	121
11.1. Sap què és la llar de Lòria?	121
11.2. Acudeix a la llar de Lòria?.....	122
11.4. Utilitzaria aquest servei?	124
11.5. Sap si hi ha Centres de Dia al país?	127
11.6. Utilitzaria aquest servei dels Centres de Dia?	128
11.7. Sabria què fer (a on dirigir-se, a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d'aquests serveis?	131
RESUM I CONCLUSIONS.....	132
ANNEXOS.....	151

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objectius

A la nostra societat s'estan produint diversos canvis en l'àmbit demogràfic que afecten l'estructura de les poblacions. La millora de les condicions de vida de les persones, els avenços mèdics, la informació sobre aspectes relacionats amb la prevenció, etc., han provocat que el nombre de persones grans vagi en augment. De forma paral·lela a aquests important increment quantitatiu del col·lectiu de persones grans, la manera que les persones tenim de veure i concebre la jubilació i la vellesa també s'ha anat transformant en el temps.

Aquest estudi neix com a resultat de la inquietud de l'àrea de gent gran dins del Departament de Serveis Socials i Participació Ciutadana del Comú de Sant Julià de Lòria per a donar resposta a les noves demandes del col·lectiu de gent gran.

El Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans va rebre l'encàrrec de analitzar les condicions de vida (habitatge, economia, salut, etc.) així com el seu coneixement i utilització sobre alguns serveis orientats a la gent gran que resideix a la parròquia de Sant Júlia de Lòria.

1.2 Metodologia.

FITXA TÈCNICA

L'univers de l'estudi és la població de 65 anys o més resident a Sant Julià de Lòria.

El treball de camp s'ha fet entre el 15 de gener i tot el mes de febrer de 2009 mitjançant una enquesta personal.

La mostra està formada per 260 persones de 65 anys o més de les 1.263 persones de les mateixes característiques que componen el cens parroquial. Per poder aproximar-se d'una manera més acurada a la població real de Sant Julià de Lòria s'ha entrevistat només a una de les persones d'aquesta edat que viuen en la mateixa llar (home o dona) ja que d'aquesta manera augmenta el nombre de llars que representen a la parròquia.

El marge d'error és de $\pm 5,5\%$ per al conjunt de la mostra, amb un nivell de confiança del 95,5% (2 sigmes), sota la hipòtesis de màxima indeterminació ($p=q=50\%$) i en el supòsit d'un mostreig aleatori simple.

La informació s'ha recollit a través d'un qüestionari que inclou tant preguntes simples (amb una única possibilitat de resposta) com preguntes múltiples (amb diferents possibilitats de resposta).

Posteriorment s'ha procedit al tractament estadístic obtenint les freqüències i percentatges de les diferents qüestions plantejades, així com l'anàlisi bivariàble en funció de les variables sociodemogràfiques de la població (principalment sexe, edat, nacionalitat, nivell d'estudis i ocupació). Com a estadístic de contrast s'ha utilitzat la prova d'associació de la x²-quadrada, que indica si les variables analitzades són independents (no hi ha relació entre elles) o si hi ha una relació de dependència, és a dir si la proporció de casos de cada categoria d'una variable depèn dels valors de l'altra variable, i per tant ambdues poden estar associades.

1.3. Marc contextual

Una de les principals transformacions socials que s'ha produït al llarg del segle XX és l'allargament progressiu de l'esperança de vida de les persones (la duració mitjana de la vida dels individus sotmesos a les condicions de mortalitat de la taula de vida des del naixement). Cal assenyalar que en la Grècia Clàssica la mitjana de vida no excedia els 30 anys; l'any 1800 en països desenvolupats, no passava dels 34 anys, i el 1900, a nivell mundial, dels 40 anys, mentre que als països més desenvolupats era de 52 anys. A Andorra, actualment, l'esperança de vida en néixer s'estima, com a mitjana, en uns 83 anys per als homes i uns 85 anys per a les dones segons les dades de l'Observatori social.¹

A més de l'augment de l'esperança de vida, un altre factor que explica l'envelliment demogràfic (entès com l'augment de la proporció dels grups de més edat) en les societats avançades és la davallada de l'índex de fecunditat. Així, aquest canvi en l'estructura d'edat de la població s'explica perquè paral·lelament a la reducció de la mortalitat (gràcies als avenços científics en l'eliminació de les malalties i la generalització de recursos que milloren la qualitat de vida, lligats als processos d'industrialització i urbanització), s'ha produït un descens de la natalitat (transició demogràfica).

La vellesa, l'ancianitat, senilitat, o senectut correspon, en el seu sentit més ampli, a l'etapa de la vida que segueix a l'adult. De fet, no es pot establir d'una manera precisa un límit definit entre ambdues etapes, ja que hi ha una gran variació individual pel que fa a les modificacions que produeix en l'organisme el pas del temps, ni tampoc s'han determinat les pautes que permetrien identificar-les. Si bé és cert que si fem la comparació entre les característiques que presenta una mateixa persona als 60 anys i als 85 són evidents les modificacions corporals que s'han presentat i es poden diferenciar particularitats fisiològiques en cadascuna de les etapes, no és gens fàcil establir el moment en què s'ha passat de l'una a l'altra. Així, si ens basem en factors molt diversos, tenint en compte, per exemple, tant la transformació del cos com a conseqüència del pas del temps com criteris estrictament administratius, s'ha considerat una edat per assenyalar quan s'inicia teòricament la vellesa: els 65 anys coincidint amb l'edat de jubilació.

Des de la perspectiva demogràfica i segons Pérez Díaz² l'envelliment demogràfic comporta que a mida que la vellesa guanya pes estadístic i social, a la salut i a la supervivència se li confereixen, cada vegada més, més importància i recursos, i aquests es tradueixen en més anys de supervivència i en un major pes de la vellesa. Com a conseqüència, no és estrany, que la investigació mèdica i farmacològica estigui bolcada

¹ Pàgina web: observatorisocial.ad

² Pérez Díaz, J. (2006). "Demografía i envejecimiento". Madrid, Portal mayores, Informes Portal Mayores, nº 51. Lecciones de Gerontología, I [Fecha de publicación : 09/06/2006].
<http://www.imsersomayores.csic.es/documentos/documentos/perez-demografia-01.pdf>

a donar solucions als problemes propis de la gent gran. En aquest sentit, els estudis que afavoreixin el coneixement i la millora dels estils de vida de la gent gran cada cop més tindran un creixent protagonisme en l'àmbit social.

De totes maneres, el col·lectiu de la gent gran no és homogeni: el nivell d'estudis, el poder adquisitiu, la trajectòria professional i vital de les persones impliquen grans diferències a l'hora de fer-se gran. Són moltes les distincions que trobem en els estudis realitzats sobre la gent gran i que fan palesa aquesta diversitat entre el mateix col·lectiu: es diferencia entre tercera i quarta edat, actius i dependents, etc.

El procés que comporta la vellesa no necessàriament ve acompanyat de la dependència física i de la malaltia, malgrat que la gent gran és més susceptible de modificar les seves condicions de vida i patir un problema de salut. Per pal·liar o atenuar les possibles mancances que presenta l'heterogeni col·lectiu de gent gran, els serveis socials han de ser capaços de potenciar els serveis que ajuden a donar autonomia personal i social i retardar, el màxim possible, els processos d'envelliment, és a dir, augmentar la qualitat de vida de les persones per afavorir la independència.

Els estudis encarats a promoure les condicions de vida de les persones grans cada vegada tenen un interès més alt com a conseqüència de diversos factors: per una banda, i des d'una perspectiva quantitativa, l'augment de la proporció de persones majors en la nostra societat occidental i consegüentment la necessitat de donar una atenció de qualitat han provocat que els coneixements en els camps de la medicina, les cures específiques a la gent gran, la gestió de serveis, l'atenció social i psicològica etc. es desenvolupin cada vegada més. Segons dades de l'Instituto Nacional de Estadística (INE) el canvi demogràfic a España es tal, que s'està invertint la clàssica piràmide de població, de tal manera que en poques dècades el grup de població més ampli serà el de majors de 65 anys, en comparació al grup dels nens, adolescents y joves, que han estat tradicionalment els grups majoritaris (i ho continuen sent en els països no occidentals). No obstant, és probable que el procés d'envelliment de la població no sigui tan dràstic com fa uns anys es preveia, donat l'impacte que està tenint la immigració en relació a la població jove.

Per una altra banda, i des d'una perspectiva qualitativa, l'atenció a les persones grans s'especialitza donades les particularitats concretes d'aquest col·lectiu. En aquests sentit i com a exemples dels serveis orientats a la gent gran, s'observa que l'augment de l'esperança de vida ha comportat que cada cop hi hagi un nombre més elevat de persones amb malalties relacionades amb la demència i altres patologies cròniques que estan directament relacionats amb l'edat avançada. A més a més, actualment a les persones majors se les considera subjectes amb el dret de rebre atenció educativa i d'oci i altres serveis, tan diversa com la resta de la població.

La nostra societat té el repte de donar respostes als requeriments que tenen les persones grans i molts grans; aquest col·lectiu, un cop jubilat, ha de tornar a donar sentit al seu dia a dia, ha de disposar de les eines per a poder continuar una vida activa en l'àmbit social o comunitari i gaudir de les diverses possibilitats que ofereix o que pot oferir el nostre país en tots els àmbits (sanitari, social, oci, etc.).

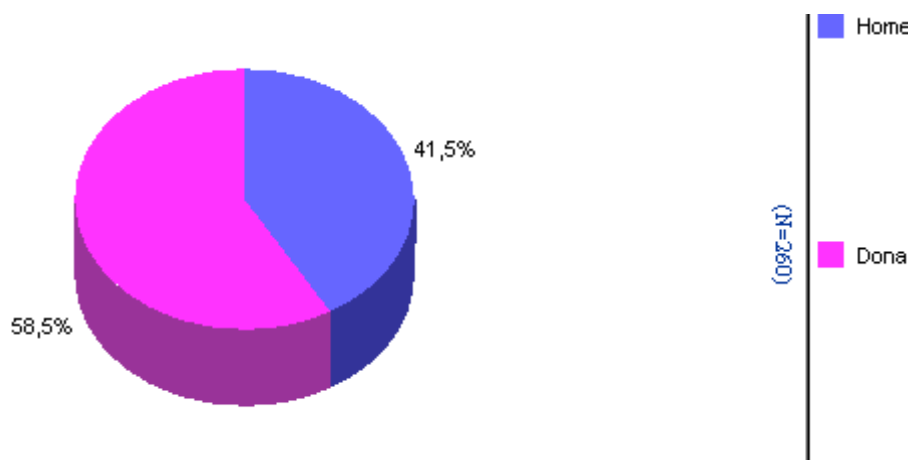
2. DADES DELS ENQUESTATS

En aquest apartat es descriuen i s'analitzen les principals característiques sociodemogràfiques de la població major de 65 anys de la parròquia de Sant Julià de Lòria que són les dades bàsiques per al coneixement d'aquest col·lectiu.

2.1. Sexe i edat

2.1.1. Sexe

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Home	108	41,5
Dona	152	58,5

Entre la població de 65 anys o més de Sant Julià de Lòria que ha estat enquestada en el present estudi la proporció de dones és més alta (un 58,5% de dones i un 41,5% d'homes). Si fem el paral·lelisme amb les dades obtingudes a partir del cens de la parròquia de Sant Julià la proporció de dones també és més alta (un 53% correspon a les dones i un 47% als homes).

Comparant amb les dades de l'enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella³ també es pot observar que la proporció de dones és més alta (un 56% de dones i un 44% d'homes), i que hi ha més dones en els grups de més edat, degut

³ CRES. *Condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella*. Centre de recerca sociològica, 2005. Enquesta realitzada l'any 2005 a una mostra de 185 persones majors de 65 anys.

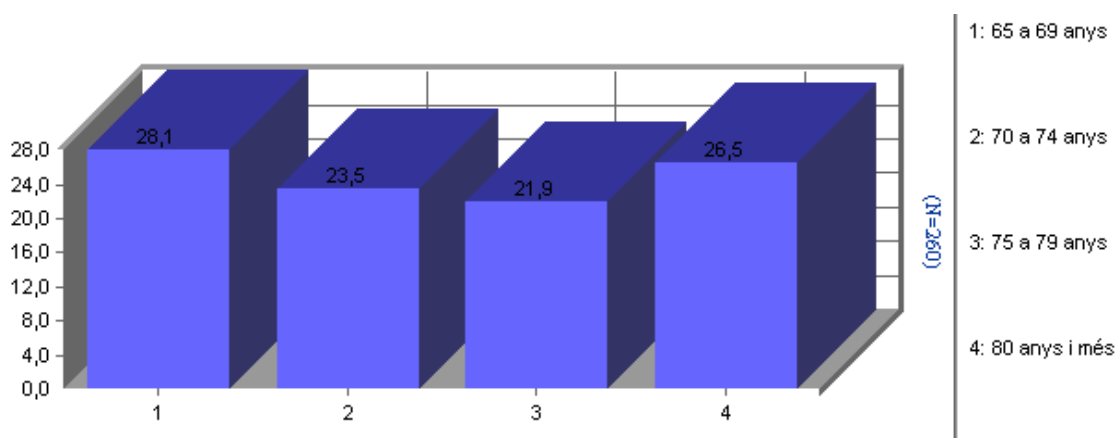
en tots dos casos a la sobremortalitat masculina ja que l'esperança de vida de les dones és més alta en tots els grups d'edat.

Segons es desprèn d'altres estudis sobre gent gran,⁴ en general el segment de 65 a 74 anys gaudeix de millors condicions de vida (millor autonomia funcional i participació en la vida social), mentre que el majors de 75 anys presenten més sovint limitacions (de mobilitat i salut). Per això, a causa del progressiu allargament de l'esperança de vida, la presència de persones amb necessitats d'atenció per motius de salut i autonomia funcional es va traslladant a edats més avançades.

⁴ Sintès, E., Ramon, A.: *Condicions de vida i hàbits de la gent gran de la província de Barcelona*. Bellaterra, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, (2003)

2.1.2. Edat

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
65 a 69 anys	73	28,1
70 a 74 anys	61	23,5
75 a 79 anys	57	21,9
80 anys i més	69	26,5

En relació amb l'edat un 51,5% de les persones de Sant Julià de Lòria que han contestat l'enquesta tenen entre 65 i 74 anys (concretament, un 28% pertany a l'interval de 65 a 69 anys i un 23,5% al de 70 a 74 anys); un 48% dels enquestats tenen 75 o més anys (un 22% de 75 a 79 anys i un 26,5% d'edats de 80 anys i més).

Si comparem aquestes dades obtingudes del present estudi amb les del cens parroquial de Sant Julià de Lòria observem que la franja de 65 a 74 anys representa un 48% (concretament, l'interval de 65 a 69 anys representa un 27% i, el de 70 a 74 anys un 21%) i un 52% dels cens parroquial compren el grup d'edat de més de 75 anys (de 75 a 79 anys correspon a un 19% i del grup de més de 79 anys un 33,5%).

Durant el treball de camp s'ha pogut comprovar que hi ha persones grans del cens parroquial que no estan donades de baixa –ja sigui per mort de la persona, ja sigui perquè ha marxat d'Andorra de manera definitiva–, i conseqüentment els percentatges de persones del cens, sobretot de l'interval que correspon a majors de 75 anys, és superior a la mostra.

Distribució de la població per edat

	Mostra	Cens de Sant Julià
Total	260	1.263
65 a 69 anys	28,1%	26,9%
70 a 74 anys	23,5%	20,8%
75 a 79 anys	21,9%	18,8%
80 anys i més	26,5%	33,5%

En l'enquesta de condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella (2005) la distribució per grups d'edat és molt similar: un 60% de les persones tenen entre 65 i 74 anys (un 28% entre 65 i 69 anys i un 32% entre 70 i 74 anys), mentre que el 40% tenen 75 anys o més (un 22% entre 75 i 79 anys i un 18% tenen 80 o més anys).

Aquesta agrupació en funció de l'edat en el col·lectiu de la gent gran és important ja que s'identifiquen dos grups: d'una banda, l'interval de 65 a 74 anys que està format per persones amb una major autonomia funcional i més actives socialment, i, d'una altra banda, el grup de majors de 75 anys que, en molts casos, presenten una sèrie de necessitats i mancances socials en avançar l'edat i lligades a les condicions de salut i mobilitat. Malgrat això, a mesura que es prolonga l'esperança de vida de les persones, l'edat de 75 anys, cada vegada més, constitueix encara una etapa amb un nivell de qualitat de vida elevat, fet que comporta que aquests límits d'edat entre els dos grups s'ha d'anar situant progressivament en edats més avançades (sobretot a partir dels 80 anys). En línies generals, aquest major percentatge de població molt gran conforma el que s'ha anomenat sobreenvelliment i es tradueix en una presència, cada vegada més nombrosa, de població amb necessitats d'atenció sanitària i social davant les seves situacions de dependència física, estat de salut i de solitud.

El diferencial de mortalitat entre homes i dones comporta que entre la gent gran hi predominin les dones i que l'envelliment i, especialment sobreenvelliment, sigui un fenomen majoritàriament femení.

Distribució de la mostra per edat segons el sexe

% Verticals		Home	Dona
Total	260	108	152
65 a 69 anys	28,1	28,7	27,6
70 a 74 anys	23,5	25,9	21,7
75 a 79 anys	21,9	15,7	26,3
80 anys i més	26,5	29,6	24,3

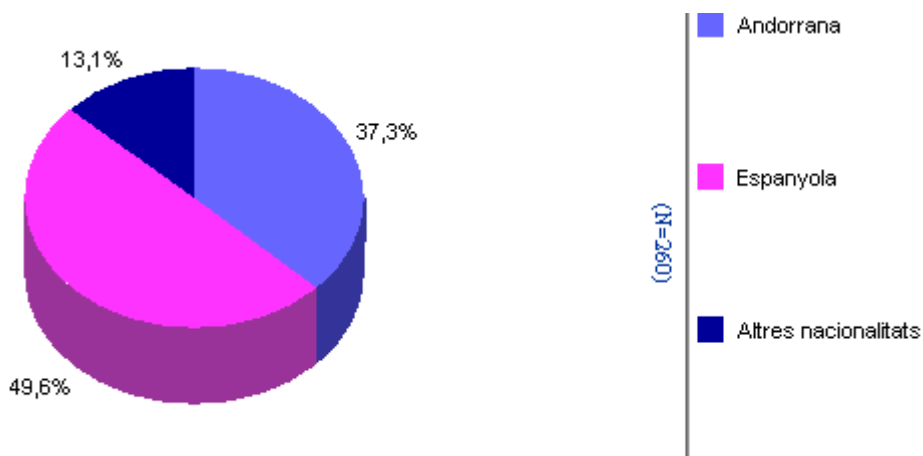
Distribució del cens de població de Sant Julià per edat segons el sexe

% Horitzontals		Home	Dona
Total	1.263	591	672
65 a 69 anys	26,9%	27,2%	26,6%
70 a 74 anys	20,8%	21,3%	20,4%
75 a 79 anys	18,8%	17,9%	19,5%
80 anys i més	33,5%	33,5%	33,5%

2.2. Nacionalitat i població de residència

2.2.1. Nacionalitat

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Andorrana	97	37,3
Espanyola	129	49,6
Francesa	13	5,0
Portuguesa	2	0,8
Altres	19	7,3

El 50% de les persones enquestades són de nacionalitat espanyola, un 37% nacionalitat andorrana, un 5% nacionalitat francesa i un 8% altres nacionalitats. En el cens de població de Sant Julià la distribució per nacionalitats dels majors de 65 anys hi ha un 48% de nacionalitat espanyola, un 33% de nacionalitat andorrana, un 7% de nacionalitat francesa i un 12% de la resta de nacionalitats.

Segons dades de l'estudi *La Immigració a Andorra*⁵ els espanyols són el grup resident majoritari, ja que la immigració espanyola ha estat la més nombrosa per la proximitat geogràfica i per l'atracció de l'oferta laboral d'Andorra. Si bé en nombres absoluts els residents espanyols han anat augmentant fins l'any 1994, el pes relatiu dins dels total de la població disminueix progressivament: d'un 62,2% l'any 1963 i un 60,8% l'any 1973, passa a representar un 58% del total de la població l'any 1983, un 46% l'any 1993, un 38,8% l'any 2002 i un 33% l'any 2007.

⁵ Batalla, J.; Casals, M.; Micó, J.: *La Immigració a Andorra*. Lleida, Pagès Editors, 2004.

2.2.2. Població de residència

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
St. Julià	220	84,6
Aixirivall	15	5,8
Nagol	8	3,1
Juberri	5	1,9
Certès	4	1,5
Aixovall	4	1,5
Auvinyà	3	1,2
Bixessarri	1	0,4

Tal i com s'observa a la taula anterior el gruix important, quant a percentatge, està representat per la gent gran que viu al nucli de Sant Julià de Lòria (85%), mentre que un 15% pertany a la resta de poblacions o nuclis que integren la parròquia laurediana.

2.3. Estat civil i forma de convivència

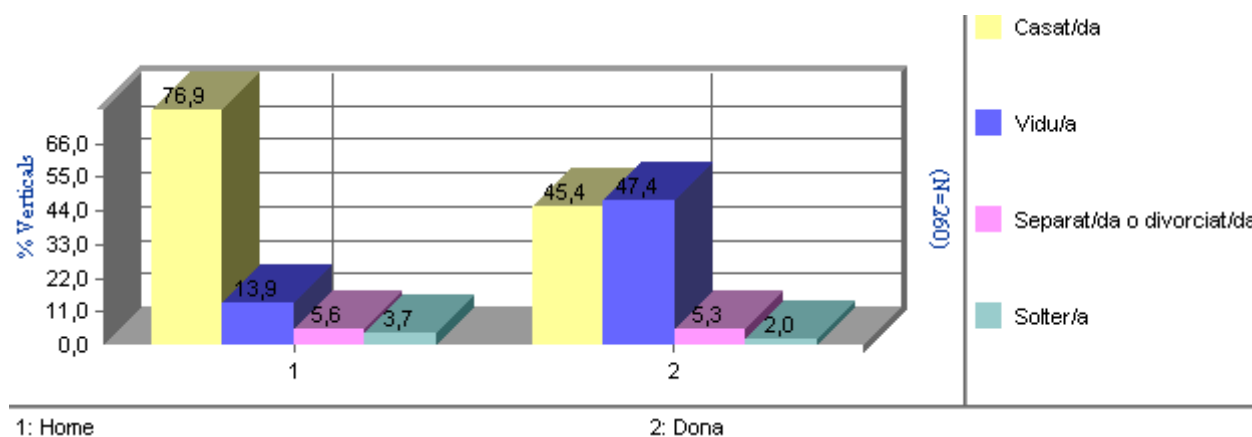
2.3.1. Estat civil

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Casat/ada	152	58,5
Vidu/vídua	87	33,5
Separat/ada o divorciat/ada	14	5,4
Solter/a	7	2,7

Entre el col·lectiu de persones grans predomina la població casada ja que gairebé 6 de cada 10 persones (concretament un 58,5%) afirma aquesta condició quant a l'estat civil. També destaca de la taula l'alta proporció de persones vídues que representen un tercera part del total (33,5%).

Les dades de l'enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella de l'any 2005 mostren uns resultats molt similars als de Sant Julià de Lòria: el 59% de la població enquestada d'Andorra la Vella representa al grup dels casats o amb parella i és el grup que conté els percentatges més elevats (concretament, casats representa un 57% i parelles de fet gairebé un 2%), seguit dels vidus (28%), separats o divorciats (6%) i, finalment, el grup de solters (7%).

Estat civil segons el sexe

Les diferències en l'estat civil relacionat amb el sexe són molt acusades, i es pot afirmar que el fet d'envellir per a un home i per a una dona és una experiència diferent per a cadascun dels casos. Entre els homes, la gran majoria estan casats (77% en comparació a un 45%, en el cas de les dones) i la viduïtat els afecta en proporcions molt reduïdes

(concretament, un 14% d'homes vidus en relació a un percentatge del 47% de vídues en el cas de les dones). L'estat civil de les dones, en canvi, es distribueix de manera molt similar entre casades i vídues.

En comparació a l'enquesta realitzada a Andorra la Vella el 2005 es comprova la mateixa tendència que a Sant Julià de Lòria ja que són els homes els que engreixen els percentatges de casats (76,5%, respecte a un 42%, en el cas de les dones), i, en canvi, les dones són les que, de manera més freqüent, es troben en estat de viduïtat (43% respecte gairebé un 9%, en el cas dels homes).

També hi ha una relació molt estreta entre l'estat civil i l'edat, ja que en augmentar l'edat també augmenta la proporció de vidus (d'un 16% dels enquestats de 65 a 69 anys fins a un 54% dels majors de 80 anys) i paral·lelament disminueix la proporció de casats (d'un 73% de les persones de 65 a 69 anys a un 42% de les que tenen 80 anys o més). I aquest canvi és molt més intens entre les dones, de manera la proporció de vidus passa d'un 3% dels homes de 65 a 69 anys a un 28% entre els majors de 80 anys, mentre que la proporció de dones vídues augmenta del 26% al 76%.

Com a conclusió, es pot afirmar que els possibles efectes que presenta la viduïtat (disminució del poder adquisitiu i la soledat) afecten de manera primordial a la dona.

Estat civil segons l'edat

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	260	73	61	57	69
Casat/ada	58,5	72,6	70,5	47,4	42,0
Solter/a o separat/ada	8,1	11,0	11,5	5,3	4,3
Vidu/vídua	33,5	16,4	18,0	47,4	53,6
Base Home	108	31	28	17	32
Casat/ada	76,9	83,9	82,1	76,5	65,6
Solter/a o separat/ada	9,3	12,9	7,1	11,8	6,3
Vidu/vídua	13,9	3,2	10,7	11,8	28,1
Base Dona	152	42	33	40	37
Casat/ada	45,4	64,3	60,6	35,0	21,6
Solter/a o separat/ada	7,2	9,5	15,2	2,5	2,7
Vidu/vídua	47,4	26,2	24,2	62,5	75,7

2.3.3. Forma de convivència (amb qui viu?)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sol/a	59	22,7
Parella sense fills	120	46,2
Parella i fills	27	10,4
Amb fills	42	16,2
Amb altres persones	10	3,8
Residència	2	0,8

Prop d'un 23% de les persones majors de 65 anys de Sant Julià viuen soles, un 46% viuen amb la seva parella sense fills (un 44% són parelles soles i un 2% viuen amb la parella i algun altre familiar), un 10% viuen amb la parella i fills (un 6% només amb la parella i fills, i un 4% també amb altres familiars) i un 16% de la gent gran viuen amb algun fill (un 7% només amb els fills i un 9% amb els fills i altres persones: gendre/jove, néts, etc.). Només un 4% viuen amb altres persones que no són ni la parella ni els fills: un 3% viu amb altres familiars (pares, germans, nebots, néts, etc.) i un 1% viu amb persones que no són de la família (companys, cuidadors). També hi ha un 1% (dues persones) que viuen en una residència per a la gent gran (aquestes persones constaven en el cens però actualment viuen en una residència i en aquests casos els fills van facilitar les dades de l'enquesta).

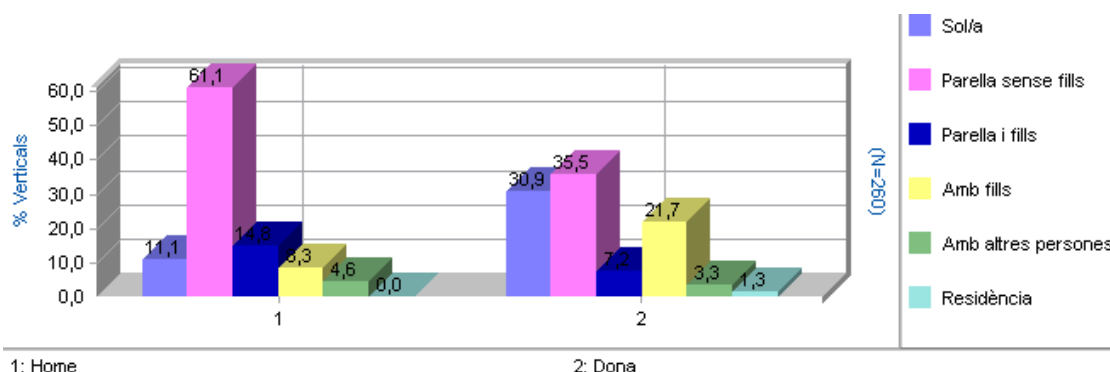
Aquests resultats són molt similars als observats a Andorra la Vella, on aproximadament un 20% de les persones de 65 anys o més viuen soles, un 45% viuen amb la parella, un 11% amb la parella i fills, un 17% amb els fills però sense la seva parella i un 3% amb altres persones que no són la parella ni els fills.⁶

També són semblants les formes de convivència de la gent gran a Espanya, on, segons les dades del cens de població de l'any 2001, un 20% de les persones de 65 anys o més viuen soles, un 40% viuen amb la parella sense fills, un 17% amb la parella i fills i un 7% amb algun fill però sense la seva parella, mentre que un 14% viu en altres tipus de llar. A partir de la comparació amb altres països de la Unió Europea es constata que hi ha una especificitat *meridional* en la forma de convivència de la gent gran (en països com Espanya, Portugal, Grècia) caracteritzada per una menor probabilitat de viure sols i per una major presència de fills a les llars, que s'explica sobretot per motius culturals amb relació a l'emancipació dels fills a una edat més avançada.⁷

⁶ CRES. *Condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella*. Centre de recerca sociològica, 2005.

⁷ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Forma de convivència, segons el sexe

Hi ha més proporció de dones que viuen soles (un 31% de les dones per un 11% dels homes) i que viuen amb els fills però sense la parella (un 22% de les dones per un 8% dels homes), mentre que els homes viuen més freqüentment amb la parella (un 61% dels homes per un 36% de les dones) o amb la parella i fills (un 15% dels homes per un 7% de les dones). En aquesta relació cal tenir en compte l'efecte de l'estat civil, ja que hi ha més proporció de dones vídues, i per tant hi ha més dones que viuen soles o amb els fills i menys que viuen amb la parella.

En augmentar l'edat augmenta la proporció de gent gran que viu sola (del 16% del grup de 65 a 69 anys al 33% dels que tenen entre 75 o 79 anys, si bé en el grup dels majors de 80 anys la proporció torna a baixar fins el 26%), i amb l'edat també augmenta la proporció dels que viuen amb els fills però sense la parella (d'un 11% dels de 65 a 69 anys a un 26% dels majors de 80 anys) alhora que disminueix el percentatge dels que viuen amb la parella (del 60% dels que tenen entre 65 i 69 anys al 15% del grup de més edat). Aquestes diferències estan relacionades amb l'estat civil, ja que amb l'edat augmenta el nombre de vidus i per aquest motiu també augmenta la proporció dels que viuen sols o amb els fills i disminueix el nombre dels que viuen amb la seva parella.

Amb relació a l'estat civil s'observa que les persones vídues (que són sobretot dones i dels grups de més edat) són les que en major proporció viuen soles (55%) o amb els fills (36%), mentre que la majoria dels casats viuen només amb la parella (77%) o amb la parella i fills (18%), i els separats o solters viuen sobretot amb els fills (43%) o sols (29%).

Hi ha una interrelació entre aquestes variables (sexe, edat, estat civil i forma de convivència) ja que en totes les franges d'edat la proporció de persones casades i que viuen amb la seva parella és superior entre els homes que entre les dones, si bé aquesta situació disminueix amb l'edat a mesura que augmenta la proporció de vidus. D'altra banda, hi ha més proporció de dones que d'homes entre les persones vídues i que viuen soles o amb els fills (situació que tendeix a augmentar amb l'edat). Com a resultat, un 66% dels homes però només un 16% de les dones de 80 anys o més viuen amb la seva parella (amb fills o sense fills), mentre que un 40,5% de les dones de 80 anys o més viuen soles davant d'un 9% dels homes d'aquest mateix grup d'edat.

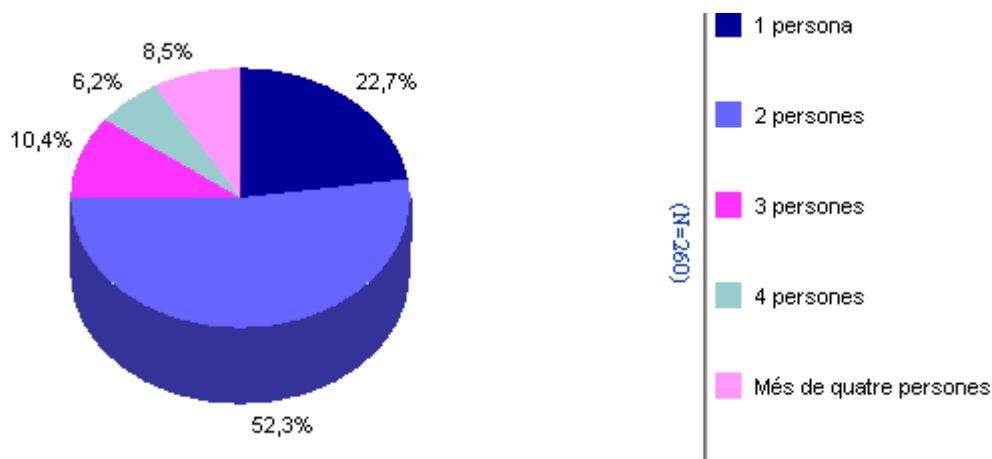
Aquestes diferències entre homes i dones s'expliquen pel fet que en les parelles els homes solen ser més grans que les dones, i perquè l'esperança de vida de les dones és superior a la dels homes.

Forma de convivència, segons l'edat

% Verticals		65 a 69 anys	70 a 74 anys	75 a 79 anys	80 anys i més
Total	260	73	61	57	69
Sol/a	22,7	16,4	16,4	33,3	26,1
Parella sense fills	46,2	60,3	52,5	35,1	34,8
Parella i fills	10,4	9,6	18,0	10,5	4,3
Amb fills	16,2	11,0	9,8	17,5	26,1
Amb altres persones	3,8	2,7	1,6	3,5	7,2
Residència	0,8	0,0	1,6	0,0	1,4
Base Home	108	31	28	17	32
Sol/a	11,1	12,9	10,7	11,8	9,4
Parella sense fills	61,1	67,7	64,3	52,9	56,3
Parella i fills	14,8	9,7	17,9	29,4	9,4
Amb fills	8,3	3,2	3,6	5,9	18,8
Amb altres persones	4,6	6,5	3,6	0,0	6,3
Base Dona	152	42	33	40	37
Sol/a	30,9	19,0	21,2	42,5	40,5
Parella sense fills	35,5	54,8	42,4	27,5	16,2
Parella i fills	7,2	9,5	18,2	2,5	0,0
Amb fills	21,7	16,7	15,2	22,5	32,4
Amb altres persones	3,3	0,0	0,0	5,0	8,1
Residència	1,3	0,0	3,0	0,0	2,7

2.3.4. Total persones que viuen a la llar

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
1 persona	59	22,7
2 persones	136	52,3
3 persones	27	10,4
4 persones	16	6,2
Més de quatre persones	22	8,5

La majoria de la gent gran (52%) viu en llar formades per dues persones, un 23% viuen sols, en un 10% de les llar hi ha tres persones i la resta (15%) són llars més nombroses (formades per quatre o més persones).

2.4. Dades de les persones amb qui conviuen

2.4.1. Edat de la parella

	Freqüències	Percentatges
Total	147	100
Menys de 65 anys	23	15,6
De 65 a 69 anys	32	21,8
De 70 a 74	34	23,1
De 75 a 79	32	21,8
De 80 anys i més	26	17,7

Un 16% de les parelles de les persones enquestades tenen menys de 65 anys, un 22% tenen entre 65 i 69 anys, un 23% entre 70 i 74 anys, un 22% entre 75 i 79 anys i un 18% són de 80 anys o més. De mitjana, els homes tenen entre tres i quatre anys més que la seva parella.

2.4.2. Nombre de fills que viuen a la llar

	Freqüències	Percentatges
Total	69	100
1	58	84,1
2	9	13,0
3	2	2,9

Les persones majors de 65 anys que viuen amb algun fill representen un 26% del total: un 10% viuen amb la parella i fills i un 16% viuen amb els fills però sense la seva parella. En la majoria d'aquestes llars en què la persona enquestada viu amb fills hi ha un sol fill o filla (84%), en un 13% hi ha dos fills i un 3% viu amb tres fills.

2.4.3. Edat dels fills que viuen a la llar

	Freqüències	Percentatges
Total	69	100
Menor de 30 anys	3	4,3
De 30 a 39 anys	22	31,9
De 40 a 49 anys	27	39,1
50 o més anys	19	27,5
No contesta	2	2,9

El 39% dels fills que viuen a la mateixa llar que les persones enquestades tenen entre 40 i 49 anys, un 32% tenen entre 30 i 39 anys i un 28% 50 anys o més, mentre que només un 4% són més joves (menys de 30 anys).

2.4.4. Altres familiars que viuen a la llar (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	47	
Gendre/jove	30	63,8
Néts	27	57,4
Pares	5	10,6
Germans	2	4,3
Nebots	2	4,3
Sogres	1	2,1
Ns/Nc	2	4,3

A més de la parella i els fills, en algunes llars de les persones enquestades hi viuen altres familiars, sobretot la parella dels fills o de les filles (les joves o els gendres) i els néts.

2.5. Nivell d'estudis i ocupació

2.5.1. Nivell d'estudis

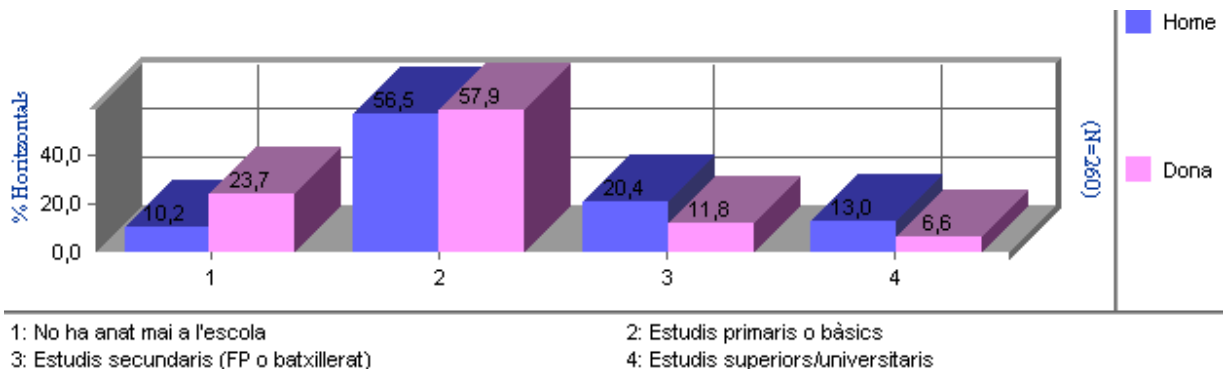
	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No sap llegir ni escriure	7	2,7
No ha anat mai a l'escola però sap llegir i escriure	40	15,4
Estudis bàsics / primària incompleta	44	16,9
Estudis primaris acabats	105	40,4
Formació professional	15	5,8
Estudis secundaris-batxillerat	25	9,6
Estudis superiors/universitaris	24	9,2

En termes generals la població de gent gran presenta un nivell d'estudis baix. La població actual de 65 anys o més va créixer en un moment en el qual les formacions habituals eren els estudis primaris i, degut a les dificultats socials de l'època, moltes de les persones no van poder ni finalitzar aquests estudis de nivell bàsic. Aquesta proporció reduïda del col·lectiu de persones grans amb més estudis, a banda dels primaris, indica que en aquelles èpoques, l'educació estava lligada a l'estatus social de la família.

Tal i com mostra la taula, un 18% de les persones enquestades no han anat mai a l'escola (gairebé un 3% no sap llegir ni escriure i un 15% sí que en sap, tot i no haver anat mai a l'escola), un 17% té estudis bàsics (primària incompleta) i un 40% té estudis primaris acabats, un 15% presenta estudis secundaris (concretament, un 6% tenen formació professional i un 10% formació de batxillerat), mentre que un 9% presenta estudis superiors o universitaris.

Si comparem aquestes dades amb les obtingudes a l'enquesta *Condicions de vida de la gent gran a Andorra la Vella* de l'any 2005 també es constata que, pel que fa al nivell d'estudis, la gent gran té un nivell d'estudis baix comparat a les generacions més joves. Així, a Andorra la Vella, un 12% de les persones enquestades no han anat mai a l'escola (un 3% no sap llegir ni escriure mentre que un 9% sí que en sap encara que no ha anat mai a l'escola), un 37% té estudis bàsics (estudis primaris incomplets) i un 23% té estudis primaris acabats, un 15% té estudis secundaris (concretament, un 7% presenta estudis de formació professional i un 8% estudis de batxiller), i, finalment, un 11% té estudis superiors o universitaris.

Nivell d'estudis segons els sexe

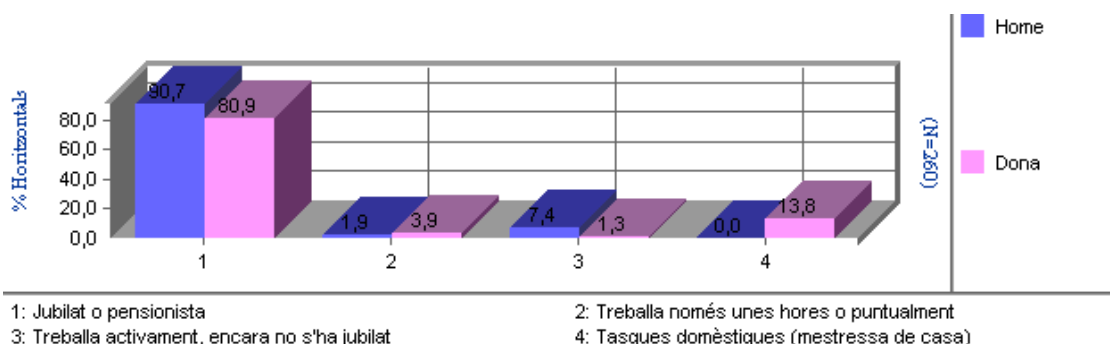
Pel que fa al sexe, el nivell de formació que presenten les dones majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria respecte als homes és bastant inferior. Les diferències més importants les trobem en l'elevada proporció de dones que manifesten que no han anat mai a l'escola (prop d'un 24% respecte a un 10%, en el cas dels homes) resultats que dupliquen al masculí. Quant als estudis primaris o bàsics les diferències no són importants ja que en el cas de la dona trobem un percentatge del 56,5% i en els homes un percentatge lleugerament superior, concretament, del 58%. En el cas dels estudis secundaris tornem a trobar-nos diferències percentuals importants, ja que en cas dels homes ens trobem percentatges del 20% i, en canvi, en el cas de les dones percentatges del 12%. En relació amb la formació universitària també es comprova que els homes presenten uns percentatges superiors a les dones (un 13% en el cas del homes i gairebé un 7% en el cas de les dones).

2.5.2. Situació actual

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Jubilat o pensionista	221	85,0
Treballa només unes hores o puntualment	8	3,1
Treballa activament, encara no s'ha jubilat	10	3,8
Tasques domèstiques (mestressa de casa)	21	8,1

Una de les característiques que destaca de manera més clara, en el nostre context social, del col·lectiu de la gent gran és la inactivitat laboral. Segons dades de la present enquesta gairebé un 85% de les persones enquestades manifesta ser jubilat o pensionista, és a dir, prop de 9 de cada 10 persones majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria no està en el mercat laboral i només un 7% treballa de manera activa (concretament, un 4% de la mostra està ocupada laboralment i un 3% que afirma que treballa puntualment o només unes hores al dia), mentre que un 8% que es dedica a les tasques domèstiques.

Situació actual segons els sexe

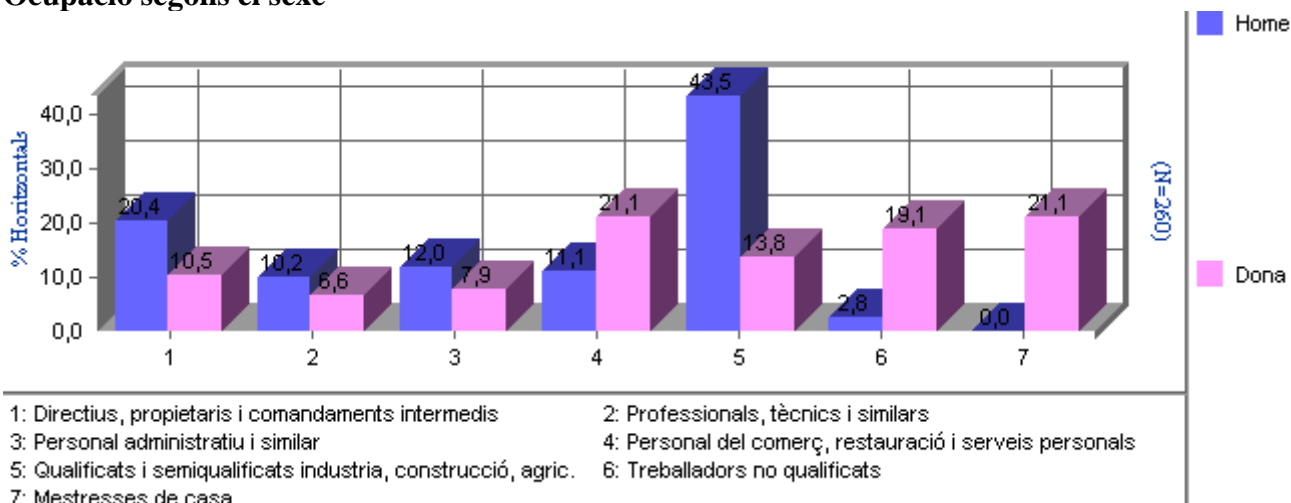
Per sexes, la pràctica totalitat del col·lectiu masculí està jubilat (91%) i consegüentment està rebent una pensió, mentre que aquesta mateixa situació afecta a un percentatge inferior de dones majors de 65 anys (81%). També es pot observar que gairebé un 14% de les dones es dedica a les feines de la llar, algunes de les quals reben algun tipus de pensió (viduïtat o pensió de jubilació o altres) i altres mestresses de casa que no tenen una pensió de jubilació i que viuen amb la parella o amb algun altre integrant de la família (fill/a, néts ...).

2.5.3. Quin és o era el seu ofici o ocupació (ocupació actual o última ocupació)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Directius, propietaris i comandaments intermedis	38	14,6
Professionals, tècnics i similars	21	8,1
Personal administratiu i similar	25	9,6
Personal del comerç, restauració i serveis personals	44	16,9
Qualificats i semiqualficats, indústria, construcció, agricultura	68	26,2
Treballadors no qualificats	32	12,3
Mestresses de casa	32	12,3

En relació amb la última ocupació o l'ocupació actual (en el cas dels que encara treballen) entre el col·lectiu de gent gran són els homes els que en una major proporció han estat directius propietaris o comandaments intermedis (un 20% en el cas dels homes respecte a un 10,5% en les dones), professionals, tècnics i similar (el 10% dels homes pel gairebé 7% dels homes), personal administratiu i similar (12% dels homes respecte a un 8% en el cas de les dones), i treballadors qualificats i semiqualficats de la indústria, construcció i agricultura (43,5% en el cas dels homes respecte a un 14% entre les dones); en canvi, les dones han estat ocupades, en major proporció, com a personal de comerç, restauració i serveis personals (21% en les dones en comparació a un 11% en el cas dels homes), com a treballadores no qualificades (el 19% en les dones i el 3% en els homes) i mestresses de casa (un 21% en de les dones).

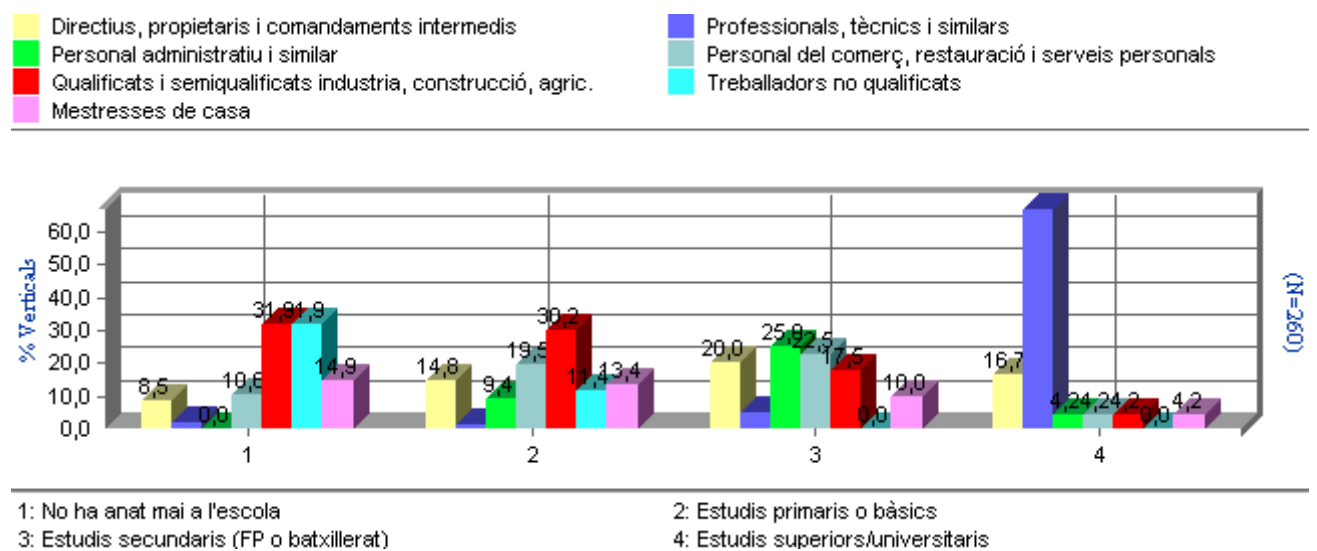
Ocupació segons el sexe

Les diferències esmentades mostren una segregació de tipus vertical en funció del sexe, ja que els homes han ocupat, en molta major proporció, les ocupacions més qualificades i els llocs més alts en la jerarquia, mentre que les dones majoritàriament han ocupats feines no qualificades i per tant menys remunerades econòmicament.

També es constata una segmentació en relació als sectors d'activitat (segregació horitzontal) ja que els homes presenten uns percentatges superiors en els sectors de la construcció, indústria i agricultura, mentre que les dones presenten percentatges superiors als homes en el sector del comerç, hosteleria i serveis personals i en feines relacionades amb la pròpia llar i la cura dels fills (mestresses de casa).

Ocupació segons el nivell d'estudis

També es pot observar que estadísticament hi ha una relació significativa entre el nivell d'estudis i l'ocupació: en aquest sentit, es pot afirmar que les persones amb més nivell d'estudis són les que presenten en major proporció ocupacions més qualificades (propietaris, directius i comandaments intermedis o professionals tècnics i similar); en canvi, les persones amb estudis primaris o sense estudis estan més representades entre els treballadors de la construcció, indústria o agricultura, el personal del comerç, restauració o serveis personals, i els treballadors no qualificats.

3. INGRESSOS I DESPESES

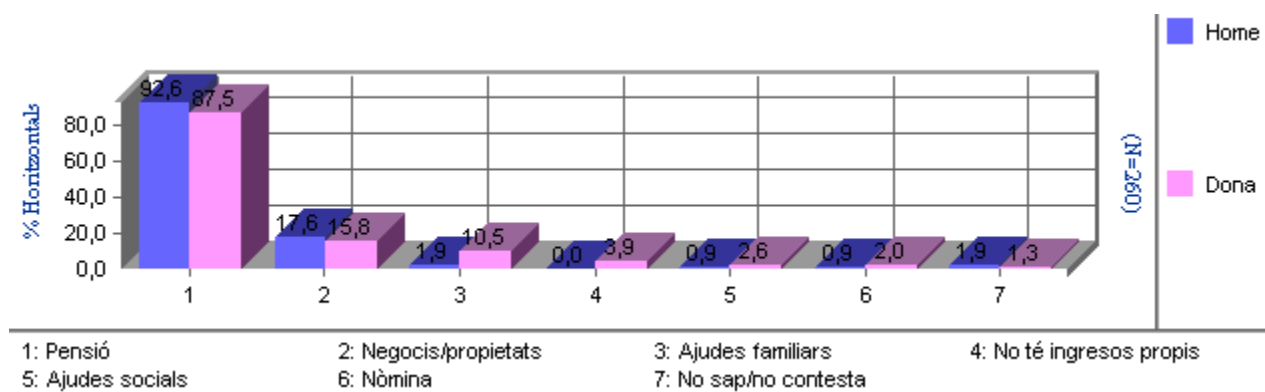
3.1. Els seus ingressos propis d'on provenen? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Pensió	233	89,6
Negocis/propietats	43	16,5
Ajudes familiars	18	6,9
No té ingressos propis	6	2,3
Ajudes socials	5	1,9
Nòmina	4	1,5
No sap/no contesta	4	1,5

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

Prop d'un 90% de les persones enquestades declaren que els ingressos propis provenen d'una pensió (un 70% només té aquest ingrés i un 19% té una pensió i un altre ingrés), un 16,5% afirma que té ingressos que provenen de negocis o propietats, un 7% de la gent gran que diu que té alguna ajuda de tipus familiar, no té ingressos propis i rep ajudes de tipus social (en un 2% del casos respectivament) i un 1,5% de la mostra manifesta que té ingressos que provenen de la nòmina o salari.

Ingressos individuals segons el sexe

Els homes diuen amb més freqüència que tenen ingressos per negocis o propietats (el 18% dels homes pel 16% de les dones), mentre que les persones que reben ajudes (familiars o socials) o que no tenen ingressos són majoritàriament dones (el 13% i el 4% en les dones respecte a un 3% i cap cas que digui que no té ingressos propis, en el cas

dels homes). Això és degut al fet que pràcticament tots els homes han tingut (o encara tenen) un treball remunerat, mentre que algunes dones són mestresses de casa i no tenen ingressos propis sinó els ingressos de la parella o d'ajudes familiars o socials.

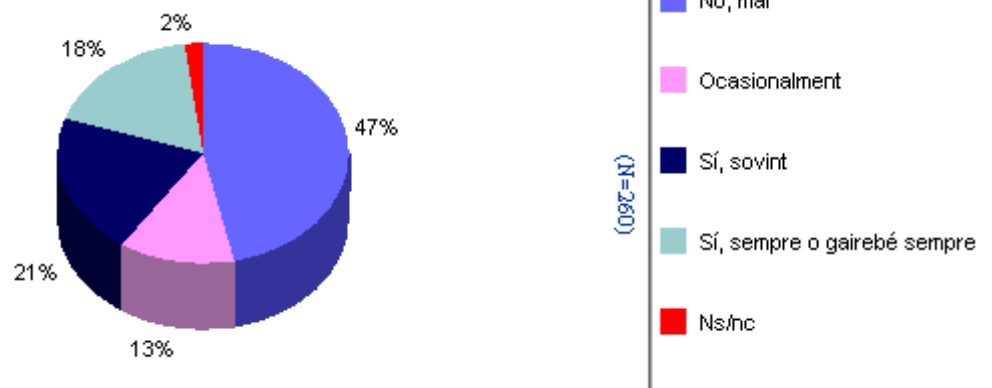
La majoria de les persones que tenen una pensió és de jubilació (prop d'un 90%), si bé és més alt el percentatge entre els homes (93%) que entre les dones (87,5%).

En relació amb la nacionalitat són els espanyols i els andorrans els que afirmen, amb percentatges superiors, que reben una pensió (94% i 91% respectivament) i en menor percentatge els que pertanyen al grup d'altres nacionalitats (71%), que en la seva majoria són nacionals anglesos i holandesos, i són un perfil de gent gran que té ingressos per altres conceptes (negocis i propietats). Quant a les ajudes de tipus familiar i social, són els espanyols els que afirmen en més proporció que la tenen (15%), seguit dels andorrans i altres nacionalitats en molta menor proporció (un 3% en cada cas). També s'observa que són andorrans i d'altres nacionalitats els que afirmen en més percentatge que obtenen ingressos que provenen dels negocis i propietats (un 28% i 26,5%, respectivament), i, en canvi, els espanyols només ho diuen en un 5% dels casos.

Quant als ingressos individuals que presenten les persones enquestades s'observa que són les persones que no tenen ingressos o ingressos inferiors a 180 euros i els que presenten ingressos entre 181 i 580 euros les persones que obtenen més ajudes de tipus social i familiar (un 17% i un 18% respectivament), i, en canvi, són els que presenten ingressos de 181 a 580 euros i de 581 a 900 euros, els que afirmen amb percentatges més elevats que tenen una pensió (un 100% i un 99% respectivament).

3.2. Amb els seus ingressos o ingressos de la parella o familiars, li costa arribar a final de mes?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No, mai	121	46,5
Ocasionalment	33	12,7
Sí, sovint	54	20,8
Sí, sempre o gairebé sempre	47	18,1
Ns/nc	5	1,9

El 46,5% de les persones enquestades afirmen que no tenen problemes per arribar a final de mes amb els seus ingressos ja siguin propis o familiars, un 13% diuen que els costa arribar a final de mes de manera ocasional, gairebé un 21% diuen que sovint, i un 18% de les persones enquestades diuen que sempre o gairebé sempre els costa arribar a final de mes.

Quant als ingressos individuals relacionat amb les dificultats per arribar a final de mes s'observa que les persones amb uns ingressos més elevats diuen en percentatges més alts que no presenten problemes per arribar a final de mes, mentre que els que tenen menys ingressos afirmen amb una freqüència més elevada que els costa arribar a final de mes (sovint, sempre o gairebé sempre).

També és significatiu estadísticament que les persones que han tingut ocupacions de professionals, tècnics o similar (62%) i directius o comandaments intermedis (58%) són els que afirmen amb percentatges més elevats que no presenten dificultats per arribar a final de mes amb els seus ingressos o els familiars, mentre que els treballadors no qualificats (56%), les mestresses de casa (47%), i els treballadors qualificats o semiqualicats de la indústria, construcció i agricultura (43%) són els que més diuen que tenen problemes (sovint, sempre o gairebé sempre) per arribar a final de mes. La resta de variables sociodemogràfiques no són significatives estadísticament.

**3.3. Quina és la seva despesa mèdica i paramèdica mensual?
 (quan es gasta en productes mèdics que no cobreix la CASS i sense comptar el que li retornen)**

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
0 euros (no té despesa)	57	21,9
Menys de 30 euros	68	26,2
Entre 31 i 60 euros al mes	44	16,9
Entre 61 i 120 euros al mes	25	9,6
Entre 121 i 150 euros al mes	27	10,4
Més de 150 euros al mes	17	6,5
Ns-Nc	22	8,5

Un 22% de les persones enquestades manifesten que no presenten cap despesa mèdica ni paramèdica mensual (no té despeses en productes mèdics que no cobreix la CASS i sense comptar el que li retornen), un 26% manifesta que té una despesa inferior als 30 euros, entre 31 i 60 euros al mes (17%), entre 61 i 120 euros i entre 121 i 150 euros (un 10% en cada cas) i més de 150 euros al mes (6,5%).

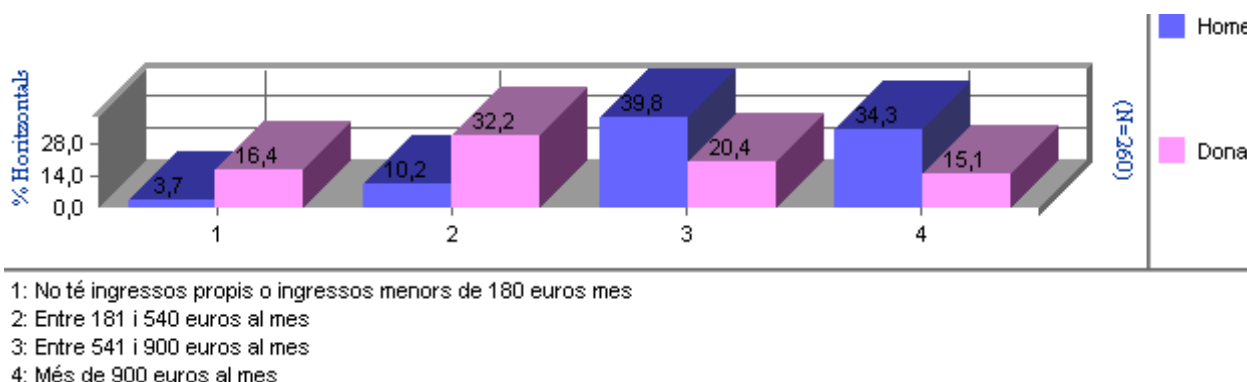
Hi ha relació entre el nombre de patologies de la persona i la despesa mèdica i paramèdica mensual: a més nombre de patologies menys despesa mèdica, fet que està relacionat amb la cobertura del 100% de la CASS. En aquest sentit, s'observa que els que presenten 5 o més patologies tenen percentatges superiors que afirmen que no tenen cap tipus de despesa mèdica (25%), seguit dels que tenen entre tres i quatre patologies (20%), i els que afirmen que només tenen un o dos problemes de salut són els que en menor percentatge diuen que no tenen cap despesa mèdica.

3.4. Quins són aproximadament els seus ingressos individuals?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Menys de 180 euros al mes	19	7,3
Entre 181 i 360 euros al mes	22	8,5
Entre 361 i 540 euros al mes	38	14,6
Entre 541 i 720 euros al mes	43	16,5
Entre 721 i 900 euros al mes	31	11,9
Entre 901 i 1.200 euros al mes	24	9,2
Més de 1.200 euros al mes	36	13,8
No té ingressos propis	10	3,8
Ns/nc	37	14,2

A banda d'un 4% de persones grans que manifesten que no tenen ingressos propis i del 14% que no han respost, un 7% afirma que té uns ingressos menors de 180 euros, un 31% rep entre 181 i 540 euros (entre 181 i 360 euros al mes un 8,5% i entre 361 i 540 euros prop d'un 15%), un 28% tenen uns ingressos individuals entre 541 i 900 euros (entre 541 i 720 euros un 16,5% i entre 721 i 900 euros un 12%), mentre que un 23% tenen ingressos individuals de més de 900 euros (entre 901 i 1.200 euros representa un 9% i ingressos individuals superiors a 1.200 euros al mes un 14%).

Ingressos individuals mensuals segons el sexe

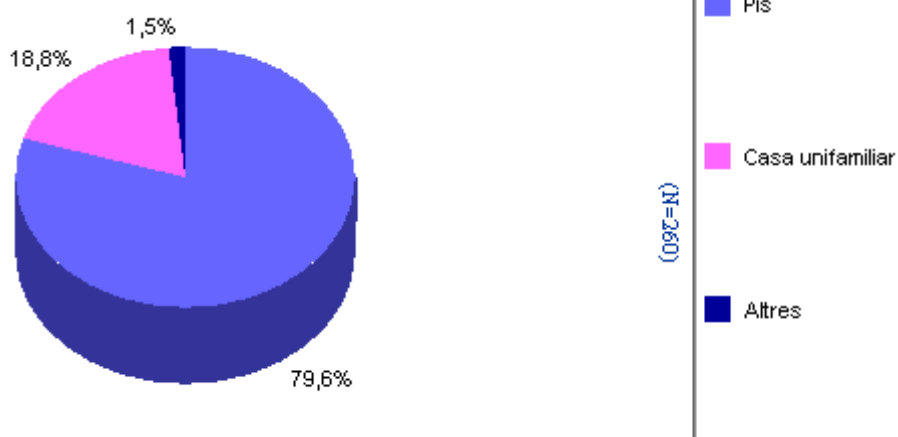
Les dones tenen en percentatges majors ingressos més baixos (un 16,4% de les dones i un 3,7% dels homes no tenen ingressos propis o tenen ingressos inferiors a 180 euros al mes), mentre que els homes tenen en major proporció ingressos més alts (un 34% dels homes i un 15% de les dones afirma que té uns ingressos individuals superiors als 900 euros al mes).

Amb relació a l'ocupació actual o passada de la persona enquestada s'observa que les persones amb ocupacions menys qualificades són les que presenten en majors percentatges uns ingressos inferiors entre 181 i 540 euros al mes: personal del comerç, restauració i serveis personals (29,5%), qualificats i semiqualicats de indústria, construcció i agricultura (15%); mentre que el grup dels professionals, tècnics i similar (43%) personal administratiu i similar (40%) i directius, propietaris o comandaments intermedis (21%) són els que més declaren uns ingressos superiors a 900 euros al mes.

4. HABITATGE

4.1. En quin tipus d'habitatge viu?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Pis	207	79,6
Casa unifamiliar / xalet	49	18,8
Aparthotel / pensió	2	0,8
Residència	2	0,8

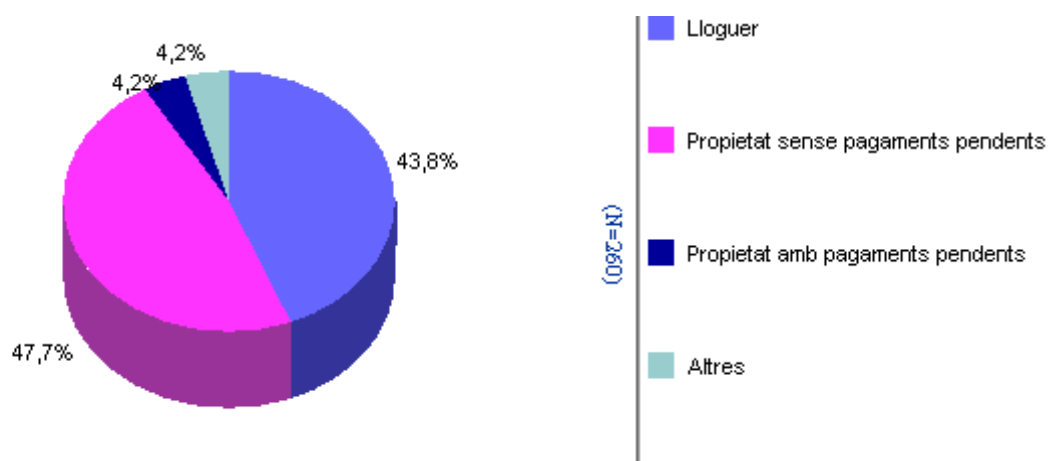

Gairebé 8 de cada 10 persones majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria manifesta que viu en un pis (concretament, un 79,6%) i prop d'un 20% afirma que viu en una casa unifamiliar o xalet; en molta menor proporció també s'esmenten altres variants com la pensió i la residència geriàtrica.

En relació amb la nacionalitat són els nacionals espanyols els que afirmen en una proporció més elevada que viuen en un pis (88%), en canvi, són els nacionals d'altres nacionalitats (35%) els que manifesten, amb una freqüència més gran, que viuen en una casa unifamiliar, seguit dels andorrans (24%).

4.2. Casa seva és de lloguer o propietat?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Lloguer	114	43,8
Propietat sense pagaments pendents	124	47,7
Propietat amb pagaments pendents	11	4,2
Altres	11	4,2

Prop d'un 48% de la població major de 65 anys de Sant Julià de Lòria afirma que viu en una casa de propietat sense pagaments pendents, un 44% manifesta que viu en un habitatge de lloguer, un 4% viu en un habitatge de propietat però amb pagaments pendents i un altre 4% afirma que viu en altres modalitats d'habitatge (pensió, pis de la família...).

Amb relació a la nacionalitat és significatiu el fet que en una major proporció són els espanyols els que afirmen viure en una casa de lloguer (59%). En canvi, són els andorrans els que manifesten amb una freqüència més elevada que viuen en una propietat sense pagaments pendents (69%), seguit dels d'altres nacionalitats (55,9%).

Quant a l'ocupació actual o última ocupació de les persones enquestades s'observa per una banda, que són els directius, propietaris o comandaments intermedis els que afirmen, en un percentatge més elevat, que tenen un habitatge de propietat sense pagaments pendents (74%), seguits del personal administratiu i similar (72%) i els professionals tècnics i similar (57%). D'altra banda, són els treballadors no qualificats (66%), els treballadors de la indústria, construcció i agricultura (53%) i el personal de comerç, restauració i serveis personals (52%) els que manifesten, en percentatges més elevats, que casa seva és de lloguer.

4.3. A casa seva disposa dels següents equipaments domèstics?

Base: persones majors de 65 anys que viuen a la llar (N= 258)

Per a les preguntes orientades a conèixer l'equipament de la llar de les persones enquestades no s'inclouen les persones que viuen en la residència geriàtrica, de manera que es calculen els totals sobre 258 persones (d'un total de 260 enquestes) que viuen a la seva llar o en una habitació d'una pensió.

4.3.1. Sistema de calefacció

	Freqüències	Percentatges
Total	258	100
Calefacció central o individual	226	87,6
Estufes o radiadors elèctrics	30	11,6
Estufes de butà	1	0,4
No té font de calor	1	0,4

4.3.2. Aigua calenta

	Freqüències	Percentatges
Total	258	100
Aigua calenta amb calefacció central	131	50,8
Aigua calenta amb escalfador elèctric	125	48,4
Aigua calenta per gas butà	2	0,8

4.3.3. Cuina

	Freqüències	Percentatges
Total	258	100
Vitroceràmica	97	37,6
Cuina elèctrica	65	25,2
Cuina mixta	53	20,5
Cuina de gas	41	15,9
No té cuina (viu en una pensió)	2	0,8

4.3.4. Bany

	Freqüències	Percentatges
WC	258	100,0
Banyera	243	94,2
Dutxa	126	48,8

Base: persones majors de 65 anys que viuen a la llar (N= 258)

4.3.5. Electrodomèstics

	Freqüències	Percentatges
Forn	253	98,1
Nevera	252	97,7
Rentadora	251	97,3
Microones	204	79,1
Rentaplats	161	62,4
Assecadora	72	27,9
Hotel	2	0,8

Base: persones majors de 65 anys que viuen a la llar (N= 258)

Pel que fa al sistema de calefacció la majoria de les persones enquestades afirma que tenen calefacció central o individual (88%), un 12% diu que té estufes o radiadors i només un 0,4% afirma que té estufes de butà i un altre 0,4% que no té font de calor.

Amb relació a l'aigua calenta gairebé el 51% de la gent gran manifesta que té aigua calenta amb calefacció central, un 48% amb escalfador (termo) elèctric i només un 1% diu que té aigua calenta mitjançant gas butà.

Quant a la cuina un 38% de la gent gran enquestada manifesta que té vitroceràmica, un 25% cuina elèctrica, un 20,5% cuina mixta, i, finalment, s'esmenta l'opció de la cuina de gas (16%).

A la cambra de bany totes les persones enquestades disposen de wàter, un 94% tenen banyera, mentre que un 49% disposa també de dutxa.

Entre els electrodomèstics que les persones majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria tenen amb més freqüència a la llar destaca, en primer lloc el forn i la nevera (98%, en cada cas), la rentadora (97%), el microones (79%) i el rentaplats (62%). En menor proporció, s'indica l' assecadora (30%).

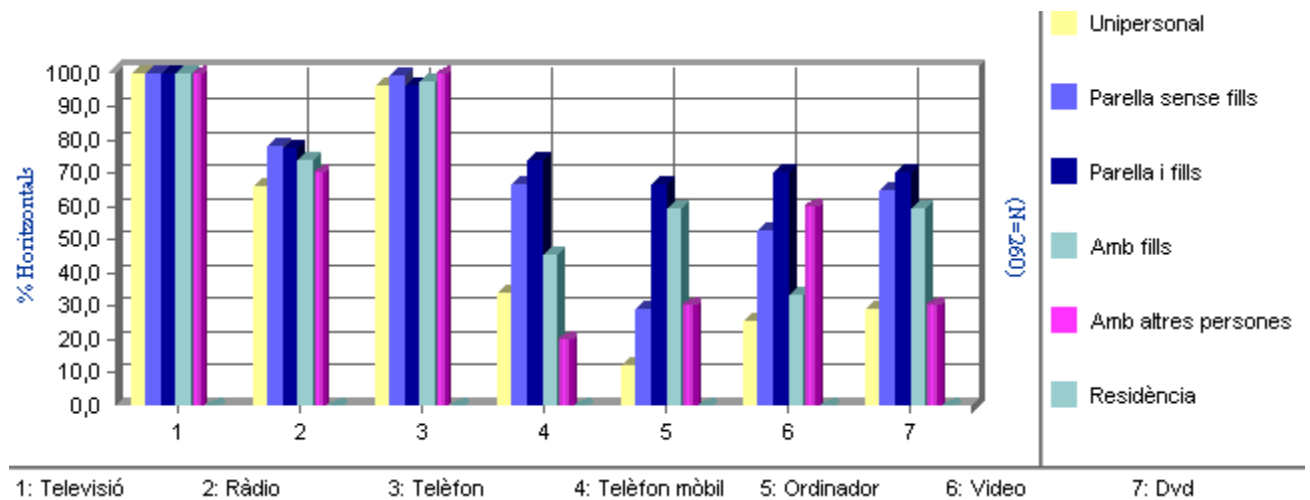
4.3.6. Audiovisuals

	Freqüències	Percentatges
Total	258	100
Televisió	258	100,0
Telèfon	253	98,1
Ràdio	192	74,4
DVD	142	55,0
Telèfon mòbil	141	54,7
Vídeo	117	45,3
Ordinador	88	34,1

La totalitat de la gent enquestada manifesta tenir televisió i gairebé la totalitat de les llars tenen telèfon (98%), un 74% tenen ràdio i més de la meitat tenen DVD i telèfon mòbil (55%, en cada cas), un 45% disposen de vídeo, i, en menor percentatge, la gent gran manifesta que té ordinador en el 34% dels casos.

Els aparells no tan essencials per a la vida quotidiana o d'una introducció a la llar més recent (telèfon mòbil, ordinador, DVD, vídeo) són equipaments menys freqüents en les llars de la gent gran. Les persones que presenten una proporció superior d'aquest tipus d'aparells són les dels intervals de menys edat, amb un nivell d'instrucció més elevat i de més ingressos. També s'observa que aquests aparells també presenten una presència més elevada en llars on hi ha més persones convivint en la mateixa llar, de manera que només una minoria de la gent gran que viu sola té aquest tipus d'aparells menys freqüent a la llar.

Audiovisuals segons el tipus de llar

En termes generals, i tal com hem pogut apreciar en les taules i gràfics anteriors, s'observa que hi ha una sèrie d'equipaments que es poden considerar com a universalitzats ja que es troben en la pràctica totalitat dels habitatges. Són la dutxa o el bany, la calefacció o els aparells per escalfar, l'aigua corrent calenta i el wàter, és a dir, els equipaments que fan referència a les necessitats bàsiques d'higiene i benestar dins de la llar.

Els electrodomèstics que no responen a una necessitat bàsica de la població són menys freqüents als habitatges de la gent gran (microones, rentaplats i assecadora), així com també els sistemes d'audiovisual i telefonia mòbil més recents (DVD, vídeo, telèfon mòbil i ordinador).

4.4. Dins de casa té algun esglaó, desnivell o escales?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No hi ha esglaons, desnivells ni escales interiors	194	74,6
Escales interiors (dúplex o casa unifamiliar de dos o més pisos)	42	16,2
Esglaons o desnivell dins del pis	24	9,2

Una de les característiques de l'habitatge que pot incidir de manera negativa en les condicions de vida de la gent gran és la presència d'escales dins de la llar ja que poden suposar traves o dificultats en l'accés a les diverses estances de la casa.

Segons es desprèn del present estudi gairebé un 75% de les persones enquestades afirma no tenir esglaons, desnivells ni escales interiors dins de casa, un 16% afirma que té escales interiors dins de casa i un 9% manifesta que presenta esglaons o desnivells dins del pis.

En relació amb el tipus d'habitatge les persones que afirmen amb més freqüència no tenir desnivells dins de la llar són les que viuen en un pis (89%); en canvi, són les persones que viuen en cases de tipus unifamiliar les que presenten les majors freqüències quant a escales o desnivells en l'interior de la casa (73,5%).

4.5. Per accedir al seu domicili hi ha ascensor?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Hi ha ascensor a peu pla	115	44,2
No hi ha ascensor i ha de pujar escales	71	27,3
Hi ha ascensor però per accedir hi ha escales	64	24,6
No hi ha ascensor però no ha de pujar escales	10	3,8

Quant a les dificultats que presenta la gent gran a l'hora d'accedir al seu domicili un 48% de les persones afirmen que hi ha ascensor a peu pla o que poden accedir directament al seu habitatge, un 27% diu que no hi ha ascensor i que han de pujar escales i un 25% manifesta que hi ha escales abans d'accedir a l'ascensor. Es a dir, ens trobem que hi ha més d'un 50% de la població enquestada que podria tenir dificultats en l'accés al seu domicili ja que hi ha una presència d'escales que pot dificultar la mobilitat de les persones.

En relació amb l'habitatge es comprova que les persones que han de pujar escales i que no tenen ascensor són en major freqüència les que viuen en xalets o cases unifamiliars (78%), i de les persones enquestades que viuen en un pis hi ha un 30% que afirma que hi ha escales abans d'accedir a l'ascensor i un 15,5% que han de pujar escales i no tenen ascensor.

4.6. Es troba amb alguna dificultat en l'entorn del seu habitatge? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No troba cap dificultat	196	75,4
Hi ha pendents	28	10,8
No té botigues a prop	26	10,0
Mal estat del paviment (rajoles)	12	4,6
Les voreres no estan anivellades	11	4,2
Cotxes aparcats a les voreres	9	3,5
Molt soroll/contaminació acústica	7	2,7
Hi ha carrers que estan bruts	7	2,7
Manca d' il·luminació	3	1,2
No contesta	2	0,8

A la pregunta de si la persona enquestada presenta algun tipus de dificultat en l'entorn del seu habitatge destaca que tres quartes parts de la mostra afirmen que no troben cap dificultat (75%).

De les persones que esmenten algun tipus de dificultat en l'entorn del seu habitatge s'indica, en primer lloc, que hi ha pendents (11%); en segon lloc, que no hi ha botigues a prop; en tercer lloc, el mal estat del paviment (5%), que les voreres no estan anivellades (4%) i que hi ha cotxes aparcats a les voreres (3,5%), fets que poden dificultar el desplaçament de les persones grans, amb algun tipus de dificultat, pel carrer. En menor proporció també s'indica la contaminació acústica, el fet que hi hagi carrers que estiguin bruts i la manca d'il·luminació en alguns indrets de la parròquia.

5. XARXA DE RELACIONS

La xarxa social d'una persona es pot definir com el conjunt de contactes personals a través dels quals manté la seva identitat social i rep o dóna suport emocional, ajuda material, serveis, etc.

La quantitat i qualitat de les relacions personals s'associa amb l'estat de salut i el benestar de les persones, de manera que la manca de suport, recolzament o ajuda social es relaciona amb un augment del risc de mortalitat, amb un retard en la recuperació d'una malaltia, amb un baix estat d'ànim i amb problemes de salut.⁸

Tot i que en les societats actuals hi ha una sèrie d'elements que indiquen que s'ha produït un afebliment de la família i de les seves funcions (menor nombre de fills, disminució de la taxa de nupcialitat i increment de la taxa de divorcis, augment del nombre de llars unipersonals i disminució de les llars amb més d'un nucli conjugal i de les famílies extenses) i que es considera la davallada dels lligams familiars com un dels trets de la modernització (s'assumeix que l'Estat de Benestar ha socavat la solidaritat familiar), el cert és que la família encara manté diferents tipus de solidaritat entre els seus membres.⁹

5.1. Té família a Andorra? (sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	218	83,8
No	42	16,2

A més dels que viuen a la mateixa llar, la majoria de les persones enquestades (84%) tenen altres familiars a Andorra. Aquesta dada és un primer indicador de les relacions familiars ja que aquestes relacions depenen molt de la distància física a què estan uns dels altres. Per tant, el fet que la gran majoria de la gent gran tingui família a Andorra incrementa la seva xarxa social i les possibilitats de rebre o donar suport en cas de necessitat.

⁸ Borrell C, Rodríguez M, Baranda L.: *Manual de l'Enquesta de Salut de Barcelona 2000*. Barcelona, Institut Municipal de Salut Pública, 2002.

⁹ Kohli, M.; Künemund, H.; Vogel, C. *Shrinking Families? Marital Status, Childlessness, and Intergenerational Relationships*. Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe.

Els que diuen amb més freqüència que tenen família a Andorra (a part dels que viuen a la mateixa llar) són els enquestats de nacionalitat andorrana (97%) i els de nacionalitat espanyola (87%), mentre que la majoria de les persones del grup d'altres nacionalitats no tenen més familiars a Andorra que els que viuen a la mateixa llar (un 65% no en té i només un 35% sí que en té).

Segons l'estat civil destaca que els que més diuen que tenen família a Andorra (sense comptar els familiars que resideixen a la mateixa llar) són els casats (88%) i els vidus (82%) ja que molts d'ells tenen fills que viuen a Andorra, mentre que els solters o separats/divorciats són els que menys diuen que tenen altres familiars a Andorra a part dels que viuen a la mateixa llar (un 68%).

En el cas de les persones grans que viuen soles la majoria (81%) tenen família a Andorra, mentre que un 19% no en té (11 casos dels 59 enquestat que viuen sols). Aquestes persones que viuen soles i no tenen família al país representen un 4% dels majors de 65 anys. La majoria són dones, vídues, més grans de 75 anys i no andorranes.

(Si té família a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar)

5.1.1. Qui són i quants?

Percentatges	Sí	No	Ns/Nc
Té fills al país	91,3	8,7	0,0
Té néts al país	81,7	18,3	0,0
Té germans al país	29,8	70,2	0,0
Té cosins al país	18,3	81,2	0,5
Té altres familiars	32,6	67,4	0,0

Base: Enquestats que tenen família a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=218)

Entre la gent gran enquestada que tenen família al país, a part dels familiars que viuen a la mateixa llar, un 91% tenen fills i un 82% tenen néts. Són menys els que tenen germans (30%), cosins (18%) o altres familiars (33%).

Nombre de fills a Andorra

	Freqüències	Percentatges
1	57	28,6%
2	75	37,7%
3	42	21,1%
4 o més	25	12,5%

Base: Enquestats que tenen fills a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=199)

Nombre de néts a Andorra

	Freqüències	Percentatges
1	27	15,4%
2	47	26,9%
3	29	16,6%
4	29	16,6%
5	18	10,3%
6	11	6,3%
7 o més	14	8,1%

Base: Enquestats que tenen néts a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=175)

Nombre de germans a Andorra

	Freqüències	Percentatges
1	34	52,3%
2	19	29,2%
3	6	9,2%
4 o més	6	9,2%

Base: Enquestats que tenen germans a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=65)

Nombre de cosins a Andorra

	Freqüències	Percentatges
1	10	25,0%
2	9	22,5%
3	6	15,0%
4 o més	15	37,5%

Base: Enquestats que tenen cosins a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=40)

Nombre d'altres familiars a Andorra

	Freqüències	Percentatges
1	27	38,0%
2	14	19,7%
3	11	15,5%
4 o més	19	26,8%

Base: Enquestats que tenen altres familiars a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=71)

Altres familiars que viuen a Andorra

	Freqüències	Percentatges
Total	71	100
Jove/Gendre	34	47,9
Nebots	17	23,9
Cunyats	9	12,7
Besnét	9	12,7
Tiets	4	5,6
Ex-dona	1	1,4
Pares	1	1,4
No contesta	2	2,8

Base: Enquestats que tenen altres familiars a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=71)

5.2. Normalment amb quina freqüència veu alguns dels familiars que viuen al país? (els que més veu)

	Freqüències	Percentatges
Total	218	100
Cada dia o gairebé cada dia	104	47,7
Dues/tres vegades a la setmana	41	18,8
Un cop a la setmana	44	20,2
Només per festes assenyalades	4	1,8
De tant en tant, ocasionalment	23	10,6
Mai	1	0,5
Ns/nc	1	0,5

Base: Enquestats que tenen família a Andorra sense comptar els que viuen a la mateixa llar (N=218)

La majoria de les persones enquestades que tenen família a Andorra (a part dels familiars que viuen a la mateixa llar) tenen bastant contacte amb aquests familiars, ja que un el 48% diu que veu gairebé cada dia algun d'aquests familiars, un 19% es veuen dos o tres cops per setmana i un 20% es veuen almenys un cop a la setmana, mentre que un 12% només els veu només de tant en tant i menys d'un 1% no els veu mai.

No s'observen diferències significatives en funció de les variables sociodemogràfiques.

5.3. Té algun familiar o una persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda, que visqui a prop del seu domicili?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	222	85,4
No	34	13,1
Ns/nc	4	1,5

La majoria de la gent gran de Sant Julià (85%) afirma que té algun familiar o alguna persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda i que visqui a prop del seu domicili, mentre que un 13% diu que no en té.

Les diferències segons el sexe, l'edat, estat civil, nacionalitat o forma de convivència no són significatives. Només s'observa una diferència significativa amb relació al fet de tenir altres familiars a Andorra a part dels que viuen a la mateixa llar, de manera que les persones que tenen altres familiars diuen amb més freqüència que tenen algú a qui poden acudir en cas de necessitat (89%) que les persones que no tenen més familiars a Andorra (64%).

5.4. Amb quina freqüència veu algun dels seus néts (els que veu més)?

	Freqüències	Percentatges
Total	222	100
Cada dia o gairebé cada dia	85	38,3
Dues/tres vegades a la setmana	40	18,0
Un cop a la setmana	34	15,3
Un o dos cops al mes	17	7,7
De tant en tant, ocasionalment	43	19,4
Mai	3	1,4

Base: Enquestats que tenen néts (N=222)

Entre les persones que tenen néts un 38% els veu gairebé cada dia, un 18% dues o tres vegades a la setmana i un 15% un cop a la setmana, mentre que un 8% els veu un o dos cops al mes i un 19% amb menys freqüència (ocasionalment, de tant en tant). Només un 1% diu que no els veu gairebé mai.

Lògicament la freqüència amb què veuen els néts està relacionada amb la distància, de manera que els veuen més sovint les persones que viuen amb algun nét (un 74% els veu

cada dia i un 11% vàries vegades a la setmana) i les que tenen néts a Andorra (un 40% els veuen gairebé cada dia, un 20% dues o tres vegades a la setmana i un 18% un cop a la setmana) que en el cas de les persones que tenen néts fora d'Andorra (un 15% els veu més d'una vegada a la setmana, un altre 15% un cop a la setmana i un 9% un o dos cops al mes, mentre que un 53% només els veu de tant en tant i un 9% gairebé mai).

% Verticals		Néts a la llar	Néts a Andorra	Néts fora d'Andorra
Total	222	27	161	34
Cada dia o gairebé cada dia	38,3	74,1	40,4	0,0
Dues/tres vegades a la setmana	18,0	11,1	19,9	14,7
Un cop a la setmana	15,3	0,0	18,0	14,7
Un o dos cops al mes	7,7	3,7	8,1	8,8
De tant en tant, ocasionalment	19,4	11,1	13,7	52,9
Mai	1,4	0,0	0,0	8,8

5.5. Habitualment té cura d'algun dels néts?

	Freqüències	Percentatges
Total	222	100
Almenys un cop a la setmana	55	24,8
Un o dos cops al mes	13	5,9
Menys d'un cop al mes	39	17,6
No	82	36,9
Ns/nc	33	14,9

Base: Enquestats que tenen néts (N=222)

Un 25% de les persones grans que tenen néts diuen que tenen cura d'algun d'aquests néts almenys un cop per setmana, un 6% els cuida dues o tres vegades al mes i un 17% amb menys freqüència, mentre que un 37% no s'encarrega de la cura dels néts (ja sigui perquè són grans i no cal o perquè se n'encarreguen altres persones).

Els que tenen néts que viuen a la mateixa llar són els que en tenen cura amb més freqüència (un 37% un o més dies a la setmana i un 15% un o dos cops al mes), seguits dels que tenen néts a Andorra però no viuen a la mateixa llar (un 27% els cuida un o més dies a la setmana i un 6% un o dos cops al mes).

% Verticals		Néts a la llar	Néts a Andorra	Néts fora d'Andorra
Total	222	27	161	34
Almenys un cop a la setmana	24,8	37,0	27,3	2,9
Un o dos cops al mes	5,9	14,8	5,6	0,0
Menys d'un cop al mes	17,6	0,0	18,6	26,5
No	36,9	40,7	34,8	44,1
Ns/nc	14,9	7,4	13,7	26,5

5.6. Vostè ajuda habitualment els seus fills?

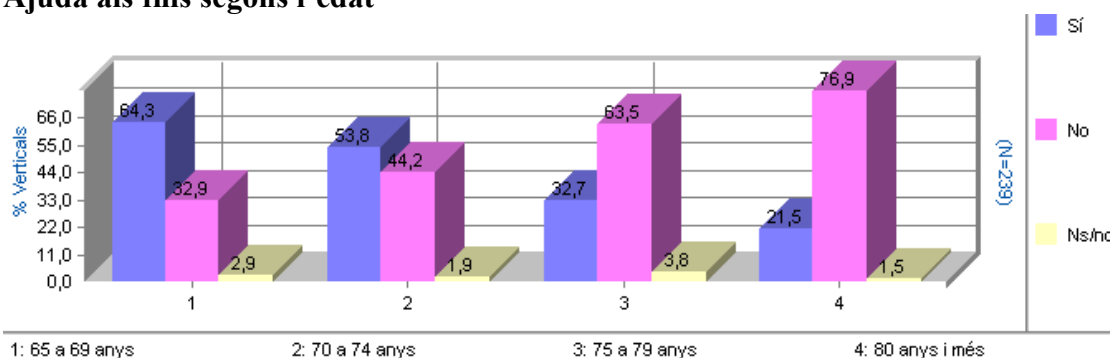
	Freqüències	Percentatges
Total	239	100
Sí	104	43,5
No	129	54,0
Ns/nc	6	2,5

Base: Enquestats que tenen fills (N=239)

Un 43,5% dels enquestats que tenen fills diuen que ajuden d'alguna manera els seus fills, mentre que el 54% diu que no ho fa habitualment.

La proporció de gent gran que ajuda els seus fills disminueix amb l'edat: un 64% dels enquestats de 65 a 69 anys i un 54% dels de 70 a 74 anys ajuden els seus fills, davant d'un 33% dels de 75 a 79 anys i un 21,5% dels de 80 anys o més.

Ajuda als fills segons l'edat

També diuen que ajuden els fills amb més freqüència els que viuen amb algun fill (un 54%) que els que tenen fills a Andorra però en una altra llar (41%) i els que tenen fills que no viuen a Andorra (33%).

% Verticals		Fills a la llar	Fills a Andorra	Fills fora d'Andorra
Total	239	69	152	15
Sí	43,9	53,6	40,8	33,3
No	54,0	43,5	56,6	66,7
Ns/nc	2,5	2,9	2,6	0,0

Base: Enquestats que tenen fills (N=239)

5.6.1. Quin tipus d'ajuda dona als seus fills? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	104	
Cura dels nens	57	54,8
Preparació dels àpats	41	39,4
Econòmica	25	24,0
Cura del domicili	20	19,2
Cura del bestiar	1	1,0
Gestió de treball	1	1,0
Ns/nc	2	1,9

Base: Enquestats que ajuden els fills (N=104)

Entre les persones que ajuden els seus fills la majoria (55%) diuen que els ajuden a cuidar els nens, un 39% els ajuden en la preparació dels àpats, un 24% els presten ajuda econòmica i un 19% en les tasques domèstiques.

Hi ha més dones que ajuden els fills en la preparació dels àpats (un 52% de les dones per un 24% dels homes) i en les tasques domèstiques (un 22% de les dones per un 15% dels homes), mentre que hi ha més homes que presten ajuda econòmica als fills (un 33% dels homes per un 17% de les dones); pel que fa a la cura dels nens hi col·laboren en una proporció similar, lleugerament superior entre els homes (un 56% dels homes per un 53% de les dones).

També destaca que les persones enquestades que viuen amb els fills a la mateixa llar els ajuden sobretot en la preparació dels àpats (60%), mentre que els que tenen fills a Andorra però no viuen a la mateixa llar diuen amb més freqüència que els ajuden en la cura dels nens (68%).

5.7. Si té parella, el seu company/a necessita que l'ajudin en alguna de les activitats de la vida diària?

	Freqüències	Percentatges
Total	155	100
Sí	28	18,1
No	127	81,9

Base: Enquestats que tenen parella (N=155)

Entre les persones enquestades que tenen parella la majoria (82%) diuen que la seva parella no necessita ajuda per a les activitats de la vida diària, però un 18% sí que necessita ajuda.

Les diferències en funció del sexe o l'edat no són significatives estadísticament, però es pot observar que hi ha més proporció de dones que diuen que la seva parella necessita ajuda (un 24% de les dones per un 13% dels homes) i també ho diuen amb més freqüència les persones de més edat (un 30% dels que tenen 80 anys o més per un 13% dels que tenen entre 65 i 70 anys).

5.7.1. En quines activitats necessita ajuda la seva parella?

	Freqüències	Percentatges
Total	28	
Higiene personal, vestir-se	9	32,1
Neteja domicili, preparació àpats	8	28,6
Sortir al carrer, acompanyament, comprar...	6	21,4
Per a tot	3	10,7
Està ingressat en una residència	2	7,1
Aixecar-se del sofà	1	3,6
Menjar	1	3,6

Base: Enquestats que la seva parella necessita ajuda en activitats de la vida diària (N=28)

Entre el 18% de les persones grans que la seva parella necessita ajuda en alguna activitat de la vida diària, un 32% (nou casos) requereixen ajuda per vestir-se o en la higiene personal, un 29% (vuit casos) necessita ajuda en les tasques domèstiques (neteja de la llar, preparació dels àpats, etc.) i un 21% (sis casos) necessita ajuda per sortir al carrer, acompanyament en els desplaçaments, per anar al metge, a comprar, etc.. Prop

d'un 11% (tres casos) diuen que la seva parella necessita ajuda per a tot i un 7% (dos casos) tenen la parella ingressada en una residència.

5.8. Vostè rep algun tipus d'ajuda de familiars o d'altres persones que no viuen a la llar? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	
Sí, per a la neteja de la casa...	37	14,2
Sí, ajuda econòmica	18	6,9
Sí, per sortir a comprar, anar al metge, fer tràmits...	13	5,0
Altres	1	0,4
No	203	78,1

La majoria de les persones enquestades (un 78%) diuen que no reben ajuda de familiars o d'altres persones que no viuen a la llar, un 14% rep ajuda per a les tasques de neteja de la casa, un 7% rep alguna ajuda econòmica i un 5% rep ajuda per desplaçar-se fora de la llar (per sortir a comprar, anar al metge, fer tràmits, etc.).

Tot i que les diferències no són significatives estadísticament, sí que es pot assenyalar que entre les persones de més edat hi ha més proporció que reben ajuda. Així, reben ajuda per a la neteja de la llar entre un 12% i un 14% dels de 65 a 79 anys i un 17% dels de 80 anys o més, i es passa d'un 1% dels de 65 a 69 anys que reben ajuda econòmica a un 8%, 12% i 7% en els altres grups d'edat, però sobretot augmenta amb l'edat la proporció dels que reben ajuda per sortir a comprar o fer tràmits (cap cas entre els enquestats de 65 a 69 anys, un 3% dels de 70 a 74 anys, un 7% dels de 75 a 79 anys i un 10% dels més grans).

Segons la nacionalitat destaca que els andorrans són els que amb menys proporció diuen que reben algun tipus d'ajuda de familiars o altres persones de fora de la llar, mentre que els espanyols són els que més diuen que reben ajuda econòmica (un 10% dels espanyols per un 5% dels andorrans i cap cas de les persones d'altres nacionalitats) i les persones d'altres nacionalitats són les que més diuen que reben ajuda per a la neteja de la llar (un 35% davant el 13% dels andorrans i el 9% dels espanyols).

Pel que fa al tipus de llar, les diferències tampoc són significatives però s'observa que les persones que viuen soles són les que diuen en una proporció superior que reben els diferents tipus d'ajuda (un 17% per a la neteja de la casa, un 12% ajuda econòmica i un altre 12% per sortir a comprar o fer tràmits).

Entre les persones que reben ajuda per a la neteja de la llar el més freqüent és que rebin ajuda dues o tres hores a la setmana.¹⁰

5.8.1. De qui rep aquesta ajuda? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	57	
Persones contractades	32	56,1
Fills	27	47,4
Parella	6	10,5
Administració pública	5	8,8
Altres familiars	2	3,5
Veïns	2	3,5
Amics	1	1,8
Ns/Nc	2	3,5

Base: Enquestats que reben algun tipus d'ajuda de persones que no viuen a la llar (N=57)

Les persones grans que reben ajuda de familiars o d'altres persones que no viuen a la mateixa llar representen un 22% del total (57 casos). Entre aquestes persones, més de la meitat (56%) diuen que reben l'ajuda de persones contractades, un 47% reben ajuda dels fills, un 10,5% de la parella i un 9% de l'Administració pública. Amb menys freqüència reben ajuda d'altres familiars, veïns o amics.

L'ajuda per a la neteja de la llar o per fer les tasques domèstiques la reben en major proporció de persones contractades per aquesta finalitat (en segon lloc també dels fills), mentre que la majoria de les persones que reben ajuda econòmica la reben dels fills (en segon lloc reben ajuda econòmica de l'Administració pública) i l'ajuda per fer tràmits fora de casa també la reben principalment dels fills (en segon lloc la reben de les persones contractades).

¹⁰ vegeu taula del nombre d'hores que reben ajuda a l'annex.

5.9. En el cas que necessités ajuda constant, de qui creu que rebria l'ajuda? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	
Fills	175	67,3
Parella	61	23,5
Persones contractades	27	10,4
Administració pública	26	10,0
Altres familiars	18	6,9
Veïns	12	4,6
Amics	6	2,3
Voluntaris	1	0,4
Ningú	8	3,1
Ns/Nc	10	3,8

Un 67% de les persones enquestades diuen que en cas que necessitessin ajuda constant la rebrien dels fills, un 24% de la parella, un 10% de persones contractades i un altre 10% de l'Administració pública. Amb menys freqüència hi ha qui diu que rebria ajuda d'altres familiars (7%), de veïns (5%) o d'amics (2%) i un 3% creu que no rebria ajuda de ningú.

Els homes diuen en una proporció superior que les dones que rebrien ajuda de la seva parella (un 32% dels homes davant un 18% de les dones), mentre que les dones pensen amb més freqüència que rebrien ajuda de l'Administració pública (un 15% de les dones i un 4% dels homes).

També s'observen diferències significatives segons la situació de convivència, de manera que les persones enquestades que viuen amb la parella i fills o només amb fills sense la seva parella diuen en una proporció més gran que rebrien ajuda dels fills (un 89% i un 88% respectivament), mentre que les persones que viuen amb la parella sense fills són les que més diuen que els cuidaria la seva parella (43%); les persones que viuen soles, tot i que també diuen majoritàriament que els cuidarien els fills (64%), són les que més diuen que rebrien ajuda de l'Administració pública (14%), de persones contractades (12%), d'altres familiars (10%), de veïns (9%) o d'amics (7%). Amb relació a l'estat civil destaca que les persones vídues són les que més diuen que rebrien ajuda dels fills (72%) o d'altres familiars (15%) i les casades també diuen en primer lloc els fills (66%) i en segon lloc creuen que rebrien ajuda de la seva parella (38%).

De qui creu que rebria ajuda en cas de necessitat, segons l'estat civil

% Verticals		Casat/ada	Solter/a o separat/ada	Vidu/vídua
Total	260	152	21	87
Fills/es	67,3	65,8	57,1	72,4
Parella	23,5	38,2	14,3	0,0
Persones contractades	10,4	8,6	19,0	11,5
Administració pública	10,0	11,2	0,0	10,3
Altres familiars	6,9	2,6	4,8	14,9
Veïns	4,6	3,9	0,0	6,9
Amics	2,3	1,3	4,8	3,4
Voluntaris	0,4	0,0	0,0	1,1
Ningú	3,1	3,3	4,8	2,3
Ns/Nc	3,8	3,9	9,5	2,3

Quant a la nacionalitat s'observa que els andorrans i espanyols són els que més diuen que rebrien ajuda dels fills (71% i 74% respectivament) mentre que els enquestats d'altres nacionalitats són els que ho diuen amb menys freqüència (29%), i aquests són els que més confien en l'ajuda de persones contractades (un 32% d'aquest grup creu que rebrien ajuda de persones contractades, davant el 8% dels andorrans i el 6% dels espanyols) i els que menys diuen que l'ajuda seria de l'Administració pública (cap cas de les persones enquestades d'altres nacionalitats creu que rebria ajuda de l'Administració pública, pel 10% dels andorrans i el 12% dels espanyols).

5.10. Té alguna persona amb qui pot parlar dels seus problemes personals?

	Frequències	Percentatges
Total	260	100
Sí, més d'una persona	150	57,7
Sí, una persona	54	20,8
No	54	20,8
Ns/nc	2	0,8

Prop del 80% de les persones enquestades tenen alguna persona amb qui poden parlar dels seus problemes personals (un 58% tenen més d'una persona amb qui parlar i un 21% tenen una sola persona amb qui parlar d'aquests temes), mentre que un 21% diuen que no tenen ningú per parlar dels problemes personals.

Els homes diuen amb més freqüència que les dones que tenen més d'una persona amb qui parlar dels seus problemes personals (un 63% i un 54% respectivament), mentre que les dones diuen en una proporció més alta que tenen una persona (un 22% de les dones per un 19% dels homes) o que no tenen cap persona amb qui parlar (un 23% de les dones per un 18% dels homes). Per la resta de variables les diferències no són significatives.

5.11. Amb quina freqüència veu algun del seus amics?

	Frequències	Percentatges
Total	260	100
Cada dia o gairebé cada dia	64	24,6
Dues/tres vegades a la setmana	48	18,5
Un cop a la setmana	23	8,8
Un o dos cops al mes	16	6,2
De tant en tant, ocasionalment	57	21,9
Mai	12	4,6
No té amics	40	15,4

Pel que fa a la freqüència amb la que veuen els amics, un 42% de les persones enquestades els veu sovint (un 25% els veu gairebé cada dia, un 19% dues o tres vegades a la setmana i un 9% un cop a la setmana). El 28% els veu amb menys freqüència (un 6% un o dos cops al mes i un 22% de tant en tant), mentre que un 5% diu que no els veu mai i un 15% diu que no té amics.

S'observa que hi ha més homes que diuen que veuen els amics gairebé cada dia (un 35% dels homes per un 17% de les dones), mentre que hi ha més dones que diuen que no tenen amics (un 20% de les dones per un 8% dels homes).

5.11.1. A on acostuma a trobar-se amb els amics? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	209	
A casa (seva o dels amics)	67	32,1
Al casal, centre de jubilats	65	31,1
Bar	38	18,2
Carrer	34	16,3
Altres	36	17,2
Ns/nc	3	1,4

Base: Enquestats que es troben amb els amics (N=209)

Altres llocs on es troben amb els amics

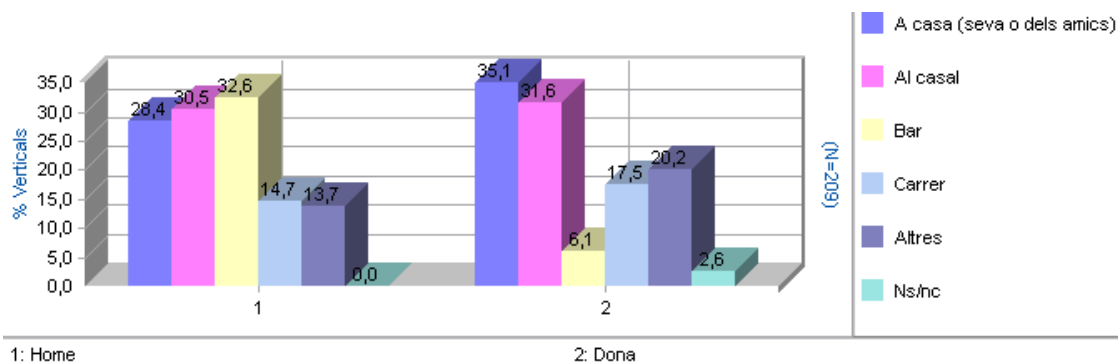
	Freqüències	Percentatges
Total	36	
Parc	5	2,4
Centre cultural	4	1,9
Espanya	4	1,9
Passeig	3	1,4
Gimnàs	2	1,0
Al fer les compres	2	1,0
Perruqueria	2	1,0
Coral St. Julià	2	1,0
A la parròquia	2	1,0
Club internacional	2	1,0
Treball	1	0,5
A l'escala	1	0,5
Associació d'Andalusia	1	0,5
Al poble	1	0,5
Al partit	1	0,5
Pastisseria	1	0,5
Per sopar	1	0,5

No contesta	1	0,5
--------------------	---	-----

Un 32% dels enquestats que es troben amb els amics es reuneixen a casa i un 31% al casal o centre de jubilats; amb menys freqüència diuen que es troben en un bar (18%), al carrer (16%) o a altres llocs (17%) com al parc, al Centre cultural, per la parròquia, fent activitats (al gimnàs, a la coral, de compres, a la perruqueria, etc.).

La proporció d'homes i dones que es troben amb els amics al casal és la mateixa (al voltant del 31%), però s'observen diferències en els llocs on es troben amb els amics: els homes diuen en una proporció molt superior que es troben amb els amics al bar (un 33% dels homes per un 6% de les dones), mentre que hi ha més dones que diuen que es troben a casa (un 35% de les dones per un 28% dels homes), al carrer (18% dels homes i 15% de les dones) o a altres llocs (20% de les dones i 15% dels homes).

Llocs on acostuma a trobar-se amb els amics, segons el sexe

També hi ha diferències pel que fa a l'edat, de manera que els que es troben amb els amics al casal són sobretot les persones de 75 a 80 anys (44%) i de 80 anys o més (39%), mentre que els de 65 a 70 anys i els de 70 a 74 anys ho diuen en una proporció inferior (un 22% i un 19% respectivament) i es troben amb més freqüència al bar (un 25% i un 29% respectivament) o a altres llocs (22% i 24% respectivament).

Segons la nacionalitat no s'observen grans diferències entre andorrans i espanyols, però sí entre aquests dos grups i les persones d'altres nacionalitats (el 72% d'aquest col·lectiu diuen que es troben amb els amics a casa i cap de les persones enquestades d'altres nacionalitats diu que es troben al casal).

Llocs on acostuma a trobar-se amb els amics, segons la nacionalitat

% Verticals		Andorrana	Espanyola	Altres nacionalitats
Total	209	86	98	25

Enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran de Sant Julià

A casa (seva o dels amics)	32,1	26,7	26,5	72,0
Al casal, centre de jubilats	31,1	34,9	35,7	0,0
Bar	18,2	22,1	15,3	16,0
Carrer	16,3	20,9	13,3	12,0
Altres	17,2	15,1	20,4	12,0
Ns/nc	1,4	2,3	1,0	0,0

Llocs on acostuma a trobar-se amb els amics, segons la freqüència que els veu

% Verticals		Cada dia o gairebé	2 o 3 vegades a la setmana	Un cop a la setmana	1 o 2 cops al mes	De tant en tant
Total	260	64	48	23	16	57
A casa	32,1	14,1	35,4	39,1	56,3	40,4
Al casal	31,1	50,0	33,3	34,8	6,3	14,0
Bar	18,2	26,6	16,7	8,7	37,5	8,8
Carrer	16,3	14,1	14,6	21,7	12,5	19,3
Altres	17,2	10,9	16,7	21,7	6,3	24,6
Ns/nc	1,4	0,0	2,1	0,0	0,0	3,5

La majoria dels que diuen que veuen els amics gairebé a diari (50%) es troben al casal de jubilats, mentre que els que es veuen amb menys freqüència es troben amb els amics sobretot a casa (un 56% dels que es veuen un o dos cops al mes i un 40% dels que es veuen de tant en tant), al bar (un 38% dels que es veuen un o dos cops al mes) o a altres llocs (un 25% dels que es veuen de tant en tant).

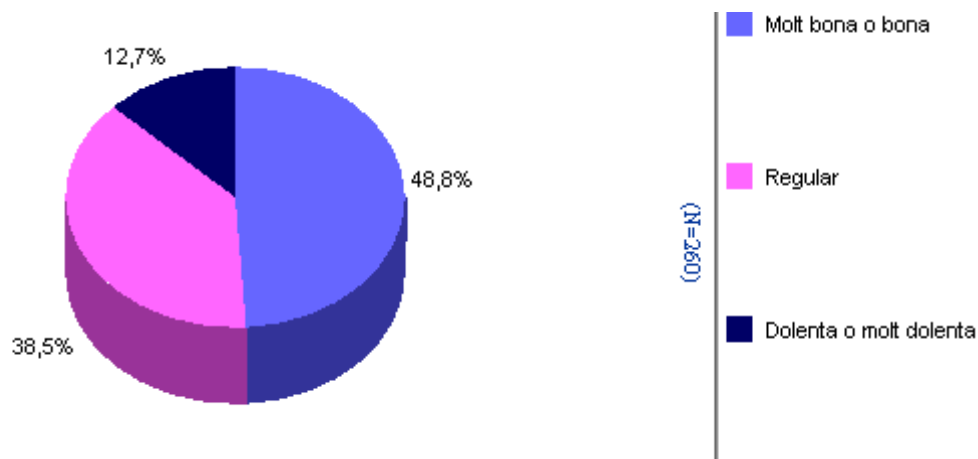
% Horitzontals		Cada dia o gairebé	2 o 3 vegades a la setmana	Un cop a la setmana	1 o 2 cops al mes	De tant en tant
Total	260	24,6	18,5	8,8	6,2	21,9
A casa	67	13,4	25,4	13,4	13,4	34,3
Al casal	65	49,2	24,6	12,3	1,5	12,3
Bar	38	44,7	21,1	5,3	15,8	13,2
Carrer	34	26,5	20,6	14,7	5,9	32,4
Altres	36	19,4	22,2	13,9	2,8	38,9
Ns/nc	3	0,0	33,3	0,0	0,0	66,7

El 49% dels que es troben amb els amics al casal i el 45% dels que es troben al bar els veuen gairebé cada dia, mentre que el 34% dels que es reuneixen a casa, el 32% dels que es troben al carrer i el 39% dels que es troben en altres llocs es veuen de tant en tant

6. SALUT

6.1. Com diria vostè que és la seva salut en general?

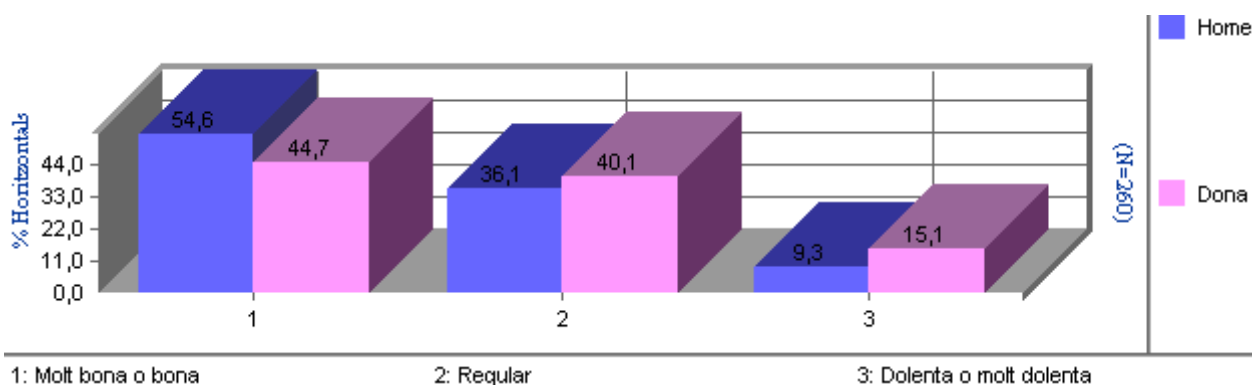
	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Molt bona	23	8,8
Bona	104	40,0
Regular	100	38,5
Dolenta	25	9,6
Molt dolenta	8	3,1

Entre les persones enquestades majors de 65 anys a Sant Julià de Lòria s'observa que gairebé un 49% de la població manifesta que la seva salut en general és molt bona o bona (concretament, un 9% afirma que molt bona i un 40% que bona), un 38,5% la qualifica de regular i, en menor percentatge, gairebé un 13% dels enquestats afirma que considera que el seu estat de salut és dolent o molt dolent (un 10% manifesta que el seu estat de salut és dolent i un 3% que molt dolent).

Segons les dades obtingudes a l'enquesta de *Condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella* (2005) un 42% considera que la seva salut és molt bona o bona, un 36% la qualifica de regular i un 22% de dolenta o molt dolenta.

Percepció de l'estat de salut, segons el sexe

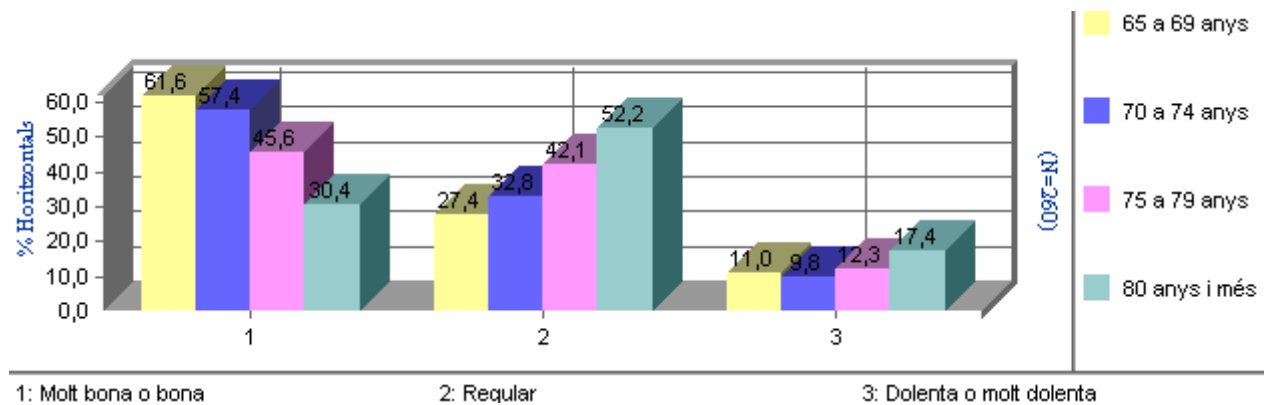

En relació amb el sexe les proves d'associació no són significatives estadísticament però es pot observar que són els homes els que manifesten, en major proporció, que la seva salut en general és molt bona o bona (un 55% en els homes respecte a un 44,7% en el cas de les dones), mentre que són les dones les que atorguen, amb una freqüència lleugerament més elevada, valoracions de regular (el 40% de les dones respecte a un 36% dels homes) i valoracions amb una freqüència superior d'un estat de salut general dolent o molt dolent (concretament, un 15% en el cas de les dones enfront d'un 9% en els homes).

En el cas d'Espanya¹¹ també s'observa que el sexe és un factor diferenciador de salut subjectiva, i aquest contrast s'accentua en les edats avançades. El 45% dels homes majors de 65 anys va definir el seu estat de salut de bo o molt bo; les dones de la mateixa edat ho diuen en un 33% dels casos. Quant a les percepcions negatives, les dones són les que obtenen els percentatges més elevats en l'estat de salut dolenta i molt dolenta (un 25% de les dones respecte a un 15% en els homes).

¹¹ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Percepció de l'estat de salut, segons l'edat

Quant a l'edat de les persones enquestades la relació és significativa i s'observa que amb l'edat disminueix la percepció que l'estat de salut en general és molt bo i bo, o dit d'una altra manera, com més gran és l'edat més augmenta la percepció que l'estat de salut és regular i dolent o molt dolent. En aquests sentit, es comprova que l'interval d'edat de 65 a 69 anys presenta un percentatge superiors de valoracions d'un estat de salut bo o molt bo (62%), seguit de l'interval de 70 a 74 anys (57%), de 75 a 79 anys (46%) i el tram d'edat de 80 i més anys (30%). Per una altra banda, els que manifesten en un percentatge superior que la seva salut general és regular i dolenta o molt dolenta són els trams d'edat superiors: de 75 a 79 anys i els de 80 o més anys.

En relació amb l'ocupació passada o actual són els professionals tècnics i similar els que afirmen amb percentatges superiors que la seva salut és bona o molt bona (67%), seguit del personal administratiu i similar (60%) i dels directius propietaris i comandaments intermedis (58%). Per contra, les persones que manifesten, en proporcions superiors, que la seva salut general és dolenta o molt dolenta són el personal del comerç, restauració i serveis personals (25%), els treballadors qualificats i semiqualicats de la construcció, indústria i agricultura, les mestresses de casa (16%, en cadascun dels casos) i els treballadors no qualificats (12,5%).

Quant als estudis i els ingressos, les persones amb un major nivell formatiu i les que presenten més ingressos són les que afirmen amb més freqüència que tenen bona salut (el 62,5% dels que presenten estudis secundaris i el 75% dels que tenen estudis universitaris diuen que la seva salut és bona o molt bona, i també ho diu el 69% del col·lectiu de gent gran que tenen uns ingressos superiors als 1.200 euros mensuals enfront el 32% dels que tenen uns ingressos inferiors als 360 euros).

Segons els resultats de l'estudi "50+ en Europa",¹² l'educació està estretament relacionada amb l'estat de salut. En cadascun dels països existeix una forta relació entre

¹² Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). Manheim Research Institute for the Economics of Aging, 2008. Pàgina web: <http://www.share-project.org/t3/share/index.php?id=98>

la salut i l'estatus socioeconòmic. Els individus amb un nivell educatiu més baix presenten un 70% més de probabilitat d'estar inactius físicament i un 50% més de probabilitats de ser obesos que els individus amb més anys d'educació.

Quant a l'ocupació en aquest mateix estudi europeu en què es compara la realitat diversa de diferents països s'observa que els individus amb un estat bo de salut es jubilen al voltant de dos anys més tard que els treballadors amb un mal estat de salut; en aquest estudi també s'observa que unes condicions laborals agradables en el lloc de treball fomenten una jubilació més tardana: la qualitat en l'entorn laboral està fortament associada al benestar de les persones, és a dir, una qualitat laboral poc satisfactòria va directament relacionada amb un mal estat de salut i a la depressió.

La valoració personal de l'estat de salut de l'individu ve condicionada per les malalties que té i per les seves característiques personals (sexe, edat, estat civil, família i formació acadèmica), socioeconòmiques (ingressos i estatus social) o residencials (tipus i mida de l'habitatge i grau de satisfacció residencial amb la pròpia casa i entorn). La percepció del propi estat de salut també és coneguda com a salut subjectiva per diferenciar-la de l'estat de salut objectiu (malalties diagnosticades i alteracions de la salut patides i declarades), és a dir, reflecteix l'estat físic i les malalties que es pateixen, però també els factors socials, econòmics i de l'entorn de la persona.¹³

L'autopercepció de l'estat de salut és un simple però molt efectiu indicador de l'estat de salut global de la persona i és una eina molt útil per predir necessitats assistencials i per a l'organització de programes de salut. Amb aquest indicador també podem comparar en el temps les autovaloracions positives que té la població envers el seu estat de salut i es poden valorar les tendències d'aquesta autovaloració. Aquest indicador és una mesura utilitzada per les administracions de molts països per conèixer l'estat general de la població ja que és la forma que tenen els governs i serveis sanitaris per veure quin és l'estat de salut que manifesta tenir la població.

D'altra banda, segons l'esmentat estudi en l'àmbit europeu (SHARE) hi ha indicadors comparables de la qualitat de les cures de les persones grans que suggereixen que existeix una carència important quant a les revisions i proves de diagnòstic geriàtriques en tota Europa.

Es tracta d'una enquesta longitudinal (de tipus panel) en què es recullen dades de diferents països europeus sobre la salut, l'estatus socioeconòmic, les xarxes socials i familiars de les persones de 50 o més anys .

¹³ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

6.2. Pateix actualment o el metge li ha dit que té algun dels següents problemes de salut?

% Horitzontals	Total	% totals	%Home	%Dona
Total	260	100%	41,5	58,5
Artritis, artrosi o reumatisme	100	38,5	19,4	52,0
Mala circulació	96	36,9	25,9	44,7
Colesterol	86	33,1	26,9	37,5
Pressió alta (hipertensió)	85	32,7	25,9	37,5
Problemes de cor	70	26,9	30,6	24,3
Problemes de visió	69	26,5	19,4	31,6
Mal d'esquena crònic	63	24,2	13,0	32,2
Varius	58	22,3	9,3	31,6
Problemes d'audició	55	21,2	19,4	22,4
Insomni	48	18,5	10,2	24,3
Cataractes	44	16,9	15,7	17,8
Seqüeles de fractures d'ossos	40	15,4	11,1	18,4
Depressió, problemes nerviosos	36	13,8	9,3	17,1
Diabetis	34	13,1	13,0	13,2
Trastorns de pròstata	33	12,7	30,6	0,0
Estrès, ansietat	30	11,5	5,6	15,8
Asma o bronquitis crònica	24	9,2	8,3	9,9
Osteoporosi	23	8,8	0,9	14,5
Insuficiència respiratòria (dificultats per respirar)	21	8,1	10,2	6,6
Al·lèrgies cròniques	16	6,2	4,6	7,2
Restrenyiment crònic	16	6,2	2,8	8,6
Incontinència	15	5,8	0,9	9,2
Problemes de ronyons	15	5,8	3,7	7,2
Anèmia	9	3,5	1,9	4,6
Altres problemes de salut	9	3,5	3,7	3,3
No presenta cap problema de salut	17	6,5	9,3	4,6

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

De la taula anterior destaca que un 7% de les de les persones de 65 o més anys de Sant Julià de Lòria afirmen que no presenten cap problema de salut (un 9% dels homes i un 5% de les dones).

De les persones que manifesten presentar algun problema de salut, els més freqüents són l'artritis o artrosi (38,5%), problemes de circulació de la sang (37%), hipercolesterolèmia (concentracions altes de colesterol en sang, en un 33% dels casos), tensió alta (33%), problemes cardíacs (27%), alteracions visuals (26,5%), dolors d'esquena de tipus crònic (24%), alteracions varicoses (22%), problemes auditius (21%), insomni (18,5%), cataractes (17%), seqüeles posteriors a fractura d'ossos (15%), depressió, problemes nerviosos (14%), diabetis (13%), en el cas dels homes trastorns de la pròstata (13%), estrès i/o ansietat (11,5%), asma o bronquitis crònica i osteoporosi (9%, en cada cas), insuficiència respiratòria (8%), al·lèrgies cròniques, restrenyiment crònic, incontinença urinària i problemes de ronyons (6% en cadascuna de les opcions) i anèmia (3,5%). En altres problemes de salut que representa un 3% de les respostes hi podem trobar alteracions de l'estómac, hiperuricèmia (excés d'àcid úric en sang), Parkinson, càncer (leucèmia i tumor de mama), hèrnia, embòlia i, finalment, cremades a les cames i esquena.

Si comparem aquestes dades amb les que resulten del treball de *Condicions de vida de la gent gran d'Andorra la Vella* de 2005 comprovem que els principals problemes de salut que manifesta la gent major de 65 anys varien quant a l'ordre i la freqüència: artritis, artrosi o reumatisme (49,5%), hipertensió (43%), problemes de circulació (35%), insomni (33%), colesterol (32%), mal d'esquena crònic (30%), varius (26%).

En relació amb els resultats obtinguts a Espanya a l'*Enquesta nacional de salut* (2003) s'observa que el tipus de dolença que més predomina en les persones majors de 65 anys i autodeclarada és la dolença osteomuscular (a l'igual que en els resultats de la present enquesta). Les dones també declaren aquests tipus de dolència en proporcions molt superiors als homes, mentre que aquests assenyalen més problemes de cor i aparell respiratori que les dones, possiblement en relació als hàbits de vida menys saludables.

A l'enquesta realitzada a Sant Julià de Lòria a les persones majors de 65 anys, en tots els casos hi ha més proporció de dones que anomenen les diverses alteracions de salut que homes, excepte en el cas de la insuficiència respiratòria, les alteracions cardíagues i com és natural, en el cas dels problemes de pròstata que afecten gairebé un 31% dels homes enquestats.

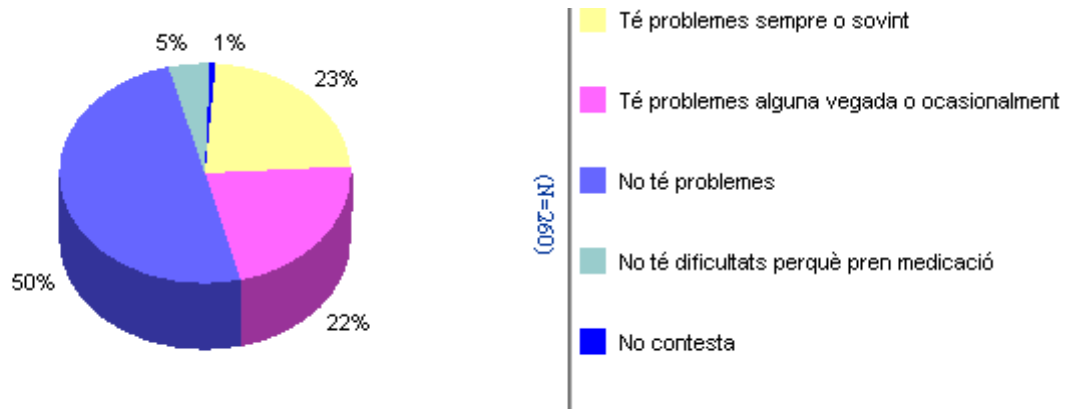
Aquesta pregunta és de tipus multiresposta, és a dir, que les persones enquestades tenen l'opció de respondre tots els possibles problemes de salut que pateixen. Si fem una agrupació per problemes de salut s'obtenen els següents resultats significatius: un 30% de la població que ha respost l'enquesta manifesta que pateix un o dos problemes, un 25% ha esmentat tres o quatre alteracions de la salut i un 38,5% ha dit cinc o més problemes de salut.

La presència de trastorns de tipus crònic representa un indicador de l'estat de salut de la persona en qüestió i també està relacionat amb la demanda de recursos al sistema sanitari. També s'observa una relació o correspondència entre el nombre de problemes

declarats i la percepció subjectiva de la salut ja que les persones que manifesten que tenen un estat de salut molt bo o bo són les que esmenten menys problemes de salut i viceversa).

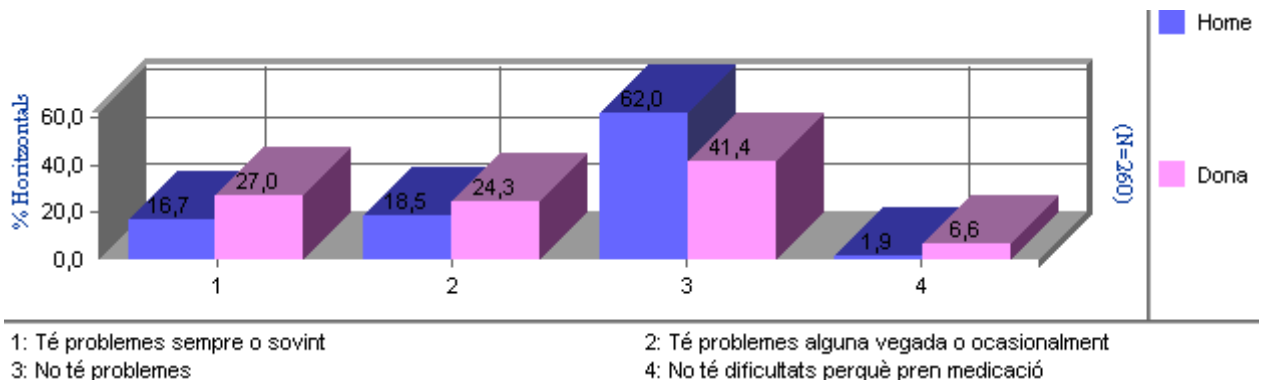
6.3. Té dificultats per conciliar el son?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí, sempre	34	13,1
Sí, sovint	25	9,6
Sí, alguna vegada	34	13,1
Ocasionalment	23	8,8
Mai	130	50,0
No té dificultats perquè pren medicació	12	4,6
No contesta	2	0,8

Gairebé un 23% de les persones enquestades tenen freqüentment problemes per conciliar el son (un 13% manifesta que sempre i un 10% sovint), un 22% afirma que té problemes alguna vegada o ocasionalment (alguna vegada en un 13% dels casos i ocasionalment en el 9%), i un 50% de la mostra diu que mai té problemes per conciliar el son. Tal i com s'observa a la taula, gairebé un 5% dels enquestats manifesta que no presenta dificultats perquè pren medicació per aquesta alteració del son.

Dificultats per conciliar el son, segons el sexe

Les proves d'associació són significatives en funció del sexe ja que són les dones les que manifesten, en una proporció més elevada, que tenen problemes per conciliar el son (un 27% de les dones sempre o sovint i un 24% alguna vegada o ocasionalment respecte a un 17% dels homes que manifesten que tenen problemes sempre o sovint i un 18,5% que diu que alguna vegada o ocasionalment); en el mateix sentit, són els homes els que manifesten majoritàriament que no tenen problemes per dormir (62% respecte a un 41% en el cas de les dones). També destaca, encara que en petita proporció, que són les dones les que manifesten que no tenen dificultats per conciliar el son perquè prenen medicació (un 7% respecte a gairebé un 2% en els homes).

En relació amb l'ocupació també és significatiu que els que manifesten en una proporció superior que presenten problemes sempre o sovint per dormir són les mestresses de casa (41%), el personal administratiu i similar (36%), els treballadors no qualificats (31%) i el personal del comerç, restauració i serveis personals (27%). Per contra, els que més diuen que no tenen problemes per dormir són els professionals, tècnics i similar (76%), directius, propietaris i comandaments intermedis (58%) i treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria, la construcció i l'agricultura (56%).

6.4. Actualment, vostè fuma almenys un cop al dia?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	26	10,0
No	234	90,0

Un 10% de la població de Sant Julià de Lòria major de 65 anys afirma que fuma i s'observa un major hàbit de fumar entre els homes (un 21% respecte a un 3% en les dones).

En relació amb els estudis cursats també s'observa que són els que presenten estudis secundaris (20%) i estudis universitaris (21%) els que afirmen en percentatges superiors que fumen almenys un cop al dia.

(Només les persones que fumen almenys un cop al dia N=26)

6.4.1. Aproximadament, quants cigarrets, cigars o pipes fuma al dia?

Quants cigarrets al dia fuma? (N=15)

	Freqüències	Percentatges
Total	15	100
D'un a cinc cigarrets/dia	5	33,3
De sis a deu cigarrets/dia	3	20,0
D'onze a quinze cigarrets/dia	2	13,3
Més de 16 cigarrets/dia	5	33,3

Quants cigars? (N=11)

	Freqüències	Percentatges
Total	11	100
1 cigar/dia	3	27,3
2 cigars/dia	2	18,1
3 cigars/dia	3	27,3
4 cigars/dia	3	27,3

Quantes pipes? (N=2)

	Frequències	Percentatges
Total	2	100
1 cigar/dia	1	50,0
2 cigars/dia	1	50,0

(Només les persones que actualment no fumen N=234)

6.5. Abans fumava?

	Frequències	Percentatges
Total	234	100
Sí, fumava però ho he deixat	66	28,2
No ha fumat mai	168	71,8

A banda de les persones que fumen (un 10% de la població enquestada), un 28% dels que manifesten que no fumen en l'actualitat són exfumadors mentre que gairebé el 72% no fuma ni ha fumat mai. El homes són exfumadors en major proporció que les dones (un 65% respecte a un 7% en el cas de les dones), mentre que la majoria de les dones no ha fumat mai (un 93% enfront un 28% dels homes). Els que treballen activament i encara no s'han jubilat són exfumadors en percentatges superiors (37,5%) seguit dels que treballen unes hores o puntualment (33%), jubilats o pensionistes (30,5%) i, en canvi, les mestresses de casa no han fumat mai en el 100% dels casos analitzats.

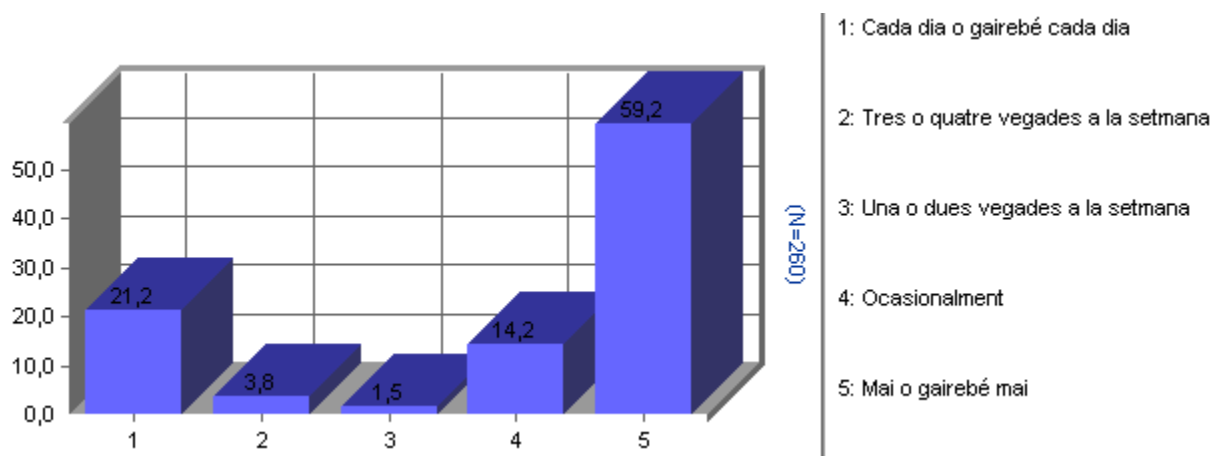
Hàbit de fumar entre la població

	Frequències	Percentatges
Total	260	100
Fuma actualment	26	10,0
Exfumador	66	25,4
No ha fumat mai	168	64,6

Sobre el total de la mostra, un 10% són fumadors, un 25% exfumadors i un 65% no fuma ni ha fumat mai.

6.6. Normalment pren alguna beguda amb alcohol (cervesa, vi, licors, etc.)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Cada dia o gairebé cada dia	55	21,2
Tres o quatre vegades a la setmana	10	3,8
Una o dues vegades a la setmana	4	1,5
Ocasionalment	37	14,2
Mai o gairebé mai	154	59,2

Un 59% de les persones enquestades afirma que mai o gairebé mai pren begudes amb alcohol, un 21% afirma que en pren gairebé cada dia, un 5% en pren entre una i quatre vegades a la setmana i un 14% manifesta que només en beu de manera ocasional.

Els homes prenen en major proporció que les dones begudes amb alcohol (un 40% dels homes i un 74% de les dones manifesten que no en beuen mai, el 39% dels homes manifesta que beu cada dia o gairebé cada dia davant del 9% de les dones, el 5% dels homes i el 6% de les dones en beuen algun cop a la setmana, i el 18% dels homes en pren de manera ocasional enfront del 12% de les dones).

L'alcohol que es consumeix pels que afirmen que beuen cada dia és, en la gran majoria del casos, un got de vi o una cervesa, mentre que una proporció molt reduïda de persones manifesta que prenen una copa d'algun altre tipus de beguda alcohòlica (conyac, licors, whisky i similars).

(Només les persones que prenen begudes amb alcohol almenys una vegada a la setmana. N=69)

6.6.1. quants gots, copes o consumicions pren de...?

Consum de cervesa

Freqüències	Cada dia o gairebé cada dia	Una o dues vegades a la setmana	Tres o quatre vegades a la setmana	Total
Una cervesa/dia	6	2	0	8
Dues cerveses/dia	4	0	0	4
Total	10	2	0	12

Consum de vi

Freqüències	Cada dia o gairebé cada dia	Una o dues vegades a la setmana	Tres o quatre vegades a la setmana	Total
1 copa de vi, cava i similar	25	2	8	35
2 copes de vi, cava i similar	24	0	1	25
3 copes de vi, cava o similar	1	0	0	1
Total	50	2	9	61

Consum conyac, ginalons, vermut, licors i similar

Freqüències	Cada dia o gairebé cada dia	Tres o quatre vegades a la setmana	Total
1 copa conyac, licors...	3	1	4
Total	3	1	4

Consum whisky, ginebra, vodka, aiguardent, combinats i similar

Freqüències	Cada dia o gairebé cada dia	Tres o quatre vegades a la setmana	Total
1 copa whisky o altres begudes similars	1	1	2
Total	1	1	2

El consum de tabac i un excés de consum d'alcohol són dos factors que estan relacionats amb determinades malalties i amb la mortalitat, per això, són dues conductes

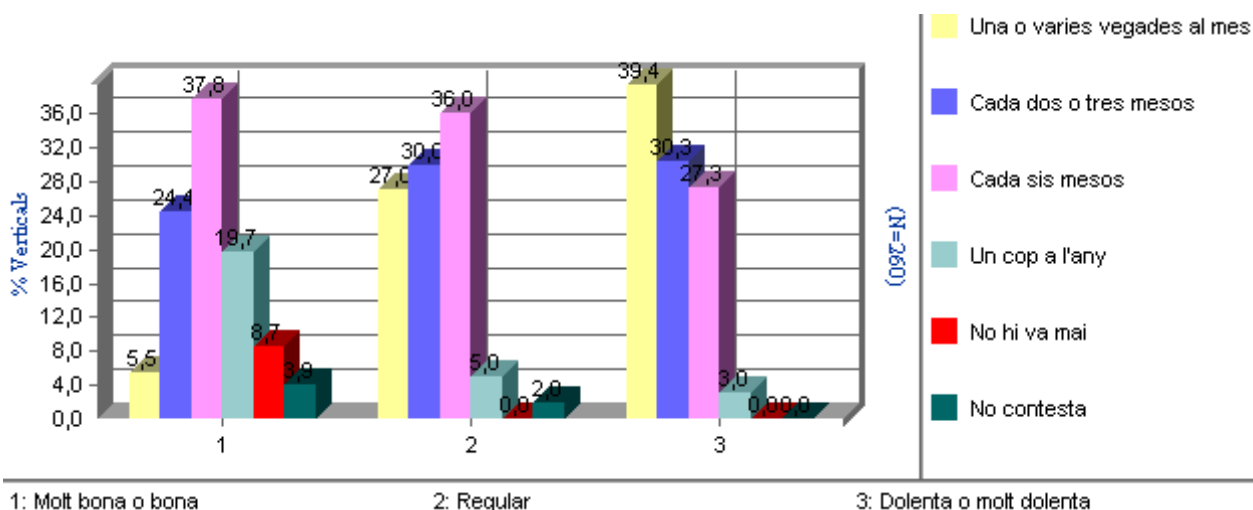
que cal tenir-les en compte a l'hora d'estudiar l'estat de salut de la població, malgrat que és possible que el consum real estigui bastant per sobre del declarat en la present enquesta ja que les persones tendeixen a respondre segons el grau de rebuig social que tenen aquestes addiccions en la societat.

6.7. Normalment acudeix a la consulta mèdica (metge de capçalera o el metge que el visita habitualment)?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
1 cop a la setmana	5	1,9
Cada 15 dies	6	2,3
Una vegada al mes	36	13,8
Cada 2 o 3 mesos	71	27,3
Cada 6 mesos	93	35,8
Un cop a l'any	31	11,9
No hi va mai	11	4,2
Quan fa falta, quan es troba malament	7	2,7

Al demanar per la freqüència amb què les persones grans acudeixen a la consulta mèdica (metge de capçalera o especialista que els visita de manera habitual), s'observa que el 18% hi va un cop o diverses vegades al mes, un 27% hi va cada 2 o 3 mesos, gairebé un 36% manifesta que hi acudeix cada 6 mesos, un 12% un cop a l'any i un 3% afirma que hi va quan es troba malament; un 3% de les persones manifesten que no hi van mai.

Consultes al metge, segons l'estat de salut subjectiu

Tal i com es mostra al gràfic anterior, les persones que han declarat que tenen una bona o molt bona salut acudeixen amb menys freqüència a la consulta del metge de capçalera o metge de referència (el 56,5% afirma que hi va un o dos cops a l'any, el 24% cada dos o tres mesos i gairebé el 9% diu que no hi va mai). En canvi, els que afirmen que tenen una salut dolenta o molt dolenta acudeixen al metge amb molta més freqüència (un 39% diu que hi va una o varies vegades al mes, un 30% diu que hi va cada dos o tres mesos i un 27% acudeix a la consulta del seu metge cada 6 mesos).

En relació amb l'edat de la gent enquestada és significatiu estadísticament que en augmentar l'edat de la persona més augmenta la freqüència a l'hora d'anar a la consulta mèdica.

6.8. En l'últim any ha estat visitat/ada per algun dels següents professionals sanitaris?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Metge/sa de capçalera	240	92,3
Metge/sa especialista	159	61,2
Dentista	107	41,2
Oculista	115	44,2
Fisioterapeuta	30	11,5
No he estat visitat/ada	7	2,7
Ns/nc	3	1,2

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

En l'últim any, només un 3% no ha estat visitat/ada per cap professional sanitari, un 92% de les persones han estat visitades pel seu metge de capçalera, un 61% ha acudit a un metge especialista, a un 44% l'ha visitat l'oculista i al 41% el dentista, mentre que un 11,5% també ha acudit al fisioterapeuta. Entre els metges especialistes més freqüentats, destaquen els cardíologs (45,5%), traumatòlegs (18%), otorrinolaríngols (14%), uròleg (12%).

En la majoria dels casos destaca que hi ha una proporció més alta de dones que han acudit als professionals sanitaris.

6.8.1. Quin metge especialista

	Freqüències	Percentatges
Total	159	
Cardiòleg	73	45,9
Traumatòleg	29	18,2
Otorrinolaringologia	22	13,8
Uròleg	18	11,3
Medicina interna	11	6,9
Ginecòleg	11	6,9
Neuròleg	11	6,9
Cirurgia	9	5,6
Pneumòleg	8	5,0
Psiquiatra	6	3,7
Dermatòleg	2	1,3
Angiòleg	2	1,3
Hematòleg	2	1,3
Radiòleg	1	0,6
Oncòleg	1	0,6
Reumatòleg	1	0,6
Osteòpata	1	0,6
Ns	2	1,3

6.9. Ha estat ingressat/ada en un hospital com a mínim una nit en els últims cinc anys?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	119	45,8
No	139	53,5
Ns/nc	2	0,8

Prop d'un 46% de les persones grans han estat ingressades a l'hospital en els darrers cinc anys. Tot i que la relació no és significativa estadísticament, han estat ingressats en major proporció les persones majors de 80 anys (55%), seguit de l'interval de 75 a 79 anys (47%), els de 70 a 74 anys (44%) i, finalment, i en menor proporció els de 65 a 69 anys (37%), es a dir, com més gran és l'edat dels enquestats més augmenta la proporció de persones que afirmen que han estat ingressats com a mínim una nit en els últims cinc anys.

(Només les persones que han estat ingressades fa menys de cinc anys)

6.9.1. Quan temps fa que ha estat ingressat/ada?

	Freqüències	Percentatges
Total	119	100
Fa menys d'un mes	13	10,9
En els últims 3 mesos	4	3,4
En els últims 6 mesos	9	7,6
En l'últim any	23	19,3
Entre un i dos anys	22	18,5
Fa més de dos anys	46	38,7
Ns/nc	2	1,7

Entre les persones que han estat hospitalitzades fa menys de cinc anys, el 14% afirma que ha estat ingressat recentment (en els últims tres mesos), el 27% fa entre sis mesos i un any, un 18,5% entre un i dos anys i, finalment, un 39% respon que fa més de dos anys que va estar ingressat.

6.10. Vostè controla la seva tensió arterial?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Mai	29	11,2
Quan es troba malament acudeix a la farmàcia, Centre de salut	84	32,3
La té controlada periòdicament pel metge/infermera	50	19,2
Vostè mateix la controla periòdicament	96	36,9
Altres	1	0,4

Un 11% de la gent enquestada no controla la seva pressió arterial, un 32% només la controla quan es troba malament i acudeix a la farmàcia o al Centre de salut, un 19% afirma que la controla de manera periòdica pel seu metge o infermera i un 37% la controlen periòdicament ells mateixos.

En relació amb l'edat, es comprova que l'interval d'edat dels més joves, de 65 a 69 anys, presenta percentatges superiors que afirmen que mai controlen la seva tensió arterial (23%), mentre que els restants intervals d'edat ho manifesten en percentatges inferiors al 9%. En canvi, els intervals d'edat que afirmen que controlen la seva tensió arterial de manera periòdica pel seu metge o infermera, en unes proporcions més elevades, són els de 80 i més anys (26%), seguit dels intervals de 70 a 74 anys i de 75 a 79 anys (18% en cada cas) i el tram de 65 a 69 anys (15%).

6.11. Necessita algun tractament mèdic o control de salut regularment? (medicació, insulina...)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	215	82,7
No	44	16,9
Ns/nc	1	0,4

Prop d'un 83% de la població enquestada afirma que pren algun tractament mèdic o realitza algun control de salut regularment i un 17% manifesta que no requereix d'un tractament mèdic habitual.

En relació al sexe és significatiu estadísticament que són les dones les que afirmen en una proporció més gran que necessiten algun tipus de tractament mèdic (un 87% respecte a un 77% en el cas dels homes) i quant a l'edat es comprova que són els intervals de més edat els que manifesten amb percentatges més elevats que necessiten algun tractament mèdic (els de 65 a 69 anys manifesten que prenen alguna medicació en el 71% dels casos mentre que les edats de 70 anys i més anys ho manifesten amb percentatges que van del 84% al 90%). També s'observa que són les persones que afirmen que la seva salut és dolenta o molt dolenta les que en més percentatge necessiten tractaments mèdics habituals.

(Només els que necessiten algun tractament mèdic o prenen medicació. N=215)

6.11.1. Quin tractament o medicació?

	Frequències	Percentatges
Total	215	
Hipertensió	75	34,9
Tractament per a la circulació sanguínia	52	24,2
Tractament per a patologia cardíaca	51	23,7
Hipercolesterolèmia (colesterol alt)	38	17,7
Diabetis	25	11,6
Insomni	19	8,8
Depressió, ansietat	18	8,4
Tractament per a patologia digestiva	17	7,9
Tractament per a patologia de la pròstata	14	6,5
Tractament per a patologia de la tiroides	12	5,6
Tractament per a patologia respiratòria	11	5,1
Tractament per l'artrosi i artritis	11	5,1
Antiinflamatoris	7	3,3
Tractament per a patologia ocular	6	2,8
Tractament per al dolor	6	2,8
Tractament per a patologia renal	5	2,3
Vitamines i minerals	5	2,3
Tractament per als ossos	4	1,9
Tractament per a patologia neurològica (Parkinson i Alzheimer)	4	1,9
Al·lèrgies	4	1,9
Anèmia	2	0,9
Medicina complementària o alternativa (acupuntura, homeopatia)	2	0,9
Tractament per al càncer	2	0,9
Tractament antibiòtic	1	0,5
Vertigen	1	0,5
No contesta	14	6,5

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

Un 83% de la població enquestada manifesta que pren algun tipus de medicació o control de salut. De les persones que prenen o realitzen algun tipus de tractament de tipus mèdic s'assenyala en primer lloc, la medicació per a la tensió alta (35%); en segon lloc, tractaments per a la circulació sanguínia o vascular (24%), en tercer lloc,

medicació per a la patologia cardíaca (24%), en quart lloc, s'indica la medicació per a les alteracions del colesterol (18%), en cinquè lloc, per a la diabetis (12%). En menor proporció, també destaquen les medicacions per l'insomni (9%), depressió/ansietat i patologia digestiva (8% en cada cas), per la pròstata (6,5%), etc.

Tal i com es desprèn de diversos estudis de l'àmbit mèdic les afeccions de tipus crònic no impliquen de manera necessària la invalidesa de la persona, de fet, molts pacients poden continuar amb les seves activitats i no dependre d'altres persones encara que estiguin diagnosticades de diabetis, alteracions de tipus renal, cardiopaties i d'altres malalties de tipus crònic.

En edats avançades, generalment, es tendeix a patir més d'una malaltia alhora i cadascuna de les malalties pot influir en les restants. Per exemple, la depressió pot empitjorar la demència i la diabetis pot complicar un procés de tipus infecció. Aquests estudis en l'àmbit mèdic, també indiquen que, degut a factors de tipus socioeconòmic, les malalties es poden complicar en les persones d'edat avançada. En aquest col·lectiu de persones grans és freqüent que l'afecció impliqui una pèrdua d'independència ja sigui temporal o permanent i, que consegüentment, necessitin atenció per part dels serveis socials i ajuda de tipus psicològic. En aquest sentit, i per reduir els efectes negatius que té el procés d'emmalaltir per a la gent gran, els geriatres, recomanen amb freqüència, els tractaments de tipus multidisciplinar sota la direcció d'un metge de referència, que treballa de manera conjunta amb un equip de personal sanitari compost de metges de les diverses especialitats, infermers, assistents socials, terapeutes, farmacèutics i psicòlegs, els quals planifiquen i apliquen el tractament corresponent segons les necessitats.

6.12. Té assegurança de malaltia (cobertura sanitària)?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	
CASS 75%	150	57,7
CASS 100%	88	33,8
Mútues/Assegurances privades	33	12,6
No té cap cobertura	5	1,9
Altres assegurances públiques	2	0,8
No contesta	4	1,5

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

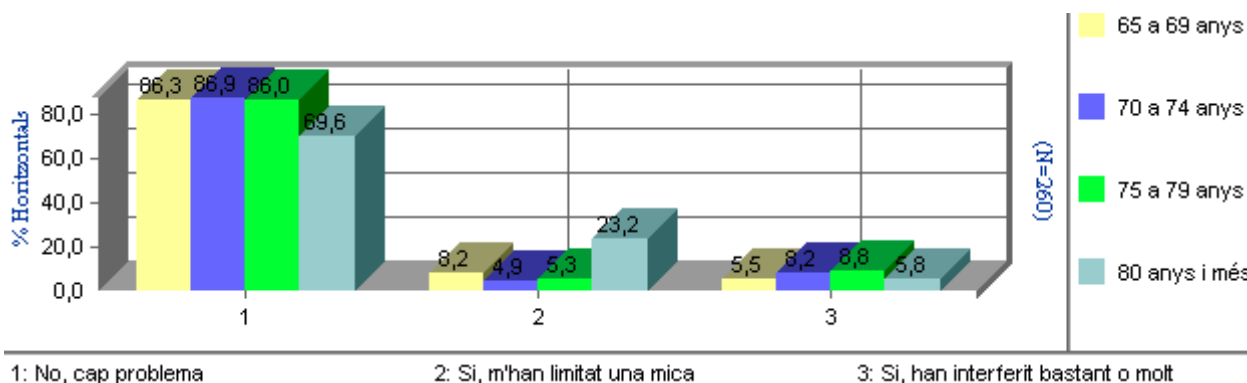
El 91,5% de les persones grans de Sant Julià de Lòria tenen cobertura sanitària de malaltia de la CASS (prop d'un 58% té el 75% de la cobertura i un 34% presenta el 100% de les despeses sanitàries), un 13% té la cobertura d'una assegurança privada o mútua i un 1% té una altra assegurança pública, mentre que prop d'un un 2% afirma que no té cap cobertura sanitària (d'aquests cinc casos dos corresponen a persones andorranes autònomes i que tenen uns ingressos superiors a 1.200 euros mensuals i en els tres casos restants ens diuen que no tenen cap tipus de cobertura sanitària i corresponen a dones d'origen espanyol).

6.13. Durant els últims tres mesos ha tingut algun problema de salut o emocional, que hagi limitat les seves activitats socials, familiars, etc. habituals?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No, cap problema	213	81,9
Sí, l'han limitat una mica	28	10,8
Sí, han interferit bastant	13	5,0
Sí, han interferit molt	5	1,9
Ns/nc	1	0,4

A la pregunta de si en els últims tres mesos la persona enquestada ha tingut algun problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars i altres que realitza de manera habitual, un 82% de les persones grans manifesta que no han tingut cap problema, prop d'un 11% afirma que sí ha tingut algun problema i que aquest l'ha limitat una mica, un 5% afirma que ha tingut algun tipus de problema de salut o emocional que ha interferit bastant en les seves activitats diàries i un 2% dels enquestats diuen que aquests problemes (emocionals o de salut) han interferit molt en les seves activitats socials, familiars, etc. habituals.

Problemes de salut o emocionals que han limitat l'activitat habitual, segons l'edat

Amb relació a l'edat és significatiu a nivell estadístic que hi ha uns percentatges alts, en tots els intervals d'edat, que manifesten que no han tingut cap problema de salut o emocional en els darrers tres mesos que ha limitat l'activitat social i familiar (l'interval que presenta percentatges inferiors és el tram de 80 i més anys). És l'interval de 80 o més anys el que manifesta en un 23% del casos analitzats que sí que ha tingut algun problema que l'ha limitat una mica, seguit del tram de 65 a 69 anys (8%), el grup d'edat de 75 a 79 anys i de 70 a 74 (5% en cada cas); els que manifesten que durant els últims tres mesos han tingut algun problema de salut o emocional que sí ha interferit bastant o

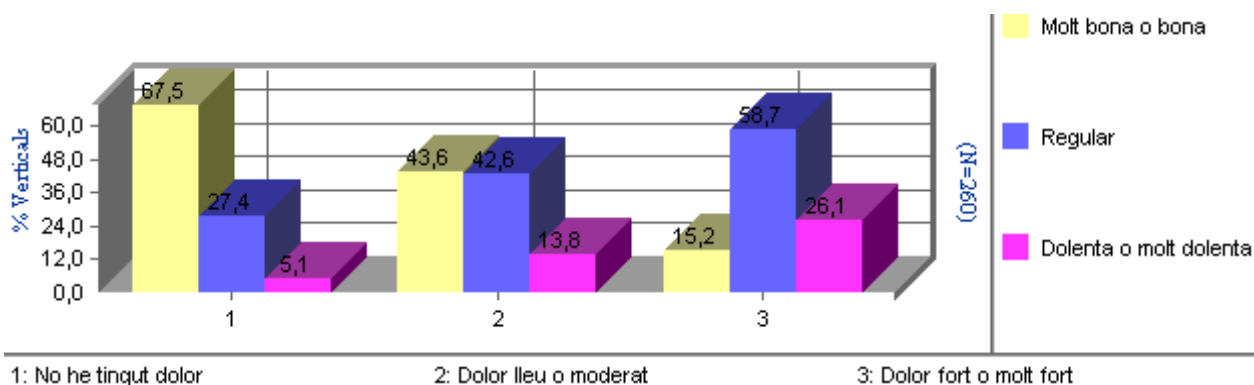
molt en la seva activitat habitual són en primer lloc, l'interval de 70 a 79 anys (de 75 a 79 anys percentatges del 9% i el interval de 70 a 74 anys un 8%), seguit dels de 80 anys i més (6%) i, finalment, l'interval de 65 a 69 anys (5,5%).

6.14. Durant els últims tres mesos, quin grau de dolor diria que ha tingut?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No ha tingut dolor	117	45,0
Dolor lleu	41	15,8
Dolor moderat	53	20,4
Dolor fort	38	14,6
Dolor molt fort	8	3,1
Ns/nc	3	1,2

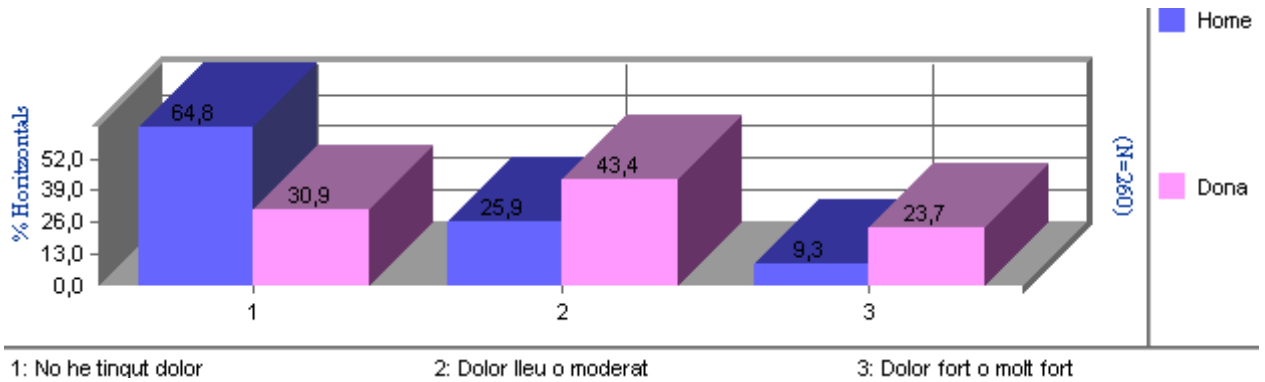
A la qüestió de quin ha sigut el grau de dolor que la persona enquestada ha tingut en els darrers tres mesos un 45% de la població manifesta que no ha tingut dolor, un 36% de la mostra diu que ha tingut un dolor lleu o moderat (concretament, dolor lleu un 16% i dolor moderat un 20%), i prop d'un 18% afirma que ha presentat un dolor fort o molt fort (dolor fort un 14% i dolor molt fort un 3%).

Grau de dolor en els darrers tres mesos, segons l'estat de salut subjectiu

Resulta significatiu a nivell estadístic que la gent enquestada que manifesta presentar un estat de salut bo o molt bo afirma en uns percentatges elevats que no han tingut dolor en els darrers tres mesos (62%), seguit, en molta menor proporció, dels que manifesten que presenten una salut regular (27%), i els que manifesten que presenten un estat de salut dolent o molt dolent (5%). En el mateix sentit, també s'observa que el que manifesten que presenten dolor molt fort o fort són els que s'han autoclassificat com els que tenen, en major percentatge, una salut regular (59%) i dolenta o molt dolenta (26%).

Grau de dolor en els darrers tres mesos, segons el sexe

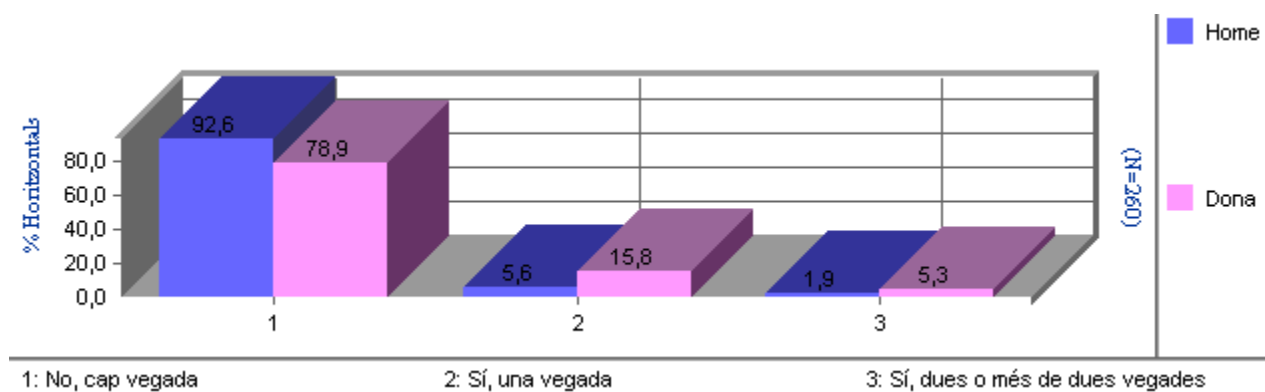
És significatiu que els homes manifesten majoritàriament que no han tingut dolor en els darrers tres mesos (65% en els cas dels homes i un 31% en el cas de les dones) i són les dones les que manifesten, en una major proporció, que tenen dolor lleu i moderat i dolor fort o molt fort (dolor lleu o moderat un 43% en el cas de les dones i un 26% en el cas dels homes, i dolor fort o molt fort un 24% en el cas de les dones i un 9% en el dels homes).

6.15. En els últims tres mesos ha caigut alguna vegada?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Cap vegada	220	84,6
Una vegada	30	11,5
Dues vegades	6	2,3
Tres o més vegades	4	1,5

Prop d'un 85% de les persones grans enquestades afirmen que en els darrers tres mesos no han caigut cap vegada, un 11,5% manifesta que ha caigut una vegada i gairebé un 4% afirma que ha caigut més de dues vegades en els darrers tres mesos.

Caigudes en els darrers tres mesos segons el sexe

Quant a la variable sexe és significatiu estadísticament que els homes manifesten que no han caigut en cap ocasió en els darrers tres mesos en un percentatge més gran que les dones (un 93% en els homes i un 79% en les dones). Les dones, en canvi, són les que afirmen amb una freqüència més elevada que han caigut en alguna ocasió en els darrers tres mesos (diuen que han caigut una vegada un 16% de les dones respecte d'un 6% dels homes i diuen que han caigut dues o més de dues vegades un 5% de les dones per un 2% dels homes).

6.16. Creu que les demostracions d'afecte (una abraçada, un petó, una carícia, etc.) són importants pel benestar de la gent gran?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	241	92,7
No	10	3,8
Ns/nc	9	3,5

Gairebé un 93% de les persones enquestades de 65 anys o més afirma que les demostracions d'afecte (una abraçada, carícies, petons...) són importants pel benestar de la gent gran i només prop d'un 4% diu que no són importants. No s'observen diferències significatives en funció de les variables sociodemogràfiques o de convivència de les persones enquestades.

7. ACTIVITATS DE LA VIDA DIÀRIA

El Consell d'Europa¹⁴ defineix la dependència com un estat en què es troben les persones que per raons relacionades a la falta o pèrdua d'autonomia física, psíquica o intel·lectual, tenen necessitat d'assistència o ajudes importants per tal de realitzar les activitats de la vida diària. Per conèixer aquest fenomen es demana a la població el grau de dificultat i la necessitat d'ajuda per realitzar les activitats de la vida quotidiana.

7.1. Quin grau de dificultat té per fer les següents activitats sense cap ajuda?

Percentatges	Cap dificultat	Poca dificultat	Força dificultat	No pot fer-ho	Ns/nc
Caminar	72,7	14,6	11,5	1,2	0,0
Vestir-se	85,4	9,2	3,5	1,9	0,0
Sortir al carrer	81,2	8,1	7,7	3,1	0,0
Pujar i baixar escales	66,2	16,9	13,5	3,5	0,0
Banyar-se o dutxar-se	83,8	8,1	5,4	2,7	0,0
Tallar-se les ungles dels peus	65,8	8,5	10,8	14,6	0,4
Menjar	93,5	5,0	1,2	0,4	0,0
Fer la compra	80,8	7,7	5,4	6,2	0,0
Administrar els diners	90,0	5,4	3,1	1,5	0,0
Utilitzar el telèfon	93,1	3,5	1,2	2,3	0,0
Prendre medicació	92,7	3,8	1,5	1,9	0,0

Les activitats en les qual hi ha més persones que tenen alguna dificultat són: tallar-se les ungles dels peus (un 19% té dificultats i un 15% no pot fer-ho sense ajuda), pujar o baixar escales (un 30% té algun grau de dificultat i un 4% no pot fer-ho sol) i caminar (un 26% té dificultats i un 1% no pot fer-ho sense ajuda). Aproximadament un 19% de persones diuen que tenen dificultats per fer la compra o sortir al carrer (un 13% té alguna dificultat per fer la compra i un 6% no la pot fer sol, mentre que un 16% té algunes dificultats per sortir al carrer i un 3% no pot fer-ho sense ajuda). També hi ha persones amb alguna dificultat en activitats bàsiques com banyar-se o dutxar-se (un 13% té dificultats i un 3% no ho pot fer sol) i vestir-se (un 13% té dificultats i un 2% no pot fer-ho sense ajuda). Les activitats en què hi ha menys proporció de gent que té

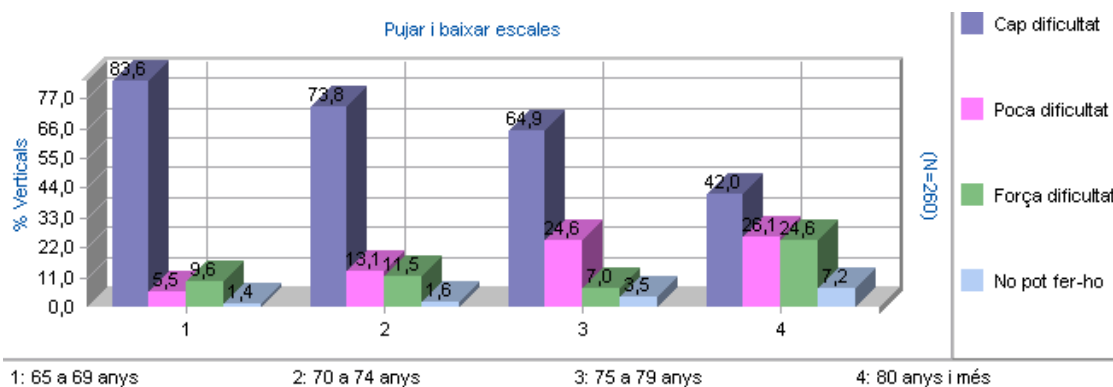
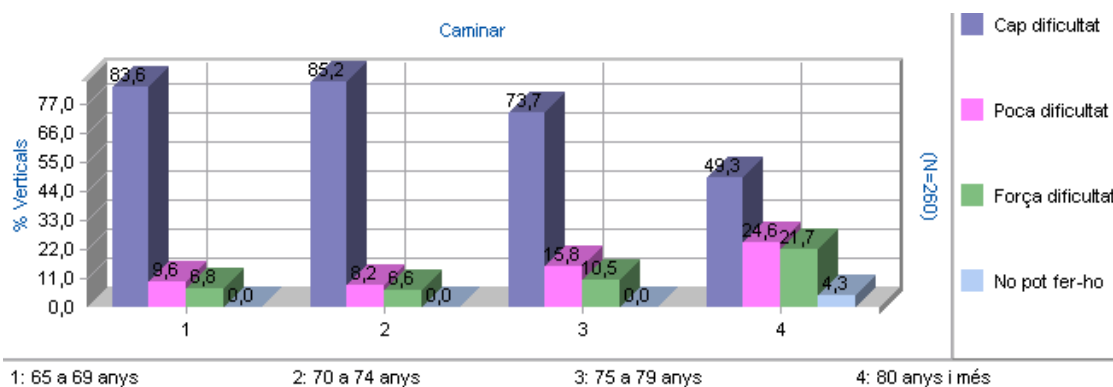
¹⁴ Consejo de Europa: *Recomendación N° (98) 9 del Comité de Ministros a los Estados miembros relativa a la dependencia*, 1998.

dificultats són administrar els diners, prendre medicació, utilitzar el telèfon i menjar (entre un 7% i un 10% tenen alguna dificultat).

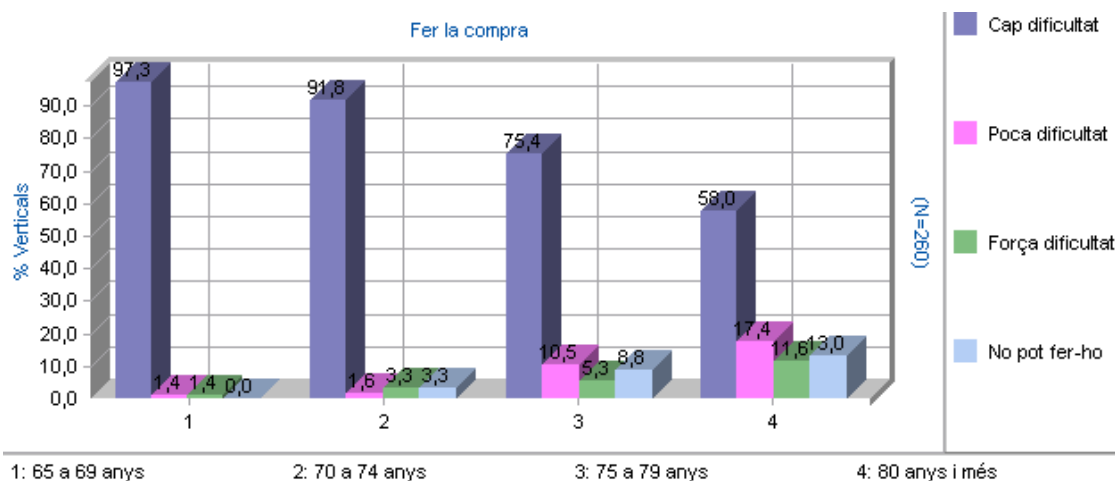
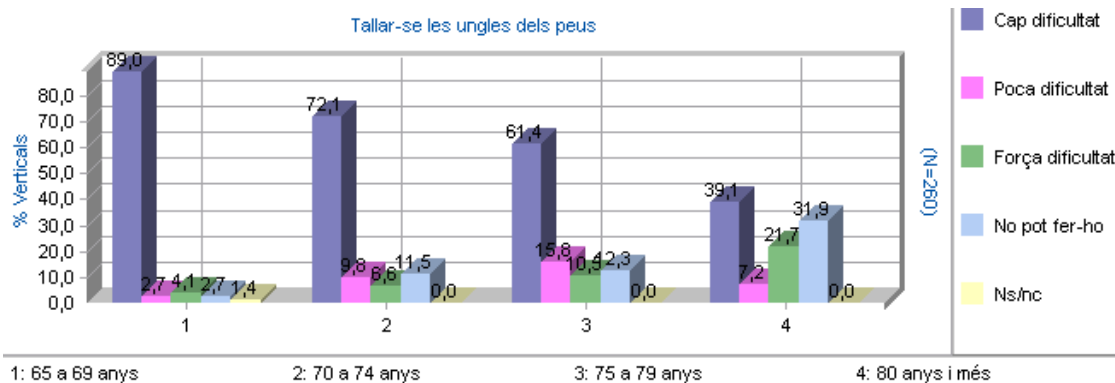
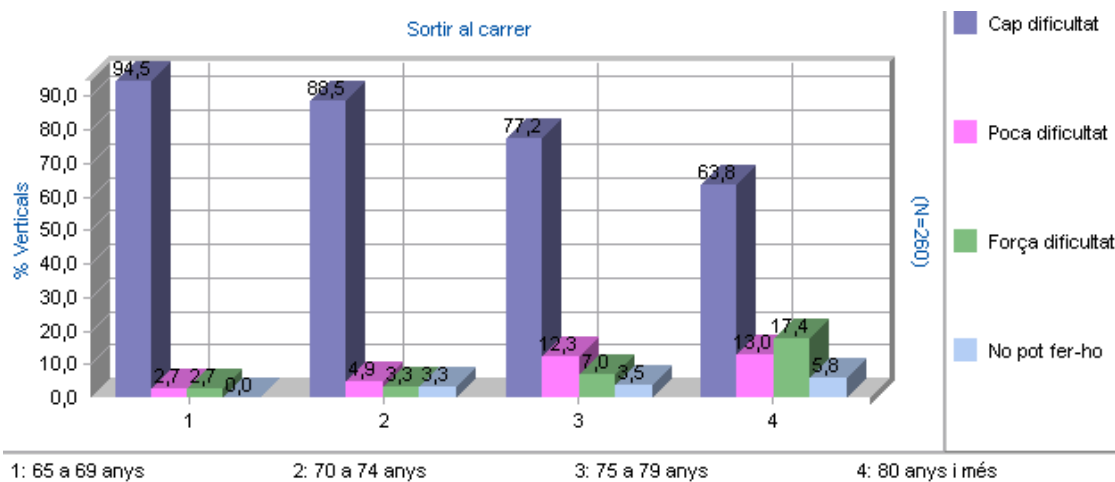
Hi ha una proporció lleugerament superior de dones que tenen dificultats en les diferents activitats. Amb relació a l'edat s'observen diferències més significatives: en augmentar l'edat augmenta la proporció de persones que tenen alguna dificultat per realitzar les diferents activitats de la vida diària, sobretot a partir dels 80 anys és quan més s'incrementen les limitacions en les diferents activitats (la majoria de les persones de 80 anys o més declaren que tenen alguna dificultat o no poden fer sense ajuda activitats com tallar-se les ungles dels peus, pujar o baixar escales i caminar).

Considerant totes les activitats, un 53,5% diu que no té cap dificultat per realitzar-les (un 62% dels homes i un 47% de les dones). Si no s'inclou la dificultat de tallar-se les ungles dels peus (que és la més freqüent però que no suposa una limitació per desenvolupar les activitats quotidianes de forma autònoma) la proporció dels que no tenen cap dificultat puja al 61,5% (un 67% dels homes i un 58% de les dones) i disminueix significativament amb l'edat (del 80% dels que tenen entre 65 i 69 anys al 38% a partir dels 80 anys). Entre les persones que declaren més dificultats destaca un 14% que presenten força dificultat en més de quatre de les activitats en qüestió (un 13% dels homes i un 15% de les dones), situació que augmenta amb l'edat (només un 3% de les persones de 65 a 69 anys, un 8% dels que tenen entre 70 i 74 anys, un 16% del grup de 75 a 79 anys i un 30% de les persones de 80 anys o més).

Grau de dificultat per fer les activitats de la vida quotidiana, segons l'edat

Enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran de Sant Julià

7.1.1. Necessita ajuda per fer aquestes activitats?

Percentatges	No necessita ajuda	Necessita alguna ajuda puntual	Necessita ajuda sempre	Ns/nc
Caminar	86,2	7,7	6,2	0,0
Vestir-se	91,5	3,5	5,0	0,0
Sortir al carrer	85,4	6,5	8,1	0,0
Pujar i baixar escales	82,3	7,7	10,0	0,0
Banyar-se o dutxar-se	88,5	5,0	6,5	0,0
Tallar-se les ungles dels peus	72,3	5,4	21,9	0,4
Menjar	96,2	1,9	1,9	0,0
Fer la compra	83,1	5,0	11,9	0,0
Administrar els diners	93,5	2,3	4,2	0,0
Utilitzar el telèfon	95,8	1,5	2,7	0,0
Prendre medicació	94,2	3,5	2,3	0,0

També s'ha demanat a la gent gran si necessiten ajuda per fer les activitats de la vida diària. Les activitats que més proporció de gent gran diu que necessita ajuda són tallar-se les ungles dels peus (un 22% necessita ajuda sempre i un 5% alguna vegada), fer la compra (un 12% necessita ajuda sempre i un 5% ocasionalment), pujar i baixar escales (un 10% sempre i un 8% alguna ajuda). Algunes de les persones enquestades també necessiten ajuda per sortir al carrer (un 8% sempre i un 7% algunes vegades), per caminar, i per banyar-se o dutxar-se (un 6% sempre i entre un 5% i un 8% alguna ajuda).

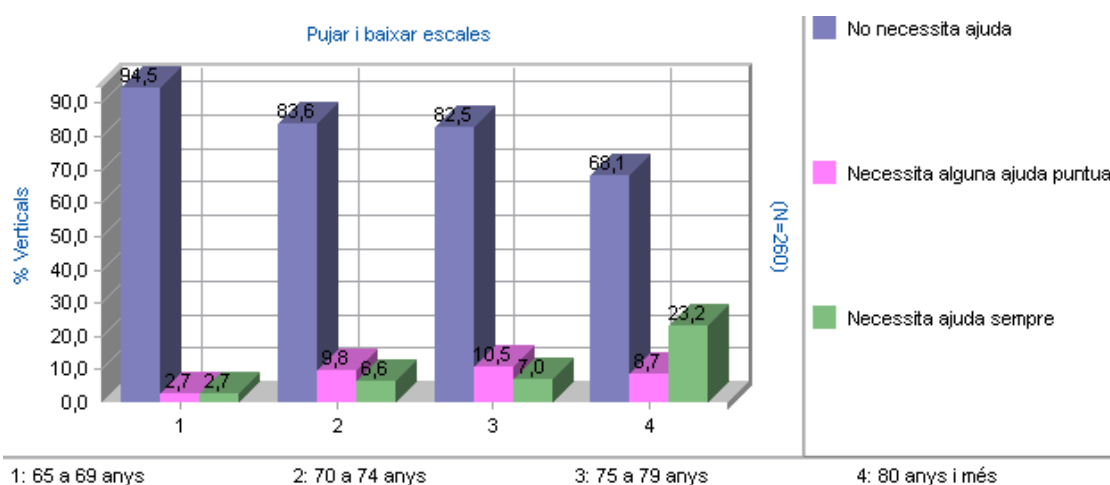
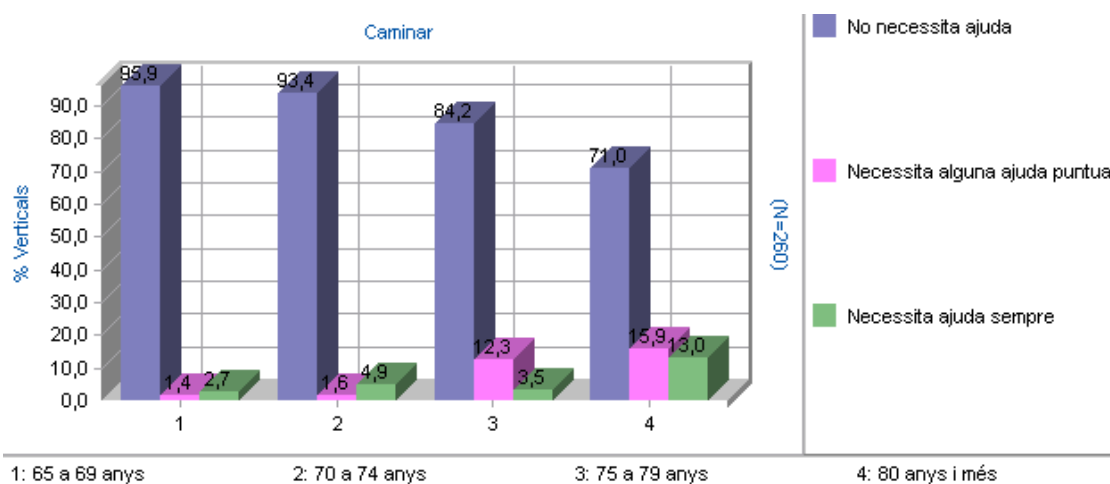
La majoria de les persones que tenen poca dificultat per fer les activitats de la vida diària no necessiten ajuda per fer-les (només algunes necessiten una ajuda puntual), mentre que les persones que tenen força dificultat diuen majoritàriament que necessiten ajuda (ja sigui ocasionalment o sempre), i totes les persones que diuen que no poden fer les activitats sempre necessiten ajuda per fer-les (dependents).

Les dones i les persones de més de 80 anys diuen més freqüentment que necessiten ajuda en les diferents activitats. Si bé la relació en funció del sexe no és estadísticament significativa, amb l'edat sí que augmenta significativament la proporció de persones necessiten ajuda per fer les diferents activitats. Sobretot a partir dels 80 anys és quan s'observa un increment de la necessitat d'ajuda per realitzar les activitats quotidianes, i aquesta situació està relacionada amb malalties cròniques (artrosi, reuma, mal d'esquena, etc.).

El fet de necessitar ajuda o tenir dificultats per fer les diferents activitats comporta limitacions per a la gent gran. Així, la dificultat i la necessitat d'ajuda per desplaçar-se (caminar, pujar i baixar escales o sortir al carrer) restringeixen força la seva mobilitat i l'autonomia per sortir fora de casa, i limiten el seu àmbit de participació social. Les dificultats i la necessitat d'ajuda en la cura personal (vestir-se, banyar-se, menjar), tot i que afecten poques persones, suposen una pèrdua d'autonomia funcional. En canvi, la dificultat o necessitat d'ajuda per activitats com tallar-se les ungles no suposa una limitació greu per a la gent gran.

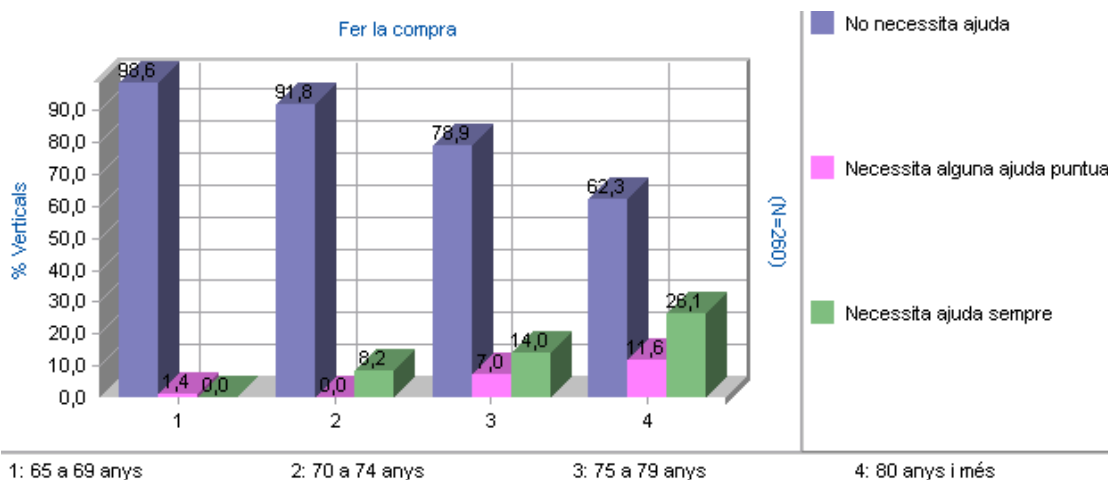
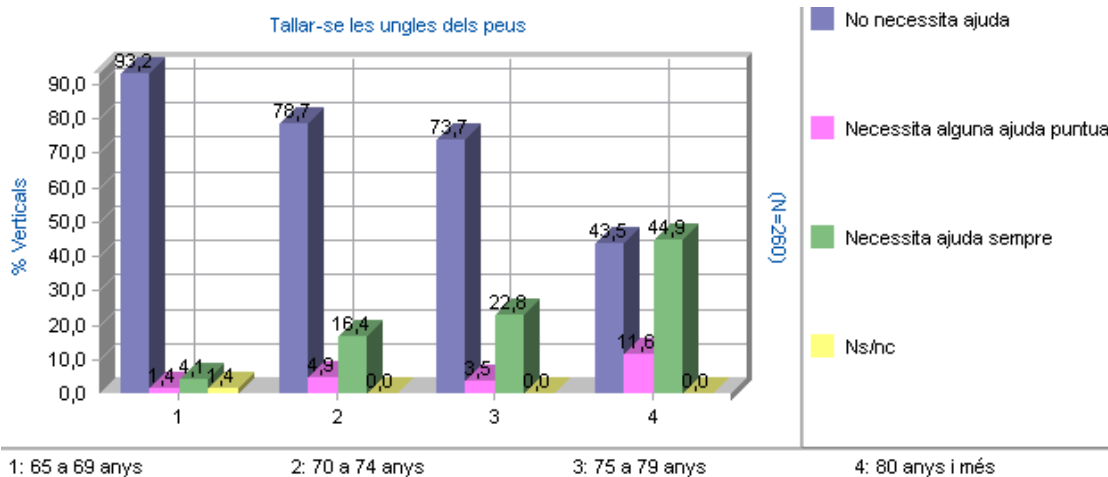
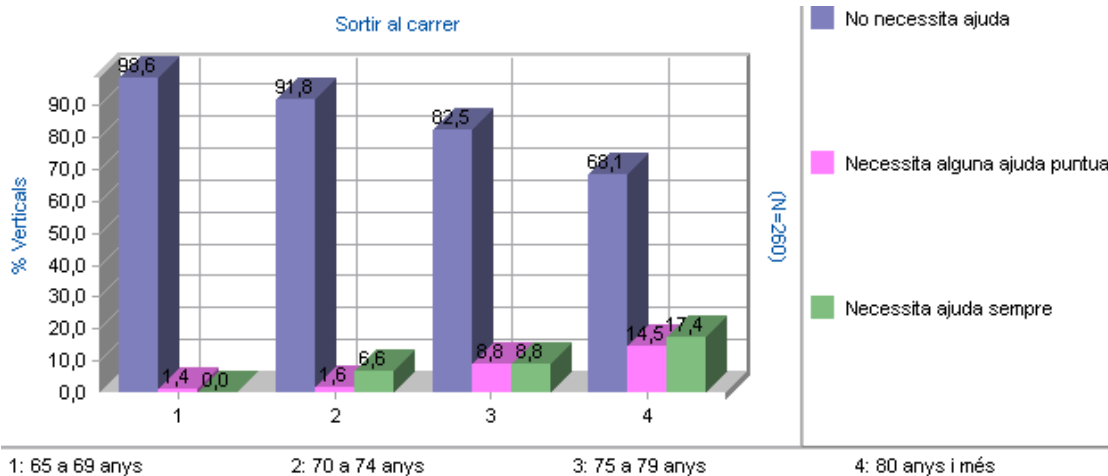
També cal tenir en compte que a més dels factors genètics hi ha variables socials i ambientals que poden afavorir l'aparició de les situacions de dependència, i per tant es pot prevenir amb l'adquisició d'hàbits de vida saludables, amb la millora dels sistemes d'atenció de la salut i amb el tractament precoç de les malalties cròniques.¹⁵

Necessitat d'ajuda per a les activitats de la vida quotidiana, segons l'edat

¹⁵ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Atención a las personas en situación de dependencia en España. Libro blanco*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid, 2004.

Enquesta sobre les condicions de vida de la gent gran de Sant Julià

7.2. Quin grau de dificultat té per fer les següents tasques domèstiques sense cap ajuda?

Percentatges	Cap dificultat	Poca dificultat	Força dificultat	No pot fer-ho	No ho fa
Cuinar, preparar àpats	78,5	5,0	3,1	2,7	10,8
Neteja de l'habitatge	67,7	8,5	6,9	6,2	10,8
Fer la bugada	70,8	5,8	5,0	5,8	12,7
Planxar	66,2	6,2	5,8	6,5	15,4

7.2.1. Necessita ajuda per fer aquestes tasques?

Percentatges	No necessita ajuda	Necessita alguna ajuda puntual	Necessita ajuda sempre	No ho fa
Cuinar, preparar àpats	79,2	3,8	6,2	10,8
Neteja de l'habitatge	69,2	8,1	11,9	10,8
Fer la bugada	71,9	6,2	9,2	12,7
Planxar	68,8	5,4	10,4	15,4

Pel que fa a les tasques domèstiques un 79% de les persones enquestades diuen que no tenen cap dificultat per cuinar i que no necessiten ajuda per fer-ho, un 10% té alguna dificultat o no pot cuinar i necessita ajuda (ja sigui ocasionalment o sempre), mentre que un 11% no cuina.

Un 68% no té dificultats per netejar l'habitatge i gairebé la mateixa proporció d'enquestats (69%) diuen que no necessiten ajuda, mentre que un 21% té algunes dificultats o no poden fer-ho i un 11% no ho fa.

La majoria tampoc té cap dificultat per fer la bugada (71%) ni necessita ajuda per fer-la (72%), un 17% té alguna dificultat per fer aquesta tasca domèstica o no pot fer-la i un 13% no la fa.

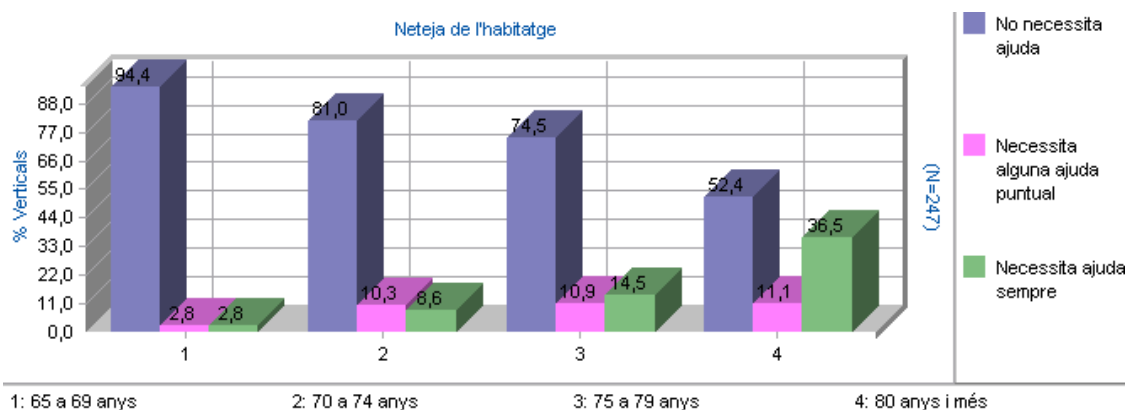
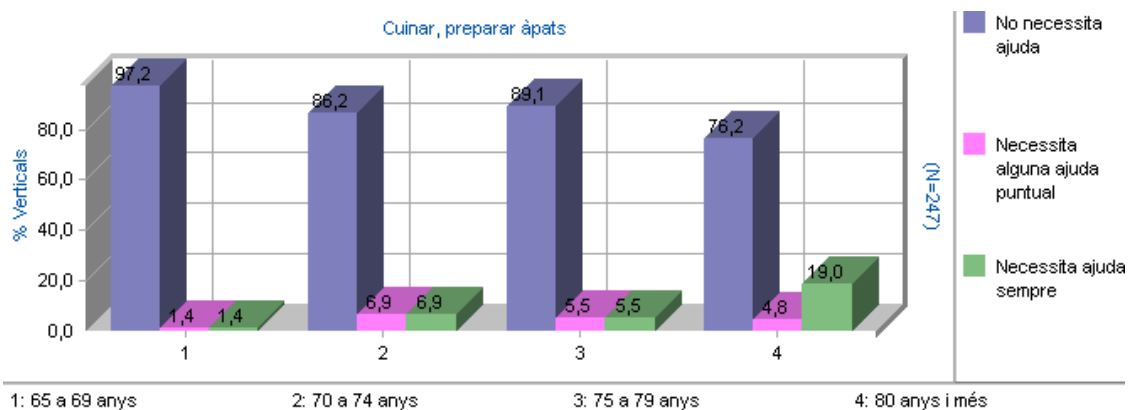
Finalment, un 66% de les persones enquestades no tenen cap dificultat per planxar, mentre que un 18% té algunes dificultats o no poden fer-ho i un 15% no ho fa.

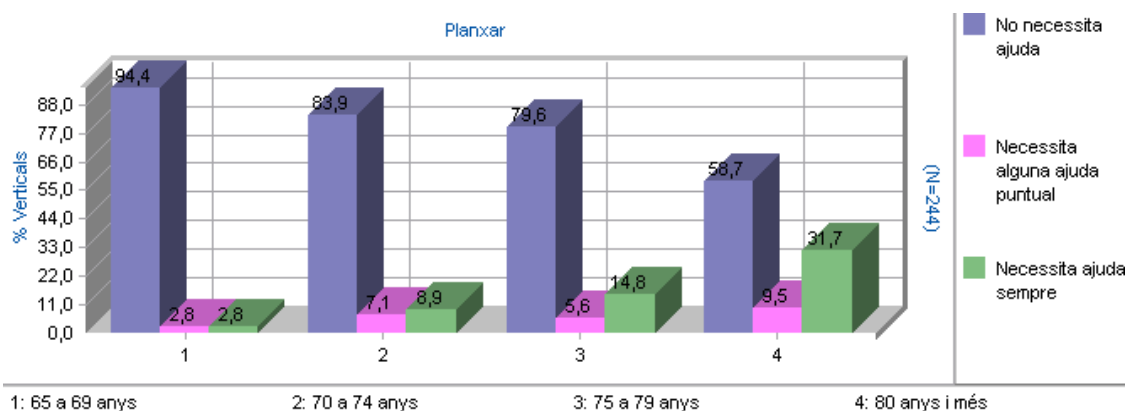
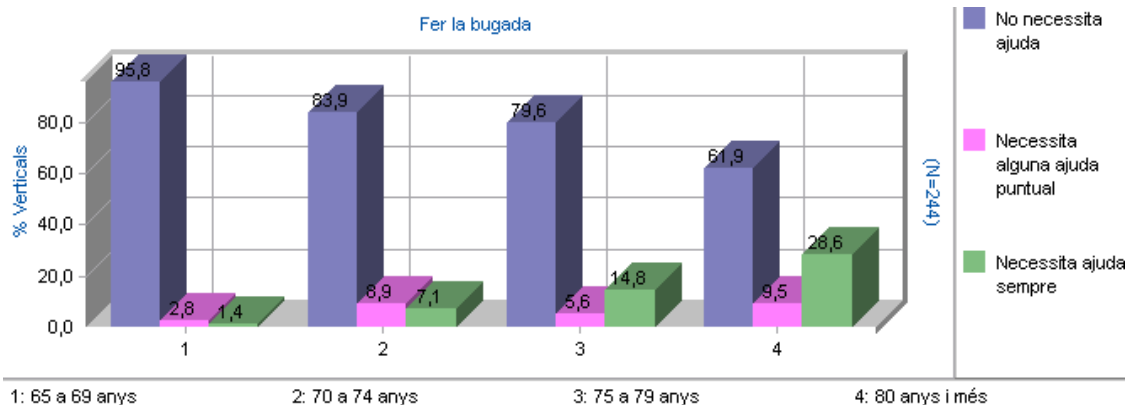
Lògicament augmenta la necessitat d'ajuda entre les persones que tenen més grau de dificultat per realitzar les diferents tasques domèstiques. Així, la majoria dels enquestats que diuen que no tenen cap dificultat no necessiten ajuda i una part dels que tenen poques dificultats tampoc requereixen ajuda (encara que alguns sí que necessiten ajuda), mentre que les persones que tenen força dificultat per fer les tasques domèstiques diuen

majoritàriament que necessiten ajuda (puntualment o sempre) i les persones que no poden fer aquestes activitats necessiten ajuda sempre.

Hi ha més proporció de dones que d'homes que no tenen dificultat i que no necessiten ajuda per fer les tasques domèstiques, però també hi ha més dones que diuen que tenen alguna dificultat o que no poden fer-les, fet que s'explica perquè hi ha més homes que diuen que no fan les diferents tasques domèstiques. Amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen dificultats per fer les diferents tasques de la llar i que necessiten ajuda per fer-les (ja sigui de manera puntual o sempre).

Necessitat d'ajuda per fer les tasques domèstiques, segons l'edat

7.3. A la seva llar, qui s'ocupa principalment de les feines de casa com ara netejar, cuinar, fer la bugada, planxar?

% Horitzontals	Vostè sol/a	La seva parella	Vostè i la seva parella	Vostè amb una altra persona que no és la parella	La seva parella i una altra persona	Una altra persona de la família	Una persona contractada	Una altra situació
Neteja de l'habitatge	35,4	16,2	8,5	11,2	4,6	7,3	15,8	1,2
Cuinar	47,3	21,2	9,6	7,3	2,3	7,3	3,8	1,2
Bugada	42,7	20,8	7,3	7,3	3,8	8,5	8,1	1,5
Planxar	40,0	21,5	5,4	6,9	3,8	9,6	10,8	1,5

La persona enquestada és la que amb més percentatge diu que s'ocupa de les feines de casa i en alguns casos és la seva parella qui fa aquestes feines. Analitzant les respostes en funció del sexe s'observa que són les dones les que s'encarreguen habitualment de

les diferents tasques domèstiques per les quals s'ha demanat: la majoria de les dones enquestades diuen que són elles les que fan la neteja, cuinen, fan la bugada i planxen, mentre que la majoria dels homes diuen que és la seva parella qui fa habitualment aquestes tasques.

També hi ha més proporció de dones que d'homes que fan les tasques domèstiques juntament amb una altra persona que no és la seva parella, i més homes que dones que diuen que aquestes tasques les fa la seva parella i una altra persona.

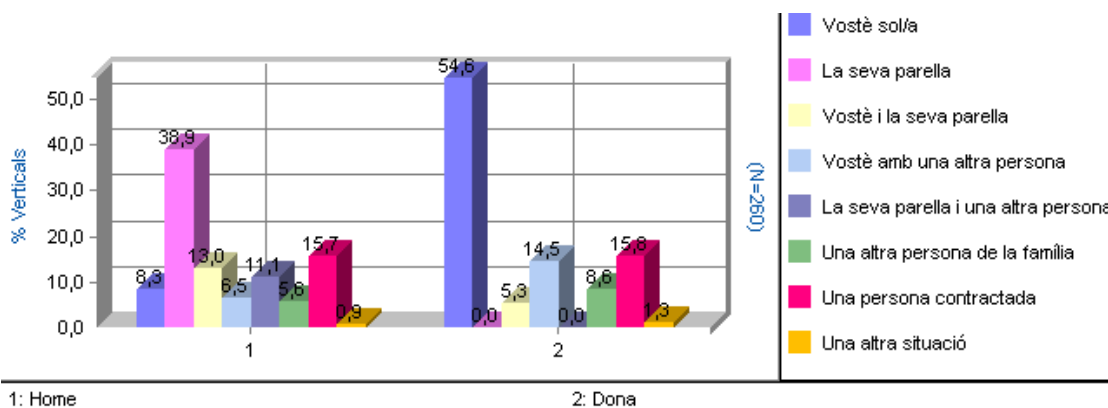
Aquests percentatges varien en funció del tipus de llar, però en tots els casos les dones són les que fan les feines de la llar en major proporció.¹⁶ Així, la majoria de les dones enquestades que viuen soles fan les diferents feines de casa elles mateixes, mentre que gran part dels homes que viuen sols, tot i que fan les tasques domèstiques en una proporció molt superior que els que viuen en altres tipus de llar, tenen una persona contractada per fer aquestes tasques (excepte per cuinar que més de la meitat dels homes que viuen sols diuen que ho fan ells mateixos). En les llars en què les persones enquestades viuen amb la seva parella (amb o sense fills) majoritàriament són les dones les que fan les tasques, en alguns casos compartides amb una altra persona. Entre la gent gran que viu amb els fills sense la parella també hi ha més proporció de dones que fan les tasques de la llar, encara que també hi ha més casos en què se n'ocupen les dones enquestades juntament amb una altra persona de la família (fills) o que se n'ocupen aquests altres familiars habitualment.

Amb l'edat disminueix la proporció de persones enquestades que fan les tasques domèstiques elles soles o la seva parella sola, i augmenta sobretot a partir dels 80 anys la proporció d'enquestats que diuen que aquestes feines les fa una altra persona de la família o una persona contractada.

¹⁶ Vegeu taules detallades a l'annex

7.3.1. Neteja de la llar

% Verticals		Home	Dona
Total	260	108	152
Vostè sol/a	35,4	8,3	54,6
La seva parella	16,2	38,9	0,0
Vostè i la seva parella	8,5	13,0	5,3
Vostè amb una altra persona que no és la parella	11,2	6,5	14,5
La seva parella i una altra persona	4,6	11,1	0,0
Una altra persona de la família	7,3	5,6	8,6
Una persona contractada	15,8	15,7	15,8
Una altra situació	1,2	0,9	1,3

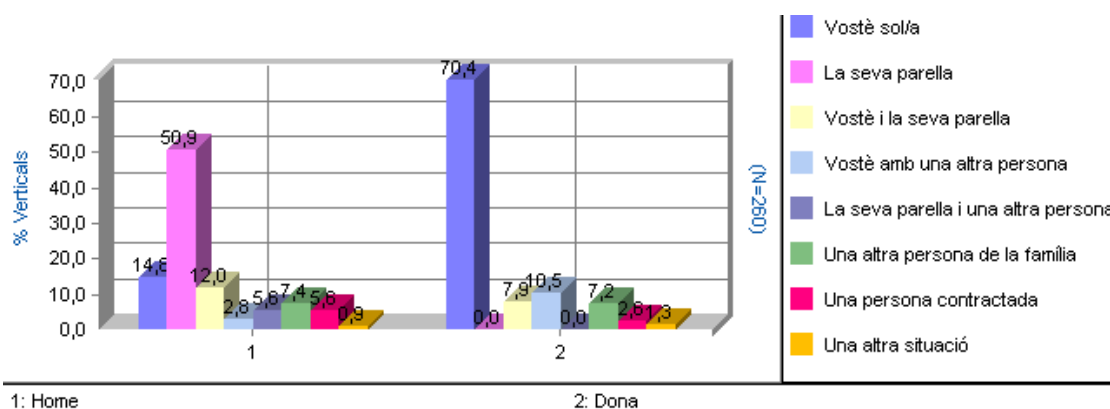
El 55% de les dones enquestades diuen que s'encarreguen habitualment elles soles de la neteja de l'habitatge (davant del 8% dels homes que diuen que ho fan ells sols) i un 39% dels homes diuen que és la seva parella qui s'ocupa de la neteja de la llar (mentre que cap de les dones enquestades diuen que és la seva parella qui se n'ocupa).

En els casos que la neteja es fa conjuntament amb una altra persona que no és la parella també s'observa que són les dones qui més la fan.

Un 16% dels enquestats diuen que la neteja la fa una persona contractada i en un 7% dels casos diuen que se n'ocupa habitualment una altra persona de la família.

7.3.2. Cuinar, preparar els àpats

% Verticals		Home	Dona
Total	260	108	152
Vostè sol/a	47,3	14,8	70,4
La seva parella	21,2	50,9	0,0
Vostè i la seva parella	9,6	12,0	7,9
Vostè amb una altra persona que no és la parella	7,3	2,8	10,5
La seva parella i una altra persona	2,3	5,6	0,0
Una altra persona de la família	7,3	7,4	7,2
Una persona contractada	3,8	5,6	2,6
Una altra situació	1,2	0,9	1,3

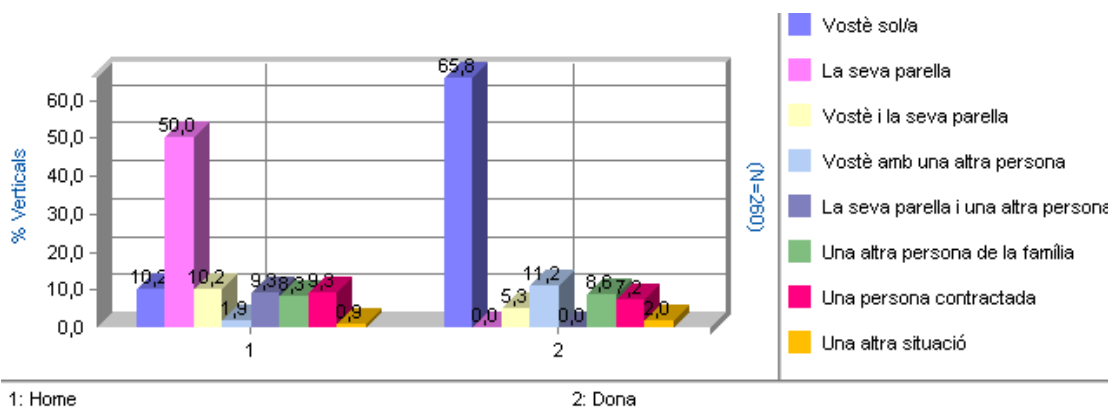
El 70% de les dones diuen que habitualment preparen el menjar elles (davant el 15% dels homes) i el 51% dels homes reconeixen que és la seva parella qui s'ocupa d'aquesta tasca (mentre que cap de les dones enquestades diuen que la seva parella cuina habitualment).

També hi ha una proporció superior de dones que diuen que fan aquesta tasca juntament amb una altra persona que no és la seva parella.

En un 7% dels casos se n'encarrega una altra persona de la família (sobretot en les llars de les persones que viuen amb els fills o amb altres persones però sense la seva parella) i només un 4% diuen que ho fa una persona contractada.

7.3.3. Fer la bugada

% Verticals		Home	Dona
Total	260	108	152
Vostè sol/a	42,7	10,2	65,8
La seva parella	20,8	50,0	0,0
Vostè i la seva parella	7,3	10,2	5,3
Vostè amb una altra persona que no és la parella	7,3	1,9	11,2
La seva parella i una altra persona	3,8	9,3	0,0
Una altra persona de la família	8,5	8,3	8,6
Una persona contractada	8,1	9,3	7,2
Una altra situació	1,5	0,9	2,0

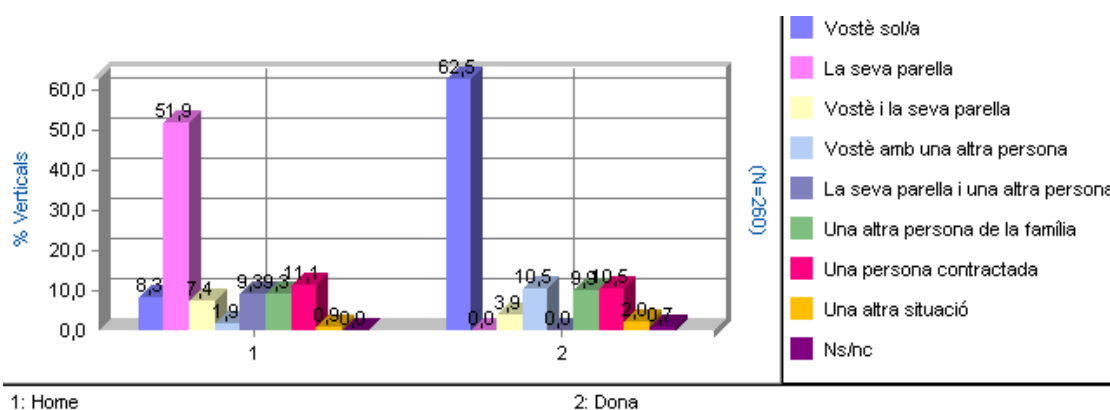
Pel que fa a la bugada, el 66% de les dones enquestades diuen que són elles les que se n'ocupen habitualment (enfrent del 10% dels homes), i un 50% dels homes diuen que la seva parella és qui fa aquesta tasca mentre que cap dona diu que és la seva parella qui ho fa.

Igualment hi ha més proporció de dones que d'homes que diuen que fan la bugada amb una altra persona que no és la seva parella.

En gairebé un 9% dels casos és una altra persona de la família qui s'encarrega d'aquesta tasca i en un 8% ho fa una persona contractada.

7.3.4. Planxar

% Verticals		Home	Dona
Total	260	108	152
Vostè sol/a	40,0	8,3	62,5
La seva parella	21,5	51,9	0,0
Vostè i la seva parella	5,4	7,4	3,9
Vostè amb una altra persona que no és la parella	6,9	1,9	10,5
La seva parella i una altra persona	3,8	9,3	0,0
Una altra persona de la família	9,6	9,3	9,9
Una persona contractada	10,8	11,1	10,5
Una altra situació	1,5	0,9	2,0
Ns/nc	0,4	0,0	0,7

Prop del 63% de les dones diuen que elles són les que planxen habitualment (davant un 8% dels homes) i un 52% dels homes diuen que és la seva parella qui planxa mentre que cap de les dones enquestades diuen que se n'ocupa la seva parella.

També hi ha un 11% de les dones que diuen que ho fan elles amb una altra persona que no és la seva parella (davant d'un 2% dels homes) i un 9% dels homes diuen que ho fa la seva parella amb una altra persona (mentre que cap de les dones enquestades diuen que se n'ocupa la seva parella amb alguna altra persona).

En un 11% dels casos aquesta tasca la fa una persona contractada i en un 10% una altra persona de la família.

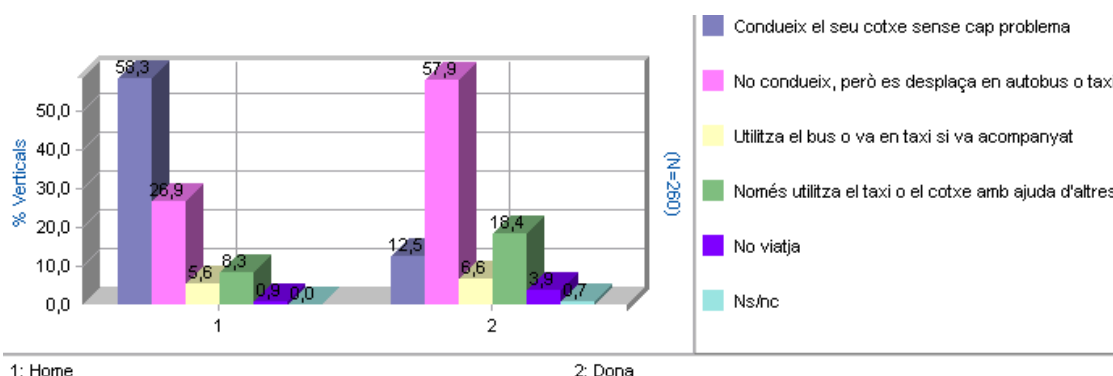
7.4. Com es desplaça habitualment quan ha d'utilitzar un mitjà de transport per Andorra?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No condueix, però es desplaça en autobús o taxi sense cap problema	117	45,0
Condueix el seu cotxe sense cap problema	82	31,5
Només utilitza el taxi o el cotxe amb ajuda d'altres	37	14,2
Utilitza el bus o va en taxi si va acompanyat	16	6,2
No viatja	7	2,7
Ns/nc	1	0,4

El 45% de les persones enquestades diuen que es desplacen per Andorra en transport públic sense cap problema, un 32% condueix el seu cotxe, mentre que un 9% necessita ajuda d'altres per desplaçar-se en els diferents mitjans de transport i un 3% diu que no es desplaça per Andorra amb cap mitjà de transport.

La majoria dels homes diuen que condueixen el seu cotxe sense cap problema (un 58% dels homes davant un 13% de les dones), mentre que la majoria de les dones es desplaça en transport públic (un 58% de les dones per un 27% dels homes) i també diuen en major proporció que els homes que necessiten ajuda per desplaçar-se en algun mitjà de transport.

Desplaçament per Andorra, segons el sexe

També hi ha diferències significatives segons el grup d'edat ja que entre els grups de més edat disminueix la proporció de persones que condueixen (del 52% de les persones de 65 a 69 anys al 17% de les que tenen 80 anys o més) i augmenta la proporció de les que necessiten ajuda per utilitzar algun mitjà de transport.

Igualment s'observen diferències en funció de la nacionalitat i del nivell d'estudis, de manera que la majoria de les persones del grup d'altres nacionalitats i també les que tenen estudis secundaris o universitaris diuen que condueixen sense cap problema, mentre que els andorrans i espanyols i les persones que no tenen estudis finalitzats o només el nivell primari diuen amb més freqüència que es desplacen en transport públic.

Lògicament també hi ha una relació amb les dificultats que tenen les persones enquestades (i la necessitat d'ajuda) per realitzar activitats com caminar, sortir al carrer, etc.; és a dir, que les persones que han declarat que tenen dificultats i necessiten ajuda en aquestes activitats de la vida diària són les que majoritàriament diuen que necessiten ajuda per desplaçar-se per Andorra en algun mitjà de transport, mentre que la gran majoria de les persones que no tenen dificultats de mobilitat es desplacen sense cap problema (van en transport públic o condueixen el seu cotxe).

7.5. Si mai tingués algun problema que li dificultés la seva vida normal a la llar, què preferiria?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Rebre ajudes que li permetessin quedar-se a casa	202	77,7
Residir amb els fills o la família	29	11,2
Ingressar en una residència o centre de dia	17	6,5
Ns/nc	12	4,6

En cas de tenir problemes que dificultin la seva vida normal, la les persones majors de 65 anys enquestades preferirien majoritàriament (78%) rebre ajudes per continuar vivint a la seva casa i un 11% preferirien anar a viure amb els fills o la família. Només un 7% optarien per ingressar en una residència o centre de dia per rebre les atencions necessàries.

No s'observen diferències significatives en funció del sexe o l'edat.

Pel que fa a la nacionalitat s'observa que els residents del grup d'altres nacionalitats i els andorrans diuen en una proporció superior que preferirien rebre ajudes per continuar a casa (un 91% del d'altres nacionalitats i un 81% dels andorrans, davant un 75% dels espanyols), mentre que hi ha més casos entre els espanyols que optarien per anar a viure amb els fills o la família (un 17% dels espanyols per un 6% dels andorrans i un 3% del grup d'altres nacionalitats).

Segons el nivell d'estudis també en tots els casos la majoria de la gent gran preferiria quedar-se a casa, però la proporció augmenta entre les persones amb estudis més alts (el 74% dels que no tenen estudis finalitzats i el 73% dels que tenen estudis primaris, pel 88% dels que tenen estudis secundaris i el 96% dels que tenen estudis universitaris)

Les persones que viuen amb la seva parella i les que viuen soles diuen en una proporció superior que preferirien quedar-se a casa (el 87% i el 86% respectivament) i les que menys ho diuen són les persones que viuen amb els fills sense la seva parella (el 45%), que també són les persones que diuen amb més freqüència que preferirien viure amb els fills (36%) o ingressar en una residència (14%).

8. HABITS ALIMENTARIS

L'alimentació i l'exercici físic són factors molt relacionats amb la salut, ja que una mala dieta i la manca d'exercici físic són factors que incrementen el risc de patir malalties cardiovasculars, obesitat, diabetis, etc.

8.1. Segueix alguna dieta o controla els aliments per motius de salut? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	
No	160	61,5
Baixa en sal, per hipertensió	45	17,3
Pel colesterol	43	16,5
Per la diabetis	21	8,1
Per aprimar	7	2,7
Per menjar sa	5	1,9
Per l'estómac (úlcera), vesícula	3	1,2
No pot mastegar	2	0,8
Vegetariana	2	0,8
Geriàtric sempre fan dietes	1	0,4

La majoria de les persones enquestades (62%) no segueixen cap tipus de dieta per motius de salut, mentre que un 17% dels enquestats fan una dieta baixa en sal per problemes d'hipertensió, un altre 17% per problemes de colesterol, un 8% perquè tenen diabetis, i en menor proporció hi ha qui fa dieta per aprimar-se (3%), per menjar sa (2%) o per altres problemes de salut (un 1% per problemes d'estómac o de vesícula, un 1% perquè no pot mastegar). En alguns casos segueixen una dieta per més d'un problema de salut.

Tot i que les diferències no són significatives s'observa que les dones i les persones de més edat són les que més fan algun tipus de dieta per motius de salut.

8.2. On fa els àpats, normalment?

Percentatges	Sempre o gairebé sempre a casa	Ocasionalment fora de casa	Sovint fora de casa (més d'un dia a la setmana)	Sempre o gairebé sempre fora de casa	Residència
Esmorzar	93,5	3,1	1,2	1,5	0,8
Dinar	91,5	4,6	1,5	1,5	0,8
Sopar	94,2	4,6	0,0	0,4	0,8

La majoria de les persones enquestades (entre un 92% i un 94%) esmorzen, dinen i sopen sempre o gairebé sempre a casa, entre un 3% i un 5% fa algun àpat fora de casa ocasionalment, i un 3% va amb més freqüència a esmorzar o dinar fora de casa (més d'un dia a la setmana o gairebé sempre).

Les dones diuen en una proporció superior que els homes que mengen normalment a casa (entre un 96% i un 97% de les dones fan tots els àpats a casa, mentre que els homes ho diuen en un percentatge lleugerament inferior: un 89% sempre esmorza a casa, un 86% sempre hi dina i un 91% sempre sopa a casa), i hi ha més homes que diuen que ocasionalment esmorzen (6%), dinen (7%) o sopen (8%) fora de casa o que ho fan sovint o gairebé sempre (un 5% l'esmorzar, un 7% el dinar i un 1% el sopar).

(Les persones que fan algun dels àpats sovint o sempre fora de casa. N=18)

8.2.1. Per què menja fora de casa? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	18	
Per sortir	7	38,9
És més còmode	5	27,8
Per estar amb amics	3	16,7
Per estar amb la família	2	11,1
Li agrada	2	11,1
Li costa preparar el menjar	1	5,6

Entre les persones que mengen sovint o sempre fora de casa (només 18 casos que representen un 7% de la mostra), els motius pels quals ho fan són per sortir, perquè és més còmode que preparar el menjar a casa, per estar amb els amics o la família, perquè els agrada sortir a menjar fora o perquè els costa preparar el menjar.

(Les persones que sempre fan els àpats a casa o només de tant en tant fora de casa.
 N=243)

8.2.2. Per què no menja fora de casa? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	243	
No li agrada, li agrada a casa	116	47,7
És car	75	30,9
No té costum	45	18,5
Problemes de salut	10	4,1
No pot fer dieta	5	2,1
No li senta bé	4	1,6
Altres	3	1,2
Ns/nc	1	0,4

La majoria de les persones que no acostumen a fer cap àpat fora de casa diuen com a principals motius que no els agrada menjar fora (48%) i que és car (31%), i en una proporció inferior (19%) no ho fan perquè no tenen costum. Un 4% no menja fora de casa per problemes de salut, un 2% perquè segueix una dieta i un altre 2% perquè no li senta bé.

8.3. Si tingués la possibilitat de menjar en restaurants a preus econòmics i segons la seva dieta, ho faria?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí, sempre	14	5,4
Sovint	25	9,6
De tant en tant, ocasionalment	98	37,7
Només en cas de necessitat	36	13,8
Mai	80	30,8
Ns/nc	7	2,7

En el cas que poguessin menjar en un restaurant a preus econòmics i segons la seva dieta, un 5% de les persones enquestades diu que hi aniria sempre, un 10% sovint i un 38% de tant en tant, mentre que un 14% només hi aniria en cas de necessitat i un 31% mai.

No hi ha diferències significatives en funció del sexe i d'edat, encara que les persones de més de 80 anys són les que menys diuen que anirien a menjar a restaurants. Tampoc hi ha una relació significativa segons el tipus de llar, però es pot destacar que les persones que viuen soles són les que més diuen que anirien al restaurant sempre (12%).

9. ACTIVITAT FÍSICA I TEMPS LLIURE

L'activitat física beneficia la salut de les persones (redueix el risc de patir malalties coronàries, diabetis, hipertensió arterial, etc.), regula el pes i evita la pèrdua de massa òssia. Per contra el sedentarisme pot comportar un pitjor estat de salut.

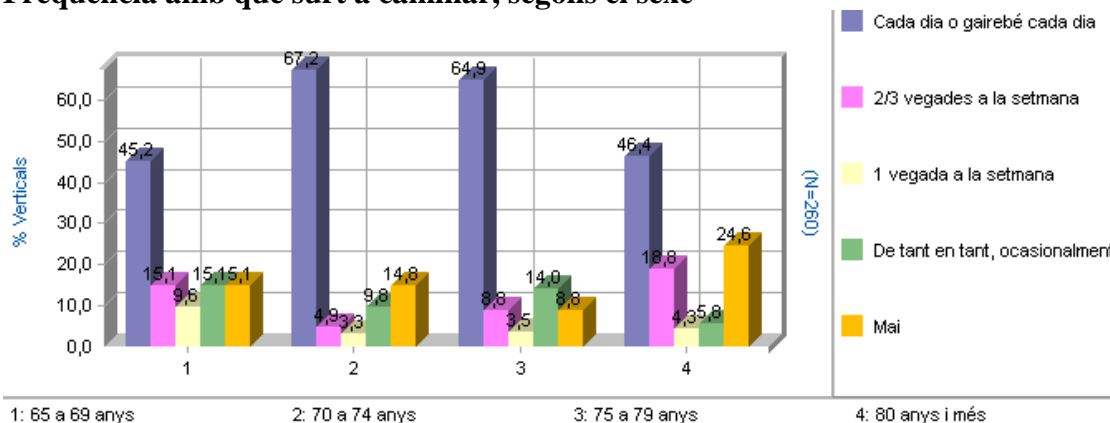
9.1. Acostuma a sortir a caminar?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Cada dia o gairebé cada dia	143	55,0
2 o 3 vegades a la setmana	32	12,3
1 vegada a la setmana	14	5,4
De tant en tant, ocasionalment	29	11,2
Mai	42	16,2

Més de la meitat de les persones enquestades (55%) acostuma a sortir a caminar gairebé cada dia, un 12% ho fa dues o tres vegades a la setmana i un 5% un cop a la setmana, mentre que un 11% ho fa menys sovint (de tant en tant) i un 16% mai.

Les diferències entre homes i dones pel que fa a la freqüència amb què surten a caminar no són significatives estadísticament, tot i que hi ha més homes que diuen que surten a caminar cada dia (un 61% dels homes per un 51% de les dones). Pel que fa a l'edat, les persones de 80 anys o més són les que més diuen que no surten mai a caminar (gairebé un 25%), mentre que les que més diuen que van a caminar cada dia són les que tenen entre 70 i 75 anys (67%) i les de 76 a 79 anys (65%).

Freqüència amb què surt a caminar, segons el sexe

9.2. Practica algun esport o realitza exercici físic regularment? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	260	
No	199	76,5
Gimnàstica	24	9,2
Natació	22	8,5
Bicicleta	4	1,5
Bicicleta estàtica	4	1,5
Senderisme	4	1,5
Esquí	4	1,5
Ball	3	1,2
Petanca	2	0,8
Pesca / caça	2	0,8
Tenis	2	0,8
Golf	2	0,8
Altres	2	0,8

El 76,5% de les persones majors de 65 anys de Sant Julià diuen que no practiquen cap esport o exercici físic regularment, davant el 23% que sí que en fa (sense tenir en compte els que van a caminar, qüestió que s'ha demanat anteriorment). Un 9% fa gimnàstica, un altre 9% natació i en menor proporció hi ha persones que practiquen regularment altres exercicis com bicicleta (2%), bicicleta estàtica (2%), senderisme (2%), esquí (2%), etc.

No s'observen diferències significatives entre homes i dones pel que fa a la quantitat de persones que diuen que fan exercici, però sí que hi ha diferències en els esports que practiquen: les dones diuen més sovint que fan gimnàstica i natació, mentre que els homes diuen amb més freqüència que fan altres activitats com l'esquí, bicicleta, senderisme, caça o pesca, etc.

També disminueix la pràctica d'esport entre les persones de més edat (entre un 26% i un 31% de les persones de 65 a 79 anys fan algun exercici, davant d'un 9% de les que tenen 80 anys o més).

9.3. Té alguna afició?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	188	72,3
No	70	26,9
Ns/nc	2	0,8

La majoria de la població enquestada (72%) diu que té alguna afició, davant un 27% que no en té cap.

No hi ha diferències significatives en la quantitat d'homes i dones que diuen que tenen alguna afició ni en funció de l'edat, tot i que s'observa que en augmentar l'edat augmenta la proporció de les persones que no tenen cap afició (d'un 21% dels de 65 a 69 anys al 41% dels majors de 80 anys).

Segons la nacionalitat destaca que les persones del grup d'altres nacionalitats són les que més diuen que tenen alguna afició (91%), seguides de les andorranes (71%) i en menor proporció les espanyoles (67%).

Amb el nivell d'estudis també augmenta la proporció de persones que tenen alguna afició (un 53% de les persones que no tenen estudis finalitzats, un 73% de les que tenen estudis primaris, un 85% de les que tenen estudis secundaris i un 88% de les que tenen formació universitària).

9.3.1. (Si té alguna afició) Quina? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	188	
Llegir	77	41,0
Treballs manuals, pintura, ceràmica	41	21,8
Jugar cartes, billar (jocs taula)	33	17,6
Labors	32	17,0
Música	25	13,3
Ballar	13	6,9
Internet	11	5,9
Pesca o caça	8	4,3
Jardineria	8	4,3
Cantar	6	3,2
Futbol	3	1,6
Hort	3	1,6
Passatemps	2	1,1
Altres	16	8,5

Base: Enquestats que tenen alguna afició (N=188)

Entre les persones que han dit que tenen alguna afició, el 41% diu que li agrada llegir, el 22% fa algun tipus d'activitat artística com treballs manuals, pintura, ceràmica, un 18% juga a cartes o a altres jocs de taula, un 17% fa labors i un 13% té com a afició la música. En menor proporció hi ha qui té com a afició ballar (7%), Internet (6%), pescar o caçar (4%), la jardineria (4%), cantar (3%) o altres activitats (futbol, hort, passatemps, etc.).

Hi ha diferències en les aficions d'homes i dones: els homes tenen en major proporció aficions com jugar a cartes o jocs de taula (un 26% dels homes per un 12% de les dones), Internet (un 10% dels homes per un 3% de les dones) o la caça i la pesca (un 10% dels homes i cap cas entre les dones enquestades), mentre que les dones diuen en major proporció que els agrada ballar (un 10% de les dones i un 3% dels homes), les labors (un 28% de les dones i un 1% dels homes) o els treballs manuals, pintura, ceràmica (un 27% de les dones per un 14% dels homes).

9.4. Quanta estona mira la televisió al dia aproximadament?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No la mira cada dia, només de tant en tant	5	1,9
Menys 1 hora al dia	23	8,8
Entre 1 i 3 hores al dia	134	51,5
Entre 3 i 5 hores al dia	62	23,8
Més de 5 hores al dia	34	13,1
Ns/nc	2	0,8

El 52% de les persones majors de 65 anys diuen que miren la televisió entre una i tres hores al dia, el 24% la mira entre tres i cinc hores i el 13% més de cinc hores diàries. Són pocs els que miren la televisió menys d'una hora al dia (9%) o que només la miren de tant en tant (2%).

No s'observen diferències significatives en funció de les característiques de les persones enquestades (sexe, edat, nivell d'estudis, etc.).

10. QUALITAT DE VIDA I GRAU DE SATISFACCIÓ

10.1. En general diria que la seva qualitat de vida és molt bona, bona, normal, dolenta o molt dolenta?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Molt bona	28	10,8
Bona	104	40,0
Normal	110	42,3
Dolenta	16	6,2
Molt dolenta	2	0,8

Un 51% dels enquestats considera que tenen una qualitat de vida bona o molt bona (un 40% pensa que és bona i un 11% molt bona), un 42% la qualifica de regular i només un 7% la considera dolenta o molt dolenta (un 6% dolenta i un 1% molt dolenta).

Els homes i les dones valoren la seva qualitat de vida de manera similar. Segons l'edat les diferències tampoc són significatives, tot i que a partir dels 80 anys hi ha més persones que la consideren regular (49%) que bona o molt bona (42%).

Pel que fa a la nacionalitat s'observa que les persones del grup d'altres nacionalitats consideren la seva qualitat de vida bona o molt bona en un percentatge superior (71%) que els andorrans (53%) i que els espanyols (44%), però també és el grup on hi ha més persones que la consideren dolenta o molt dolenta (un 12% dels enquestats d'altres nacionalitats per un 6% dels andorrans i un 6% dels espanyols).

En augmentar el nivell d'estudis també augmenta la proporció de persones que consideren que tenen una qualitat de vida bona o molt bona (del 43% dels que no tenen estudis finalitzats al 83% dels que tenen formació universitària) alhora que disminueix la proporció de les que la qualifiquen de regular o dolenta.

Igualment, segons el tipus d'ocupació laboral que tenien els enquestats quan treballaven o la que tenen els que encara treballen s'observa que les persones amb ocupacions més qualificades són les que més consideren que la seva qualitat de vida és bona o molt bona (un 86% dels professionals o tècnics i un 68% dels directius, propietaris o comandaments intermedis, davant el 48% del personal administratiu i dels treballadors del comerç, la restauració o serveis personals, el 47% dels treballadors de la indústria o la construcció, i només un 28% dels treballadors no qualificats).

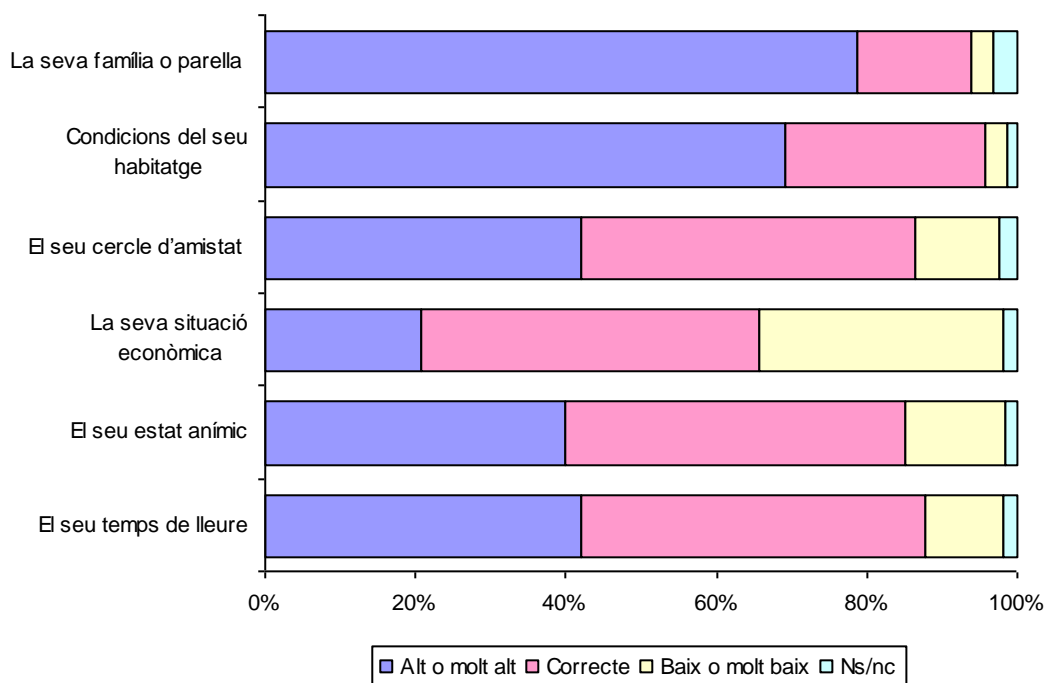
També està molt relacionada la valoració de la qualitat de vida amb la percepció de l'estat de salut, de manera que les persones que qualifiquen la seva salut de bona o molt bona consideren majoritàriament que tenen una bona o molt bona qualitat de vida, alhora que les persones que qualifiquen la seva qualitat de vida de dolenta o molt dolenta estan més representades entre les que diuen que la seva salut també és més dolenta.

Qualitat de vida segons la percepció de l'estat de salut

% Verticals		SALUT		
		Bona o molt bona	Regular	Dolenta o molt dolenta
Total	260	127	100	33
Bona o molt bona	50,8	70,1	36,0	21,2
Normal	42,3	28,3	60,0	42,4
Dolenta o molt dolenta	6,9	1,6	4,0	36,4

10.2. Quin és el grau de satisfacció respecte als següents aspectes de la seva vida?

Percentatges	Molt alt	Alt	Correcte	Baix	Molt baix	Ns/nc
La seva família/parella	53,5	25,4	15,0	2,7	0,4	3,1
Condicions del seu habitatge	34,2	35,0	26,5	3,1	0,0	1,2
El seu cercle d'amistat	19,2	22,7	44,6	10,0	1,2	2,3
La seva situació econòmica	5,4	15,4	45,0	26,5	5,8	1,9
El seu estat anímic	14,6	25,4	45,0	11,2	2,3	1,5
El seu temps de lleure	13,1	28,8	45,8	8,5	1,9	1,9

Els aspectes que fan sentir un grau de satisfacció més alt a les persones enquestades són la família o la parella (un 54% molt alt i un 25% alt) i l'habitatge (un 34% molt alt i un 35% alt), mentre que les seves relacions d'amistat, la seva situació econòmica, el seu estat anímic i el seu temps de lleure els qualifiquen amb més freqüència de correctes (al voltant d'un 45%). La situació econòmica destaca com l'aspecte que valoren més negativament ja que la proporció de persones que tenen un grau de satisfacció baix o molt baix supera la proporció de les que el qualifiquen d'alt o molt alt.

10.2.1. La seva família o parella

El 79% de les persones se senten satisfetes amb relació a la seva parella o família (grau de satisfacció alt o molt alt), un 15% considera que el grau de satisfacció és correcte i només un 3% el qualifica de baix i molt baix.

No s'observen diferències significatives entre homes i dones, ni segons l'edat, el nivell d'estudis o la nacionalitat. Només resulta significativa la relació amb l'estat civil: si bé en tots els casos la majoria de les persones diuen que el seu grau de satisfacció respecte la seva família és alt o molt alt (el 80% de les persones casades, el 79% de les persones solteres o separades i el 78% de les vídues) s'observa que les persones solteres o separades són les que més consideren aquest aspecte menys satisfactori (un 7% té una satisfacció baixa o molt baixa, davant un 3% de les persones casades i un 1% de les vídues) i entre les persones vídues n'hi ha més que no responen (un 9%).

10.2.2. Condicions del seu habitatge

Pel que fa al grau de satisfacció en relació a les condicions del seu habitatge un 69% de les persones enquestades el qualifica d'alt o molt alt, un 27% el considera correcte i només un 3% baix o molt baix.

Aquesta satisfacció és més alta entre les persones del grup d'altres nacionalitats (un 97% té un grau de satisfacció alt o molt alt), seguits dels enquestats de nacionalitat andorrana (74%), mentre que els que ho diuen en menor proporció són els espanyols (58%).

Segons el nivell d'estudis s'observa que augmenta la satisfacció amb les condicions del seu habitatge entre les persones amb més formació (el 83% de les que tenen estudis superiors estan satisfetes davant el 64% de les que no tenen estudis acabats), tot i que aquesta relació no és significativa estadísticament.

Les persones que són propietàries del seu habitatge n'estan més satisfetes (el 83%) que les que el tenen de lloguer (el 57%), i també es mostren més satisfetes respecte les condicions del seu habitatge les persones que viuen en una casa unifamiliar (86%) que les que viuen en un pis (66%).

10.2.3. El seu cercle d'amistats

El 42% de les persones enquestades es mostren molt o bastant satisfetes amb les seves relacions d'amistats i el 45% n'estan mitjanament satisfetes (el considera correcte), mentre que un 11 té un grau de satisfacció baix o molt baix.

Les diferències en funció del sexe, l'edat o el nivell d'estudis no són significatives, tot i que els homes es mostren lleugerament més satisfets amb el seu cercle d'amistat que les dones, i també n'estan més satisfetes les persones de 65 a 69 anys i les que tenen estudis superiors.

Segon l'estat civil destaca que les persones casades, seguides de les solters o separades i divorciades són les que més valoren positivament el seu cercle d'amistats (un 44% de les casades i un 43% de les solteres o separades té una satisfacció alta o molt alta, davant un 38% de les persones vídues), mentre que els vidus són els que més diuen que el seu grau de satisfacció amb relació a aquest aspecte és baix o molt baix (un 16% respecte un 9% dels casats i dels solers o separats i divorciats) i també els que menys responen (un 7% no contesta).

Lògicament, és més gran el grau de satisfacció amb les seves amistats entre les persones veuen els amics amb més freqüència (un 59% dels que els veuen gairebé cada dia estan molt o bastant satisfets, davant un 39% dels que els veu de tant en tant i cap cas dels que no els veuen mai) i també entre els enquestats que tenen més persones amb qui parlar dels seus problemes personals (un 48% dels enquestats que tenen més d'una persona amb qui parlar dels seus problemes estan molt o bastant satisfets amb les seves relacions d'amistat davant un 20% dels que no tenen cap persona amb qui parlar d'aquests temes).

10.2.4. La seva situació econòmica

La satisfacció sobre la pròpia situació econòmica és correcta per a un 45% dels enquestats, negativa per a un 32% i bona o molt bona per a un 21%.

Clarament les dones tenen una percepció més negativa de la seva situació econòmica (un 40% de les dones davant un 21% dels homes), i són més els homes que tenen una satisfacció correcta (un 51% dels homes davant un 41% de les dones) i alta o molt alta (un 26% dels homes davant un 17% de les dones).

Segons la nacionalitat, destaca que els enquestats del grup d'altres nacionalitats són els que més diuen que estan molt o bastant satisfets amb la seva situació econòmica (un 59% davant un 23% dels andorrans i un 9% dels espanyols), i molts dels enquestats espanyols consideren que la seva satisfacció respecte aquest aspecte és baixa o molt baixa (un 45% dels espanyols, per un 21% dels andorrans i un 17% del grup d'altres nacionalitats).

També augmenta significativament la satisfacció respecte la seva situació econòmica entre les persones amb més nivell formatiu (només un 6% dels que no han anat a l'escola i un 16% dels que tenen estudis primaris o bàsics estan molt o bastant satisfets, per un 25% dels que tenen estudis secundaris i un 71% dels que tenen estudis universitaris) i amb ocupacions més qualificades (només un 3% dels treballadors no qualificats tenen un grau alt o molt alt de satisfacció envers la seva situació econòmica,

per un 28% dels que treballaven o treballen com a personal administratiu, un 29% dels propietaris, directius o comandaments intermedis i un 52% dels professionals o tècnics).

La majoria de les persones que tenen ingressos més alts estan molt o força satisfetes amb la seva situació econòmica, mentre que la majoria de les que tenen ingressos més baixos i que els costa arribar a final de mes tenen un grau baix o molt baix de satisfacció en aquest aspecte de la seva vida.

10.2.5. El seu estat anímic

El grau de satisfacció respecte a l'estat anímic de les persones enquestades és alt o molt alt per a un 40%, correcte per a un 45%, mentre que un 14% el qualifica de baix o molt baix.

Segons el sexe, l'edat i l'estat civil les diferències no són significatives, encara que les dones, les persones de 80 anys o més i les vídues tenen una percepció més negativa del seu estat anímic.

El grup d'altres nacionalitats són els que més satisfets es mostren del seu estat anímic (un 65% té una satisfacció alta o molt alta, davant el 42% dels andorrans i el 32% dels espanyols), mentre que la majoria dels espanyols el qualifica de correcte (un 53% dels espanyols, per un 42% dels andorrans i un 24% del grup d'altres nacionalitats).

També augmenta significativament la percepció positiva entre les persones amb més nivell d'estudis (un 19% dels que no tenen estudis finalitzats, un 38% dels que tenen estudis primaris, un 55% dels que tenen estudis secundaris i un 71% dels que tenen estudis universitaris tenen una satisfacció alta o molt alta) i entre les persones que treballaven o treballen en ocupacions més qualificades (només un 25% de les mestresses de casa i dels treballadors no qualificats consideren el seu estat anímic molt o força satisfactori, per un 48% del personal administratiu, un 55% dels propietaris, directius o comandaments intermedis i un 62% dels professionals o tècnics).

Hi ha una relació significativa en funció de les dificultats per realitzar les activitats de la vida diària (les persones que tenen dificultats i necessiten ajuda per caminar, vestir-se, sortir al carrer, etc. estan menys satisfetes del seu estat anímic), i també es mostren menys satisfetes les persones que diuen que la seva salut és dolenta o molt dolenta. Aquestes dades indiquen que hi ha una correlació entre la salut i l'autonomia funcional i l'estat anímic de les persones, és a dir, que les persones que tenen una percepció més positiva de la seva salut i les que no tenen dificultats en les activitats de la vida diària també es mostren més satisfetes del seu estat anímic.

10.2.6. El seu temps de lleure

Amb relació al temps de lleure, un 42% de les persones enquestades tenen un grau de satisfacció alt o molt alt, un 46% correcte i un 10% baix o molt baix.

Els homes es mostren més satisfets respecte al seu temps de lleure que les dones (un 48% i un 38% respectivament).

Amb l'edat disminueix la proporció de persones que es mostren molt o bastant satisfetes d'aquest aspecte de la seva vida (del 49% dels que tenen entre 65 i 69 anys al 32% dels que tenen 80 anys o més), alhora que augmenta la proporció dels que el consideren correcte.

Pel que fa a la nacionalitat, com en altres dels aspectes analitzats, les persones del grup d'altres nacionalitats són les que es mostren més satisfetes amb el seu temps de lleure (un 71% davant un 42% dels andorrans i un 34% dels espanyols).

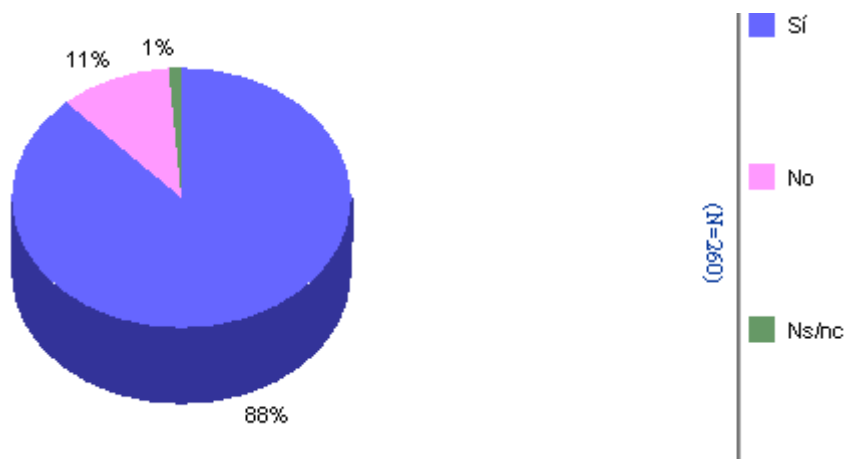
També augmenta la satisfacció amb el nivell d'estudis (passant d'un 26% dels que no tenen estudis finalitzats a un 79% dels que tenen estudis universitaris) i entre les persones amb ocupacions més qualificades (el 28% de les mestresses de casa i dels treballadors no qualificats tenen una satisfacció alta o molt alta, mentre que el percentatge puja al 50% entre els directius, propietaris o comandaments intermedis, el 52% del personal administratiu i el 76% dels professionals o tècnics).

Igualment s'observa que estan més satisfetes del seu temps de lleure les persones que tenen alguna afició o fan algun esport o activitat física.

11. SERVEIS PER A LA GENT GRAN

11.1. Sap què és la llar de Lòria?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	229	88,1
No	28	10,8
Ns/nc	3	1,2

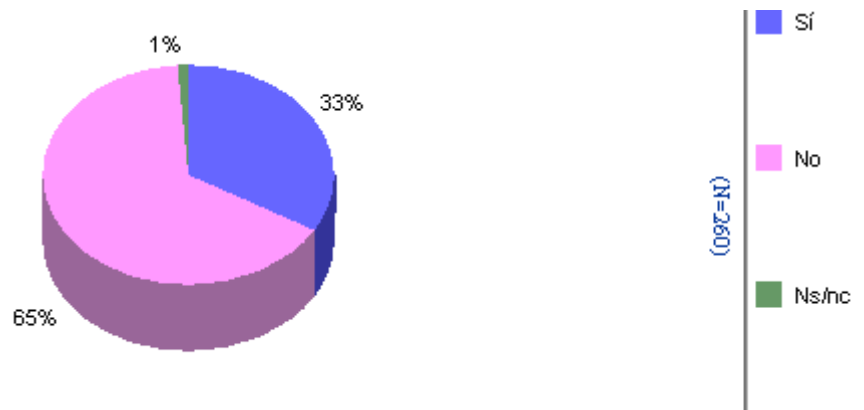

El 88% de les persones enquestades de Sant Julià de Lòria afirma que sap què és la Llar de Lòria i un 11% manifesta que no la coneix.

Amb relació a la nacionalitat són els andorrans els que afirmen en un percentatge més elevat que coneixen la Llar de Lòria (92%), seguit dels espanyols (88%) i, en menor proporció, els d'altres nacionalitats (73,5%).

11.2. Acudeix a la llar de Lòria?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	87	33,5
No	170	65,4
Ns/nc	3	1,2

Un 33,5% de la població major de 65 anys de Sant Julià diu que acudeix a la Llar de Lòria i un 65% afirma que no hi acudeix.

Quant a la nacionalitat de la persona enquestada són, en primer lloc, els andorrans els que afirmen en més proporció que acudeixen a la Llar de Lòria (40%), seguit, en segon lloc, dels espanyols (36%) i, en menor percentatge, els d'altres nacionalitats (6%).

En relació amb l'edat de la persona enquestada són els que presenten edats compreses entre 75 i més anys els que afirmen en major proporció que acudeixen a la Llar de Jubilats (un 46% en cada interval d'edat: de 75 a 79 anys i de 80 i més anys), seguit del tram de 65 a 69 anys (un 23%) i, en menor percentatge, l'interval d'edat de 70 a 74 anys (amb un 20%).

Quant als estudis cursats són els que no han anat mai a l'escola i els que manifesten presentar estudis primaris o bàsics (un 43% i un 42%, respectivament) els que diuen majoritàriament que acudeixen a la Llar de Lòria, seguit, en molta menor proporció dels que presenten estudis secundaris (10%).

La resta de variables analitzades no són significatives estadísticament.

(Els que no acudeixen a la Llar de Lòria. N=170)

11.2.1. Per què no acudeix a la Llar de Lòria? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	170	
No li agrada	39	22,9
No es troba còmode	32	18,8
No té temps	28	16,5
Té limitacions físiques	19	11,2
Prefereix estar a casa	17	10,0
No té costum	14	8,2
No té companyia per anar-hi	5	2,9
Manquen activitats per a tots els gustos	2	1,2
Altres motius	3	1,8
No contesta	11	6,5

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

En relació amb els motius del per què no acudeixen a la Llar de Lòria, en primer lloc, un 23% de les persones enquestades assenyalen el fet que no els hi agrada; en segon lloc, un 19% de les respostes indiquen que no es troben còmodes per anar a la Llar de jubilats (que se senten joves per anar a aquest local, perquè no parlen català...); en tercer lloc i amb un 16,5% de les respostes, s'assenyalen una manca de temps (perquè han tenir cura de la família, de les tasques de la llar...); en quart lloc i amb un percentatge de l'11% de les respostes s'indiquen les limitacions a nivell físic; i, en cinquè lloc, es destaca el fet que prefereixen estar a casa. En menor percentatge, també s'indica la manca de costum per anar a La Llar de Jubilats (8%), perquè no tenen companyia per anar-hi (3%), que manquen activitats per a tots els gustos (1%).¹⁷

Quant a l'edat es comprova que els que afirmen que no els agrada anar a la Llar de Lòria són en més proporció les persones dels intervals d'edat de 70 a més de 80 anys i, en canvi, l'interval d'edat de 65 a 69 anys assenyalen, en proporcions més elevades, que no es troben còmodes i que no tenen temps. L'interval dels majors de 80 anys són els que més diuen que no van a la Llar de Lòria per motius de salut o per limitacions a nivell físic.

En relació amb la nacionalitat són els espanyols els que afirmen en més proporció que no els agrada anar a la llar de Lòria i, en canvi, són els andorrans els que manifesten més freqüentment que no tenen temps per anar-hi, mentre que els que pertanyen a

¹⁷ Vegeu la taula detallada de respostes a l'annex.

d'altres nacionalitats afirmen majoritàriament que no s'hi troben còmodes i que no en tenen costum.

11.3. Coneix o utilitza el Servei d'Ajuda a Domicili?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
No, no el coneix	114	43,8
Sí, el coneix però no l'utilitza	103	39,6
N'ha sentit a parlar però no sap molt bé què és	30	11,5
Sí, utilitza el servei	10	3,8
Ns/nc	3	1,2

Quant al coneixement que presenta la població de Sant Julià envers l'existència del Servei d'Ajuda a Domicili prop d'un 44% de la població enquestada diu que no té coneixement d'aquest servei, gairebé un 40% manifesta que el coneix però que no l'utilitza, un 11,5% de la població diu que n'ha sentit a parlar però no sap ben bé què és i un 4% manifesta que sí utilitza el Servei d'Ajuda a Domicili.

(Els que no utilitzen el SAD. N=250)

11.4. Utilitzaria aquest servei?

	Freqüències	Percentatges
Total	250	100
Sí	170	68,0
No	62	24,8
Ns/nc	18	7,2

Un 68% de les persones que no utilitzen actualment el Servei d'Ajuda a Domicili manifesta que utilitzaria aquest i un 25% diu que no l'utilitzaria.

Quant a la nacionalitat de les persones enquestades no és significatiu estadísticament però es comprova que són els espanyols en una proporció més alta els que afirmen que sí que utilitzarien aquests servei, seguit dels andorrans (64,5%) i els d'altres nacionalitats (56%).

(Els que utilitzen o utilitzarien el Servei d'Atenció Domiciliari. N=180: 170 que l'utilitzarien i 10 que l'utilitzen)

11.4.1. Per què utilitza o utilitzaria el SAD?

	Freqüències	Percentatges
Total	180	
En cas de necessitat	83	46,1
Per suplir una mancança física	41	22,8
Per ajudar en les tasques de la llar	35	19,4
L'utilitzaria si no tingués ajuda familiar	8	4,4
Per no demanar tota l'ajuda a la família	7	3,9
Perquè és positiu	6	3,3
Raons econòmiques	3	1,7
No contesta	5	2,8

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

Les raons del per què utilitza o utilitzaria el Servei d'Ajuda a Domicili són, en primer lloc, la necessitat, és a dir, el fet de requerir l'ajuda d'aquest servei sociosanitari ja sigui puntual o permanent (46% de les respostes); en segon lloc, s'assenyala la idea de complement a una o discapacitat física: ajuda per a la higiene diària, per sortir al carrer, per a la cura d'alguna ferida o lesió... (23%); en tercer lloc, s'assenyala l'ajuda en les tasques habituals de la llar: ajuda en la compra diària, tasques bàsiques de la llar... (19%). En menor percentatge, els enquestats també destaquen que utilitzarien aquest tipus de servei en el cas que no tinguessin l'ajuda familiar i, en el mateix sentit, per no demanar tota l'ajuda necessària a la família (4% en cadascuna de les opcions de resposta); la idea que és un servei positiu o útil i que funciona molt bé (3%) i, finalment menys d'un 2% indica que l'utilitzaria per raons econòmiques (on s'indiquen principalment dues idees: per una banda, diuen que utilitzarien el servei ja que és més econòmic que la contractació d'un servei particular, i, per una altra banda, un cas que utilitzaria el servei però que no disposa de diners).¹⁸

En relació amb el sexe s'observa que són els homes, en un percentatge més elevat, els que manifesten que utilitzarien el Servei d'Ajuda a Domicili en el cas que el necessitessin (un 50% respecte a un 44% en el cas de les dones) i, en canvi, són les dones les que afirmen que utilitzarien en més percentatge aquest servei per ajudar-les en les tasques diàries de la llar (un 21% respecte a un 17% en el cas dels homes).

Quant a la relació amb el tipus de llar de la persona enquestada, són els que afirmen que conviuen amb altres persones que no pertanyen a la unitat bàsica familiar (nebots, nét, germans i altres) els que afirmen, en un percentatge més alt, que demanarien ajuda en el

¹⁸ Vegeu la taula detallada de respostes a l'annex.

cas de necessitar-ho (50%), seguit de les parelles que conviuen sense els fills (48%), i de les llar de tipus unipersonal (46%). En canvi, són les parelles que conviuen amb els fills i les persones que només conviuen amb els fills les que anomenen, en major proporció, les raons físiques (un 33% i un 24% respectivament).

Amb relació a la nacionalitat s'observa que són els andorrans els que diuen més que utilitzarien el Servei d'Atenció Domiciliària en cas de necessitat (59%), espanyols (43%) i els d'altres nacionalitats (16%). La utilització del Servei d'Atenció Domiciliària relacionat amb les limitacions de tipus físic és l'opció més assenyalada pels d'altres nacionalitats (42%), seguit dels espanyols (22%) i andorrans (19%).

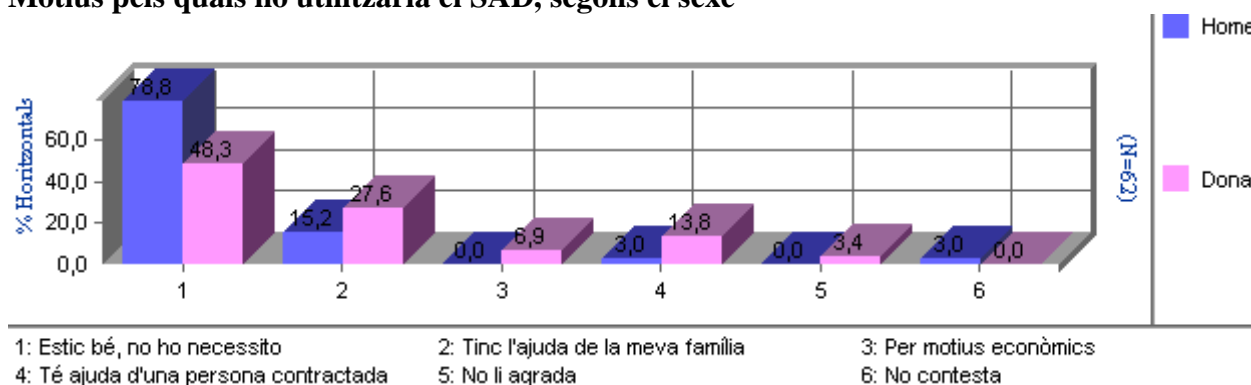
(Els que no utilitzarien el Servei d'Atenció Domiciliari. N=62)

11.4.2. Per què no utilitzaria el Servei d'Atenció Domiciliari?

	Freqüències	Percentatges
Total	62	100
Estic bé, no ho necessito	40	64,5
Tinc l'ajuda de la meva família	13	21,0
Té ajuda d'una persona contractada	5	8,1
Per motius econòmics	2	3,2
No li agrada	1	1,6
No contesta	1	1,6

Un 64,5% de les persones enquestades que no utilitzaria el Servei d'Atenció domiciliària diu com a motiu que no ho necessita; a continuació, també s'assenyala el fet que no l'utilitzarien perquè tenen l'ajuda de la pròpia família (21%) o la d'una persona contractada (8%). En molta menor proporció s'indiquen els motius econòmics (3%) i que no li agrada aquest tipus de servei (un 1,6% que correspon a un cas).

Motius pels quals no utilitzaria el SAD, segons el sexe

Els homes són els que en percentatges més alts contesten que estan bé i que no requereixen els serveis d'atenció domiciliària (un 79% respecte a un 48% en el cas de les dones), en canvi, les dones responen, amb una freqüència més elevada, que tenen l'ajuda de la pròpia família (un 28% respecte a un 15% en els homes), els motius de tipus econòmic i que tenen l'ajuda d'una persona contractada.

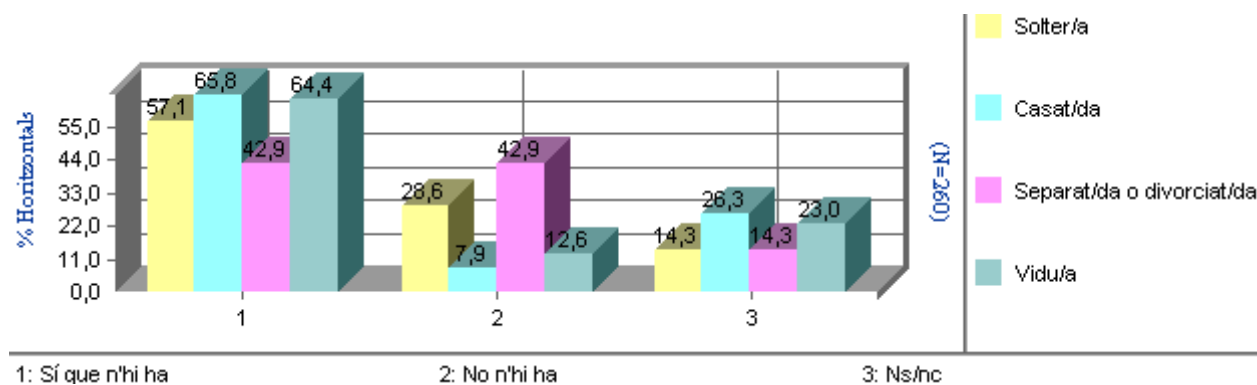
11.5. Sap si hi ha Centres de Dia al país?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí que n'hi ha	166	63,8
No n'hi ha	31	11,9
Ns/nc	63	24,2

Prop d'un 64% de la gent gran enquestada afirma que hi ha Centres de Dia al país i un 12% diu que no n'hi ha, mentre que un 24% no ho sap o no respon.

En relació amb el tipus de llar els que presenten menys coneixement envers els Centres de Dia són en primer lloc les llars que diuen que viuen amb altres persones (nèts, nebots...) i el que conviuen amb els fills (un 20% i un 19% respectivament).

Coneixement dels Centre de Dia, segons l'estat civil

Quant a l'estat civil són els separats i divorciats els que afirmen en un percentatge més elevat que no hi ha Centres de Dia al país (43%), seguit dels solters (prop d'un 29%), mentre que són els casats (66%) i els vidus (64%) els que presenten més coneixement envers els Centres de Dia al país.

11.6. Utilitzaria aquest servei dels Centres de Dia?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	116	44,6
No	101	38,8
Ns/nc	43	16,5

Prop d'un 45% de les persones diuen que utilitzarien els Centres de Dia, un 39% manifesta que no els utilitzaria i un 17% no ho sap o no respon.

Quant a la nacionalitat de les persones enquestades són els andorrans els que manifesten que utilitzarien, en un percentatge més alt, aquest tipus de servei (53%), espanyols (46%) i els d'altres nacionalitats (21%). En relació amb els ingressos són els que tenen ingressos inferiors a 540 euros al mes els que majoritàriament manifesten que utilitzarien el Centre de Dia.

(Els que utilitzarien el Centre de Dia. N=116)

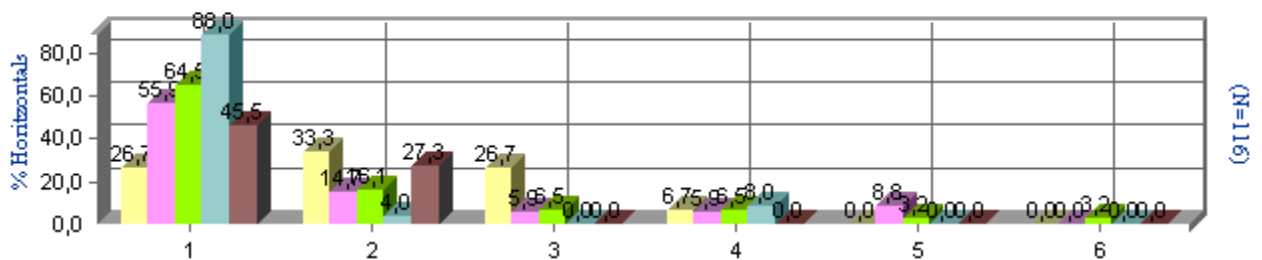
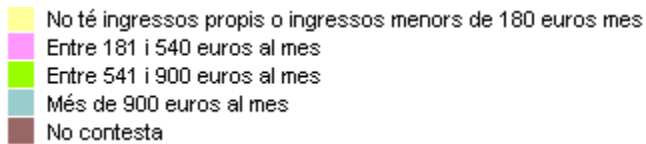
11.6.1. Per què l'utilitzaria?

	Freqüències	Percentatges
Total	116	100
Si ho necessités	70	60,3
Per l'assistència (menjar, tallers, cures ...)	19	16,3
Si no tingués companyia (de parella, familiars o altres)	8	6,8
Perquè el servei és bo i útil	7	6,0
Per conèixer altra gent	4	3,4
Per raons econòmiques	1	0,8
No sap/no contesta	7	6,0

Les raons que donen les persones enquestades de Sant Julià de Lòria del per què utilitzarien els Centres de Dia del país són, en primer lloc, que l'utilitzarien en cas de necessitat (60%); en segon lloc (16%), s'indica que l'utilitzarien per l'assistència que s'ofereix en aquests centres (àpats, tallers, cures, atenció mèdica...); un 7% manifesta que l'utilitzaria si en cas que no tingués companyia de la parella, familiars o altres persones; i un 6% perquè considera que és un servei molt útil.

També, però en menor proporció, es diu que utilitzarien aquest centre per la socialització, és a dir, per conèixer a d'altra gent (3%) i per les raons de tipus econòmic (1%).

Motius pels quals utilitzaria el Centre de Dia, segons els ingressos individuals

- 1: Si ho necessités
 2: Per l'assistència (menjar, tallers, cures ...)
 3: Si no tingués companyia (de parella, familiars o altres)
 4: Perquè el servei és bó i útil
 5: Per conèixer altra gent
 6: Per raons econòmiques

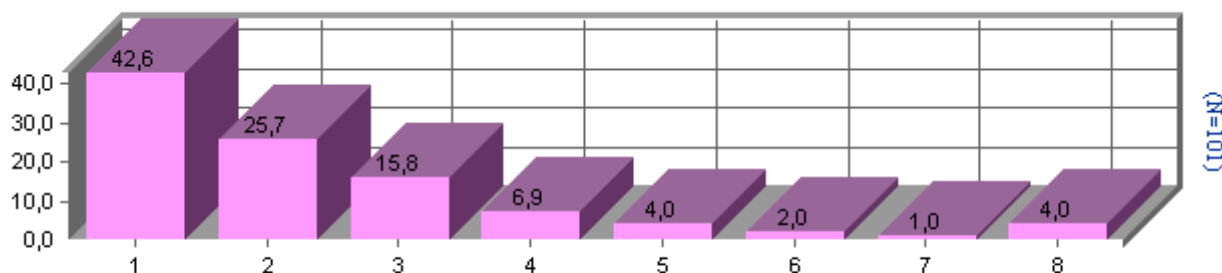
Quant els ingressos individuals de les persones enquestades s'observa que són les persones que tenen més ingressos els que diuen en proporcions més elevades que utilitzarien aquest servei en cas de necessitat, i els que no tenen ingressos o ingressos inferiors a 180 euros responen majoritàriament que utilitzarien el Centre de Dia per l'assistència especialitzada que s'ofereix (33%) i en el cas que no tinguessin companyia (27%).

(Els que no utilitzarien el Centre de Dia. N=101)

11.6.2. Per què no l'utilitzaria?

	Freqüències	Percentatges
Total	101	100
De moment no ho necessita	43	42,6
Mentre tingui família, no	26	25,7
No m'agrada	16	15,8
Per què té feina a casa	7	6,9
Prefereixo una persona contractada que m'ajudi	4	4,0
Raons econòmiques	2	2,0
Altres	1	1,0
No contesta	4	4,0

Opció multiresposta. Els percentatges poder donar més de 100

1: De moment no ho necessita

3: No m'agrada

5: Prefereixo una persona contractada que m'ajudi

7: Altres

2: Mentre tingui família, no

4: Per què té feina a casa

6: Raons econòmiques

8: No contesta

Les raons del per què les persones enquestades no utilitzarien els Centres de Dia són, en primer lloc, el fet que de moment no ho necessiten (prop d'un 43% dels que no l'utilitzarien); en segon lloc, s'indica que no l'utilitzarien mentre tinguessin el suport de la família (26%); i, en tercer lloc, s'assenyala que no els agrada aquests tipus de centre (16%). En menor proporció també es diu que no l'utilitzarien perquè tenen molta feina a casa (feines de la llar i cura de familiars) que representen un 7% de les respostes, que no utilitzarien els Centres de Dia ja que tenen preferència per una persona contractada que els ajudi a suplir les seves mancances (4%) i, finalment, també surten les raons de tipus econòmic o la manca de recursos per poder accedir a aquests serveis (2%).

Les proves d'associació estadística observades no són significatives.

11.7. Sabria què fer (a on dirigir-se, a qui sol·licitar-ho) per utilitzar algun d'aquests serveis?

	Freqüències	Percentatges
Total	260	100
Sí	132	50,8
No	117	45,0
Ns/nc	11	4,2

Més de la meitat de la població enquestada afirma que sabia a on dirigir-se a l'hora de sol·licitar el Serveis d'Ajuda a Domicili i dels Centres de Dia que ofereix el país (concretament, un 51%) i un 45% manifesta que no coneix les vies per a accedir a aquests tipus de servei.

La relació de variables sociodemogràfiques no són significatives estadísticament.

RESUM I CONCLUSIONS

A Andorra, com en els països del nostre entorn, la proporció de gent gran està augmentant (envelliment demogràfic), i actualment representen aproximadament un 12% de la població total.¹⁹ D'altra banda, les persones arriben a edats avançades en un millor estat de salut que en èpoques passades. Segons la teoria de la “compressió de la morbiditat”, a més de la constatació de l'augment de l'esperança de vida (arran de la disminució de la mortalitat) també s'observa una tendència a que hi hagi un millor estat de salut entre les persones grans (disminució de la morbiditat). Aquesta situació compensaria el fenomen de l'envelliment demogràfic, de manera que un major volum de gent gran no implicaria necessàriament un increment de la població malalta i dependent.²⁰ Si bé és cert que a mesura que avança l'edat apareixen una sèrie de malalties, disfuncions i disminució de capacitats físiques i mentals, aquest deteriorament no afecta a tothom de la mateixa manera. Això s'explica perquè l'envelliment biològic no és degut exclusivament a factors endògens (genètics), sinó també a factors exògens (mediambientals), com la classe social, l'estil de vida, els recursos econòmics, la professió i el nivell educatiu, entre altres.²¹

La imatge tradicional de les persones grans com una càrrega, es deu a la visió estereotipada de la vellesa com una època de decadència associada a la malaltia, soledat, tristesa, abandonament i pobresa. Aquests estereotips negatius de les persones grans, que són interioritzats en el procés de socialització, distorsionen la percepció de la vellesa i són la causa de la discriminació de les persones grans. Però, malgrat que les persones grans participen d'aquestes creences, la majoria d'elles no s'identifiquen amb aquesta visió, i al no trobar-se en aquestes situacions negatives consideren que les persones “velles” són les altres.²²

L'enquesta de condicions de vida del col·lectiu de gent gran de Sant Julià de Lòria s'ha fet a una mostra de 260 persones de 65 anys o més que viuen a la parròquia, entre les 1.263 persones d'aquest interval d'edat que hi resideixen l'any 2008 (segons les dades del cens comunal).

¹⁹ Segons les dades del Ministeri de Justícia i Interior un 12,3% de la població d'Andorra de l'any 2008 tenen 65 anys o més, mentre que la proporció d'aquest grup d'edat era d'un 9,8% l'any 1992.

²⁰ Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social. *Llibre blanc de la gent gran amb dependència: repensar l'atenció a la gent gran amb dependència: 45 propostes de millora i 10 recomanacions*. 2002.

²¹ Alvaro, M.T.; Basterra, A.; Garrigos, J.I. “Envejecimiento y enfermedad de alzheimer”. *Reis*, núm. 73, 1996.

²² Bazo, M. T. *La sociedad anciana*. Madrid, CIS, 1990.

Característiques sociodemogràfiques

En aquesta mostra hi ha un 58,5% de dones i un 41,5% d'homes, i segons l'edat s'han classificat en quatre intervals: de 65 a 69 anys (28%), de 70 a 74 anys (23,5%), de 75 a 79 anys (un 22%) i de 80 i més anys (un 26,5%).

El 50% de les persones enquestades són de nacionalitat espanyola, un 37% nacionalitat andorrana, un 5% nacionalitat francesa i un 8% altres nacionalitats.

Entre el col·lectiu de persones grans predomina la població casada ja que gairebé 6 de cada 10 persones afirma aquesta condició quant a l'estat civil. També destaca l'alta proporció de persones vídues que representen un tercera part del total (33,5%). Amb relació a l'estat civil s'observa que entre els homes predominen els casats (77% respecte a un 45% en el cas de les dones) i entre les dones predominen les vídues (un 47% en el cas de les dones per un 14% en els homes).

La forma de convivència més freqüent entre la gent gran és amb la parella. Així, més de la meitat de les persones majors de 65 anys de Sant Julià viuen amb la seva parella (un 46% viuen amb la parella i un 10% viuen amb la parella i fills), un 23% viuen soles i un 16% viuen amb algun fill (sense la parella). Només un 4% viuen amb altres persones que no són ni la parella ni els fills (normalment són altres familiars, i en pocs casos viuen amb persones que no són de la família).

S'observen diferències significatives en la forma de convivència de la gent gran segons el sexe, l'edat i estat civil. Així, mentre que la majoria dels homes viuen amb la seva parella (un 76% dels homes, davant un 43% de les dones), hi ha més dones que viuen soles (un 31% de les dones per un 11% dels homes) o amb els fills però sense la parella (un 22% de les dones per un 8% dels homes). Amb l'edat disminueix el percentatge de persones que viuen amb la parella amb o sense fills (del 70% dels que tenen entre 65 i 69 anys al 39% dels grup de més edat) alhora que augmenta la proporció de gent gran que viu sola o amb els fills però sense la parella. Aquestes diferències estan relacionades amb l'estat civil ja que en augmentar l'edat augmenta el percentatge de persones vídues (sobretot entre les dones). La major proporció de dones vídues, especialment a partir dels 75 anys, s'explica d'una banda perquè en les parelles els homes solen ser més grans que les dones, i d'altra banda perquè l'esperança de vida de les dones és superior a la dels homes. Com a conseqüència, les dones han d'afrontar més anys de vida en solitari (un 41% de les dones més grans de 80 anys viuen soles davant un 9% dels homes, mentre que un 66% dels homes d'aquesta edat viuen amb la parella per només un 16% de les dones) i es poden trobar amb més freqüència afectades pels problemes derivats d'aquesta situació (soledat, reducció dels ingressos).

El nivell formatiu de la població estudiada és baix i amb un 18% de persones que mai han anat a l'escola, un 17% que tenen estudis bàsics, un 40% estudis primaris acabats, un 15% estudis secundaris (concretament un 6% tenen formació professional i un 10% formació de batxillerat), mentre que només un 9% tenen estudis superiors o universitaris.

Ingressos i despeses

Actualment es comença a generar una imatge diferent de les persones grans, des d'una visió positiva integradora, com a col·lectiu amb una capacitat adquisitiva considerable, una participació social apreciable, i en definitiva, amb un millor estatus.

En relació amb la situació econòmica es pot dir que aquesta és una variable molt important a l'hora d'explicar les condicions de vida del col·lectiu de gent gran especialment en una societat de consum com la nostra i a on la disponibilitat de diners condicions en gran mesura el comportament de l'individu i de la unitat familiar.

Gairebé 9 de cada 10 persones enquestades declaren que els ingressos propis provenen d'una pensió (un 70% només té aquest ingrés i un 19% té una pensió i un altre ingrés), un 16,5% afirma que té ingressos que provenen de negocis o propietats, un 7% de la gent gran que diu que té alguna ajuda de tipus familiar, no té ingressos propis i rep ajudes de tipus social (en un 2% del casos respectivament) i un 1,5% de la mostra manifesta que té ingressos que provenen de la nòmina o salari.

Els homes són els que afirmen en percentatges superiors que tenen una pensió de jubilació (un 93% respecte a un 87,5% en el cas de les dones) i també diuen amb més freqüència que tenen ingressos per negocis o propietats (el 18% dels homes pel 16% de les dones), mentre que les persones que reben ajudes (familiars o socials) o que no tenen ingressos són majoritàriament dones (el 13% i el 4% en les dones respecte a un 3% i cap cas que digui que no té ingressos propis, en el cas dels homes). Això és degut al fet que pràcticament tots els homes han tingut (o encara tenen) un treball remunerat, mentre que algunes dones són mestresses de casa i no tenen ingressos propis sinó els ingressos de la parella o d'ajudes familiars o socials.

Espanyols i andorrans són els que afirmen, amb percentatges superiors, que reben una pensió (94% i 91% respectivament) i en menor percentatge els que pertanyen al grup d'altres nacionalitats (71%), que en la seva majoria són nacionals anglesos i holandesos. En relació amb les ajudes de tipus familiar i social, són els espanyols els que afirmen en més proporció que la tenen (15%), seguit dels andorrans i altres nacionalitats en molta menor proporció (un 3% en cada cas). També s'observa que són andorrans i d'altres nacionalitats els que afirmen en més percentatge que obtenen ingressos que provenen dels negocis i propietats (un 28% i 26,5%, respectivament), i, en canvi, els espanyols només ho diuen en un 5% dels casos.

Quant als ingressos individuals que presenten les persones enquestades s'observa que són les persones que no tenen ingressos o ingressos inferiors a 180 euros i els que presenten ingressos entre 181 i 580 euros les persones que obtenen més ajudes de tipus social i familiar (un 17% i un 18% respectivament), i, en canvi, són els que presenten ingressos de 181 a 580 euros i de 581 a 900 euros, els que afirmen amb percentatges més elevats que tenen una pensió (un 100% i un 99% respectivament).

El 46,5% de les persones enquestades afirmen que no tenen problemes per arribar a final de mes amb els seus ingressos ja siguin propis o familiars, un 13% diuen que els

costa arribar a final de mes de manera ocasional, gairebé un 21% diuen que sovint, i un 18% de les persones enquestades sempre o gairebé sempre diuen que sempre o gairebé sempre els costa arribar a final de mes. Els professionals, tècnics o similar i directius o comandaments intermedis (un 62% i un 58% respectivament) afirmen amb percentatges més elevats que no presenten dificultats per arribar a final de mes amb els seus ingressos o els familiars, mentre que els treballadors no qualificats (56%), les mestresses de casa (47%), i els treballadors qualificats o semiqualicats de la indústria, construcció i agricultura (43%) són els que més diuen que tenen problemes (sovint, sempre o gairebé sempre) per arribar a final de mes.

Amb relació amb la despesa mèdica o paramèdica un 22% de les persones enquestades manifesten que no presenten cap despesa mèdica ni paramèdica mensual (no té despeses en productes mèdics que no cobreix la CASS i sense comptar el que li retornen), un 26% manifesta que té una despesa inferior als 30 euros, entre 31 i 60 euros al mes (17%), entre 61 i 120 euros i entre 121 i 150 euros (un 10% en cada cas) i més de 150 euros al mes (6,5%).

La gran majoria de persones grans afirma que té ingressos propis i que aquests provenen principalment d'una pensió. Un petit percentatge de persones del col·lectiu de gent gran (6 casos) manifesta que no té una entrada d'ingressos propis: en tots els casos analitzats es tracta de dones (tres dones andorranes i una de nacionalitat francesa que conviu amb la parella; una dona d'altra nacionalitat que viu amb la parella, fills i altres persones, i, finalment, una dona espanyola que viu sola i que viu de les ajudes de tipus familiar). En general els ingressos de l'home depenen principalment de les pensions de jubilació ja que la gran majoria d'aquests han estat treballant en l'àmbit laboral remunerat al llarg de la seva vida; en el cas de les dones ens trobem molta més diversificació, en tant que hi ha un grup de dones que sí que ha realitzat un treball assalariat però també hi ha una proporció de la població femenina que ha exercit al llarg de la seva vida de mestressa de casa o al càrrec de les tasques domèstiques (cura de la canalla, feines de la llar...); una altra font d'ingressos propis de la població femenina són les pensions de viduïtat degut principalment a la major esperança de vida de les dones. Així, una part de les dones catalogades com a mestresses de casa, quan enviduen, passen a cobrar una pensió de viduïtat que és molt menor que una pensió de jubilació i per tant els recursos disponibles es redueixen per poder afrontar les despeses bàsiques per viure (disminució de disponibilitat econòmica de la dona).

En aquest sentit, i en la línia del que s'ha comentat amb anterioritat, són les dones les que manifesten en major proporció que sovint o gairebé sempre presenten dificultats per arribar a final de mes. Per tant, el fet d'ésser dona és un factor de susceptibilitat a l'hora de valorar els recursos econòmics disponibles per afrontar les despeses mensuals de la llar.

Habitatge

L'espai de la gent gran es basa principalment en el propi habitatge i en l'entorn immediat (barri). En primer lloc, la situació de l'habitatge reflecteix en gran mesura les condicions de vida que té aquest col·lectiu de gent gran (una part d'aquest grup de gent gran i per motius de diversa índole passa la major part del dia dins de casa seva); en segon lloc, la gent gran i molt gran utilitza majoritàriament els espais públics més pròxims al seu domicili.

Gairebé 8 de cada 10 persones majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria manifesta que viu en un pis (concretament, un 79,6%) i prop d'un 20% afirma que viu en una casa unifamiliar o xalet; en molta menor proporció s'esmenten altres variants com la pensió i la residència geriàtrica.

A més del tipus de llar també s'ha demanat a la gent gran si la casa/pis on viuen és de lloguer o propietat: més de la meitat (concretament un 52%) de la població major de 65 anys de Sant Julià de Lòria afirma que viu en un habitatge de propietat (un 48% sense pagaments pendents i un 4% viu en un habitatge de propietat però a amb pagaments pendents), un 44% manifesta que viu en un habitatge de lloguer, i un altre 4% afirma que viu en altres modalitats d'habitatge (pensió, pis de la família ...).

En termes generals, les instal·lacions de les quals disposen els habitatges de la gent gran es comprova que hi ha una sèrie d'equipaments que es poden considerar com a imprescindibles i que es troben en la pràctica totalitat dels habitatges: són la dutxa o la banyera, la calefacció o els aparells per escalfar, l'aigua corrent calenta i el vàter, és a dir, els equipaments que fan referència a les necessitats bàsiques d'higiene i benestar dins de la llar. Els electrodomèstics que no responen a una necessitat bàsica de la població són menys freqüents als habitatges de la gent gran (microones, rentaplats i assecadora), així com també els sistemes d'audiovisual i telefonia mòbil més recents (DVD, vídeo, telèfon mòbil i ordinador); en canvi, electrodomèstics ja més introduïts en les llars com poden ser les rentadores, forns i nevera tenen una presència gairebé màxima en totes les llars analitzades, així com també els sistemes d'audiovisual i comunicació com la televisió, la ràdio i el telèfon.

Dins de l'habitatge també s'analitzen els desnivells en l'interior de la llar. Els desnivells suposen per a la majoria de la gent gran una dificultat en la mobilitat que pot provocar caigudes i dificultats en l'accés a les diverses cambres de la casa, i en aquest sentit, un 16% de la gent gran enquestada afirma que té escales interiors dins de casa seva (dúplex o casa) i un 9% manifesta que té desnivells dins del pis. Majoritàriament, les persones que presenten problemes en relació amb esglaons són les persones que afirmen viure en xalets.

Pel que fa a l'accés al domicili, en un 44% dels casos diuen que hi ha ascensor a peu pla, un 25% tenen ascensor però per arribar a l'ascensor hi ha escales i un 27% no tenen

ascensor i han de pujar escales, mentre que un 4% no tenen ascensor però no han de pujar escales.

La majoria dels enquestats diuen que no troben cap dificultat en l'entorn del seu habitatge (75%), tot i que un 11% indiquen que hi ha pendents, un 10% no té botigues a prop, un 8% assenyalen problemes en l'estat de voreres i paviments, i en menor proporció es queixen de que hi ha cotxes aparcats a les voreres, de la contaminació acústica, dels carrers bruts i de la manca d'il·luminació.

La gent gran viu en major proporció en règim de propietat i de lloguer però també trobem algun cas aïllat que viu en pensió. Són dos casos d'homes de nacionalitat espanyola i jubilats. Aquest perfil de persones que pertanyen al col·lectiu de gent gran i que viuen en una pensió també és susceptible a la soledat o a l'aïllament ja que potser aquests indrets no són el lloc ideal per viure per a una persona gran.

En primer lloc, i en relació amb les instal·lacions es pot observar que la gent gran manifesta que té la majoria dels equipaments indispensables però es detecta que un percentatge molt reduït no presenta algun d'aquests equipaments de tipus bàsic i que facilitaria el dia a dia d'aquestes persones, com poden ser el microones, el rentavaixelles, la rentadora i la nevera (com és evident, les dues persones que viuen a la pensió no disposen de molts dels equipaments per a ús individual).

En segon lloc, més de la meitat de les persones grans poden ser susceptibles de presentar problemes d'accessibilitat al seu habitatge (no tenen ascensor i han de pujar escales o tenen ascensor però han de pujar escales abans d'accedir-hi), si bé la majoria no tenen dificultats de mobilitat. En el present estudi s'observa que 17 casos (que representen un 6,5% del total de les persones enquestades) tenen força dificultat o no poden pujar i baixar escales i en el seu habitatge no tenen ascensor o tenen escales per accedir-hi. La manca d'ascensor és un inconvenient de primer ordre per a la població de gent gran ja que quan es tenen problemes de mobilitat, o no en té però ha de pujar i baixar moltes escales, la disponibilitat d'ascensor pot marcar el llindar entre la independència i l'exclusió en l'àmbit social.

Quant a les infraestructures un 25% de les persones grans manifesten que troben alguna dificultat en el seu entorn immediat (pendents, mal estat del paviment i de les voreres no adaptades o amb obstacles que impossibiliten l'accés i la mobilitat, contaminació acústica i manca d'il·luminació). Aquests inconvenients es multipliquen per a les persones amb problemes de mobilitat i per tant s'haurien de fer polítiques d'accessibilitat orientats a les persones per poder garantir l'accés a qualsevol espai públic.

Xarxa de relacions

A més de les persones que conviuen a la mateixa llar, també cal tenir en compte la xarxa de relacions amb altres persones (familiars, amics, veïns, etc.) amb les quals hi ha un intercanvi de suport emocional, ajuda material, etc.

Així, sense comptar els familiars que viuen a la mateixa llar, el 84% de les persones enquestades tenen altres familiars a Andorra (sobretot fills i néts), mentre que un 16% no en té. Entre les persones que viuen soles la majoria (81%) també té algun familiar a Andorra, mentre que un 19% no tenen família al país. En la majoria dels casos hi ha un contacte freqüent amb algun dels familiars que viu al país (un 48% diu que veuen gairebé cada dia algun d'aquests familiars, un 19% es veuen dos o tres cops per setmana i un 20% es veuen almenys un cop a la setmana). Només un 12% diu que els veu ocasionalment (de tant en tant, en festes assenyalades) i menys d'un 1% no els veu mai.

Un 71% de les persones que tenen néts diuen que els veuen almenys un cop a la setmana (un 38% gairebé cada dia, un 18% dues o tres vegades a la setmana i un 15% un cop a la setmana), un 27% els veuen amb menys freqüència (un o dos cops al mes o de tant en tant) i un 1% diu que no els veu mai.

En alguns casos la gent gran rep ajuda dels seus familiars o de l'entorn però també dona ajuda als altres. Així, un 25% dels enquestats que tenen néts en tenen cura almenys un cop a la setmana, un 6% els cuiden un o dos cops al mes, prop d'un 18% menys d'un cop al mes i un 37% actualment no té cura dels néts. Entre els enquestats que tenen fills un 43,5% diuen que els ajuden d'alguna manera, sobretot els que viuen a la mateixa llar (ajuden els fills en la cura dels néts, en la preparació dels àpats o econòmicament).

La majoria de les persones que tenen parella (82%) diuen que la seva parella no necessita ajuda en les activitats de la vida diària, mentre que un 18% sí que necessita ajuda.

El 78% de les persones enquestades diuen que no reben cap ajuda de familiars o altres persones que no viuen a la llar, un 14% rep ajuda per a la neteja de la casa o les tasques domèstiques (sobretot de persones contractades), un 7% rep ajuda econòmica (sobretot dels fills) i un 5% ajuda per sortir a comprar, anar al metge o realitzar altres tràmits (dels fills i d'altres persones).

El 85% de la gent gran de Sant Julià disposa d'algun familiar o persona de confiança a qui pot acudir en cas de necessitar ajuda i que visqui a prop del seu domicili, mentre que un 13% diu que no en té.

La família és la principal font de suport en cas de necessitat, i així ho consideren les persones enquestades que diuen que en cas de necessitar ajuda constant la rebrien dels fills (67%) i de la parella (24%), i en menor proporció diuen que rebrien ajuda de l'Administració pública (10%), de persones contractades (10%), d'altres familiars (7%) o de veïns (5%).

Pel que fa al suport emocional, un 79% dels majors de 65 anys de Sant Julià diuen que tenen alguna persona amb qui poden parlar dels seus problemes personals (un 58% tenen més d'una persona amb qui parlar i un 21% tenen una sola persona amb qui parlar d'aquests temes), mentre que un 21% diuen que no tenen ningú per parlar dels problemes personals.

El contacte amb els amics no és tant freqüent com amb la família, però tot i així un 42% de les persones enquestades diuen que veu algun amic sovint (un 25% gairebé cada dia, un 19% dues o tres vegades a la setmana i un 9% un cop a la setmana); un 28% veu els amics amb menys freqüència (un o dos cops al mes o de tant en tant), mentre que un 5% diu que no els veu mai i un 15% diu que no té amics. Els llocs on acostumen a trobar-se amb els amics són a casa (32%), al casal o centre de jubilats (31%) i amb menys freqüència al bar (18%), al carrer (16%) o a altres llocs (17%).

Les persones que viuen soles i no tenen família a Andorra representen un 4% del total de la gent gran enquestada (11 casos), i la majoria d'aquestes persones són vídues (9 casos), dones (8 dones i 3 homes), majors de 75 anys (8 persones de 75 anys o més), i de diferents nacionalitats (4 són de nacionalitat espanyola, 2 de nacionalitat andorrana, 2 de nacionalitat francesa i 3 d'altres nacionalitats); la majoria viuen a Sant Julià (9 persones resideixen a Sant Julià, una a Aixovall i una a Nagol).

Les persones que viuen soles i diuen que no tenen cap familiar ni una persona de confiança prop de casa a qui acudir en cas de necessitat representen un 3% del total (8 casos). Aquestes persones sense suport familiar o social proper són sobretot dones (6 dones i 2 homes), de més de 75 anys, vídues i sobretot de nacionalitat espanyola (5 persones de nacionalitat espanyola i 3 de nacionalitat andorrana); la majoria resideixen a Sant Julià (7 persones viuen a Sant Julià i una a Aixovall). Aquest és el col·lectiu que pot trobar-se en una situació de soledat i aïllament.

L'intercanvi d'ajuda entre pares i fills es dona en els dos sentits, però en general, les persones de més de 65 anys donen més ajuda de la que reben. Així entre les persones que tenen fills a Andorra només un 18% diu que rep algun tipus d'ajuda dels fills que no viuen a la mateixa llar, mentre que el 41% diu que els dona alguna ajuda (ja sigui per cuidar els néts, per fer les tasques domèstiques o ajuda econòmica). Amb relació a la solidaritat familiar cal destacar que són les generacions de gent gran, sobretot les dones, les que s'han convertit en un suport bàsic en la vida familiar dels seus fills adults (han facilitat la incorporació de les seves filles al mercat laboral, ajudant-les en les tasques domèstiques i en la cura dels fills) i en molts casos també tenen cura dels propis pares.²³ Aquesta funció s'ha de valorar especialment en els països mediterranis on moltes necessitats assistencials es cobreixen amb la solidaritat familiar més que amb les prestacions de l'Estat.

²³ Pérez Díaz, J.: "Feminización de la vejez y Estado del Bienestar en España". *Revista de Investigaciones Sociológicas*, núm. 104, 2003.

Salut

La salut subjectiva (percepció del propi estat de salut) és diferent de la salut objectiva (malalties diagnosticades i declarades), no substitueix altres indicadors (morbidity hospitalària, mortalitat, utilització de serveis, etc.), però és una mesura utilitzada per l'Administració per conèixer l'estat de salut de la població perquè reflecteix l'estat físic i les malalties de les persones i també factors socials i econòmics de l'entorn.²⁴

Entre les persones enquestades majors de 65 anys de Sant Julià de Lòria s'observa que gairebé un 49% manifesten que la seva salut en general és molt bona o bona (concretament, un 9% afirmen que molt bona i un 40% que bona), un 38,5% la qualifiquen de regular i, en menor percentatge, gairebé un 13% dels enquestats consideren que el seu estat de salut és dolent o molt dolent (un 10% manifesten que el seu estat de salut és dolent i un 3% que molt dolent).

Els homes diuen que tenen una millor salut que les dones (un 55% dels homes diuen que és bona o molt bona respecte a un 44,7% en el cas de les dones). Quant a l'edat de les persones enquestades s'observa que com més gran és l'edat més augmenta la percepció que l'estat de salut és regular i dolent o molt dolent, alhora que disminueix el percentatge de valoracions positives (el 62% de les persones de 65 a 69 anys diuen que la seva salut és bona o molt bona, pel 57% de l'interval de 70 a 74 anys, el 46% de les persones de 75 a 79 anys i només un 30% de les que tenen 80 i més anys).

En relació amb l'ocupació són els professionals tècnics i similar els que afirmen amb percentatges superiors que la seva salut és bona o molt bona (67%), seguit del personal administratiu i similar (60%) i dels directius propietaris i comandaments intermedis (58%). Per contra, les persones que manifesten, en proporcions superiors, que la seva salut general és dolenta o molt dolenta són el personal del comerç, restauració i serveis personals (25%), els treballadors qualificats i semiqualficats de la construcció, indústria i agricultura i mestresses de casa (16%, en cadascun dels casos) i els treballadors no qualificats (12,5%).

Quant als estudis i els ingressos, les persones amb un major nivell formatiu i les que presenten més ingressos són les que afirmen amb més freqüència que tenen bona salut (el 62,5% dels que presenten estudis secundaris i el 75% dels que tenen estudis universitaris diuen que la seva salut és bona o molt bona i, també ho diu el 69% del col·lectiu de gent gran que tenen uns ingressos superiors als 1.200 euros mensuals enfront el 32% dels que tenen uns ingressos inferiors als 360 euros).

Els problemes de salut que s'assenyalen de manera més freqüent pels lauredians majors de 65 anys són: l'artritis i/o artrosi (38,5%), problemes de circulació de la sang (37%), hipercolesterolèmia (concentracions altes de colesterol en sang, en un 33% dels casos), tensió alta (33%), problemes cardíacs (27%), alteracions visuals (26,5%), dolors

²⁴ Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO). *Informe 2006. Las personas mayores en España*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

d'esquena de tipus crònic (24%), alteracions varicoses (22%) i els problemes auditius (21%). En tots els casos hi ha més proporció de dones que anomenen les diverses alteracions de salut que homes, excepte en el cas de la insuficiència respiratòria, les alteracions cardíaques i com és natural, en el cas dels problemes de pròstata que afecten gairebé un 31% dels homes enquestats.

Pel que fa a la dificultat per conciliar el son gairebé un 23% de les persones enquestades manifesta que tenen freqüentment problemes (un 13% manifesta que sempre i un 10% sovint), un 22% afirma que té problemes alguna vegada o ocasionalment (alguna vegada en un 13% dels casos i ocasionalment en el 9%), i un 50% de la mostra diu que mai té problemes per conciliar el son. Són les dones les que afirmen que presenten més dificultats per conciliar el son en comparació als homes.

Amb relació a l'hàbit de fumar només un 10% de les persones enquestades fumen habitualment, un 25% són exfumadors mentre que prop del 65% manifesta que no ha fumat mai (els homes són fumadors i exfumadors en major proporció que les dones, mentre que la majoria de les dones majors de 65 anys no ha fumat mai). La majoria dels lauredians majors de 65 anys afirmen que mai o gairebé mai (59%) prenen begudes amb alcohol, un 21% en prenen gairebé a diari, prop d'un 5% en pren entre una i quatre vegades a la setmana, mentre que un 14% diu que només en pren de manera ocasional. Els homes prenen en majors percentatges que les dones begudes amb alcohol.

En demanar per la freqüència amb què les persones grans acudeixen a la consulta mèdica (metge de capçalera o especialista que els visita de manera habitual), s'observa que el 18% hi va almenys un cop al mes (un 14% una vegada al mes i un 4% amb més freqüència), un 27% hi va cada 2 o 3 mesos, gairebé un 36% manifesta que hi acudeix cada 6 mesos, un 12% un cop a l'any i un 3% afirma que hi va quan es troba malament; un 4% de les persones manifesten que no hi van mai. En el darrer any el 92% de les persones enquestades han estat visitades pel metge de capçalera i un 61% per un metge especialista, mentre que un 41% també ha acudit a la consulta d'un dentista i un 44% ha anat a l'oculista.

Pel que fa a les hospitalitzacions, prop de la meitat (un 46%) de les persones grans han estat ingressades a l'hospital en els darrers cinc anys.

Un 11% de la gent enquestada no controla la seva pressió arterial, un 32% només la controla quan es troba malament i acudeix a la farmàcia o al Centre de salut, un 19% afirma que la controla de manera periòdica a través del seu metge o infermera i un 37% la controlen periòdicament ells mateixos. La majoria de la gent gran (un 83%) pren algun tractament mèdic o realitza algun control de salut regularment (sobretot medicació per a la hipertensió, la circulació sanguínia, tractaments per al cor, per controlar el colesterol, la diabetis i l'insomni), mentre que un 17% manifesta que no requereix d'un tractament mèdic habitual.

A la pregunta de si en els últims tres mesos la persona enquestada ha tingut algun problema de salut o emocional que hagi limitat les seves activitats socials, familiars i altres que realitza de manera habitual, un 82% de les persones grans manifesta que no

han tingut cap problema, prop d'un 11% afirma que sí ha tingut algun problema i que aquest l'ha limitat una mica, un 5% afirma que ha tingut algun tipus de problema de salut o emocional que ha interferit bastant en les seves activitats diàries i, finalment, un 2% dels enquestats diuen que aquests problemes (emocionals o de salut) han interferit molt en les seves activitats socials, familiars, etc. habituals.

Pel que fa a quin ha estat el grau de dolor que la persona enquestada ha tingut en els darrers tres mesos un 45% de la població manifesta que no ha tingut dolor, un 36% de la mostra ha tingut un dolor lleu o moderat (concretament, dolor lleu un 16% i dolor moderat un 20%), i a prop d'un 18% afirma que ha presentat un dolor fort o molt fort (dolor fort un 14% i dolor molt fort un 3%).

Prop d'un 85% de les persones grans enquestades afirmen que en els darrers tres mesos no han caigut cap vegada, un 11,5% manifesta que ha caigut una vegada i gairebé un 4% afirma que ha caigut dues o més vegades en els darrers tres mesos. Les dones afirmen en una proporció més elevada que han caigut en alguna ocasió en els darrers tres mesos.

Gairebé totes les persones grans (91,5%) tenen cobertura sanitària de malaltia de la CASS (prop d'un 58% té el 75% de la cobertura i un 34% presenta el 100% de les despeses sanitàries), un 12% té la cobertura d'una assegurança privada o mútua i un 1% té una altra assegurança pública, mentre que només un 2% diu que no té cap cobertura per malaltia.

Entre la gent gran de Sant Julià, tot i que la majoria reconeix que té algun problema de salut i segueix algun tractament mèdic o pren medicació, són pocs els que consideren que la seva salut és dolenta o molt dolenta, potser perquè en la majoria dels casos aquests problemes no els han comportat una limitació per a les seves activitats habituals. L'autopercepció de l'estat de salut és més dolenta entre les dones, les persones vídues, de més de 80 anys, les que tenen menys formació i les que tenen dificultats o no poden fer les activitats de la vida diària.

També destaca que la majoria de gent gran té uns hàbits de vida saludables (la majoria no fuma ni ha fumats mai, no prenen begudes alcohòliques o en fan un consum moderat, i malgrat que són pocs els que practiquen algun esport o exercici físic regularment, la majoria sí que acostuma a sortir a caminar gairebé cada dia).

Així doncs, les dades corroboren que moltes persones grans no tenen problemes greus de salut ni es troben en situacions de dependència, però sí que s'observa que en els grups de població d'edats més avançades es produeixen en major mesura aquestes situacions carencials. Per això és important conèixer les característiques i les demandes d'aquest sector de la població, per planificar i adequar les polítiques socials a aquestes demandes.

Activitats de la vida diària

Per conèixer el grau de dependència de la gent gran s'ha demanat a les persones enquestades si tenen dificultat i necessiten ajuda per realitzar una sèrie d'activitats de la vida quotidiana.

Tot i que la majoria de la gent gran diu que no té cap dificultat per fer les activitats de la vida diària (entre un 66% i un 93%) i que no necessita ajuda per fer-les (entre un 72% i un 96%), es pot observar que les activitats en què tenen més dificultats i que requereixen més ajuda són tallar-se les ungles dels peus (un 19% té dificultats i un 15% no pot fer-ho sense ajuda), pujar o baixar escales (un 30% té algun grau de dificultat i un 4% no pot fer-ho sol) i caminar (un 26% té dificultats i un 1% no pot fer-ho sense ajuda). Un 19% de persones tenen dificultats per fer la compra o sortir al carrer (un 13% té alguna dificultat per fer la compra i un 6% no la pot fer sol, mentre que un 16% té algunes dificultats per sortir al carrer i un 3% no pot fer-ho sense ajuda). També hi ha persones amb alguna dificultat en activitats bàsiques com banyar-se o dutxar-se (un 13% té dificultats i un 3% no ho pot fer sol) i vestir-se (un 13% té dificultats i un 2% no pot fer-ho sense ajuda).

En general, les dones, les persones de més edat (sobretot a partir dels 80 anys) i les que tenen pitjor estat de salut diuen més freqüentment que tenen dificultats i necessiten ajuda per fer aquestes activitats. Considerant totes les activitats, un 54% diu que no té cap dificultat per realitzar-les i si no s'inclou la dificultat de tallar-se les ungles dels peus (que és la més freqüent però que no suposa una limitació per desenvolupar les activitats quotidianes de forma autònoma) la proporció dels que no tenen cap dificultat puja al 61,5%.

Pel que fa a les tasques domèstiques la majoria també diu que no té cap dificultat i que no necessita ajuda. Tot i això, algunes persones manifesten que tenen dificultats per fer aquestes activitats i altres no les fan habitualment: un 8% té dificultats per cuinar, un 3% no pot fer-ho i un 11% no ho fa mai; per netejar l'habitatge un 15% té alguna dificultat, un 6% no pot fer-ho i un 11% no ho fa mai; un 11% té dificultats per fer la bugada, un 6% no pot fer-ho i un 13% no ho fa mai; un 12% té dificultats per planxar, un 7% no pot fer-ho i un 15% no ho fa.

En aquestes tasques a més del grau de dificultat per realitzar-les cal tenir en compte que hi ha molts més homes que no les fan perquè tradicionalment les han realitzat les dones. Així, en demanar qui fa habitualment les tasques domèstiques es constata que la majoria dels homes diuen que és la seva parella qui fa aquestes tasques, i la majoria de dones diuen que són elles les que les assumeixen: el 55% de les dones diuen que s'encarreguen habitualment elles soles de la neteja de l'habitatge (pel 8% dels homes que diuen que ho fan ells sols), el 70% de les dones prepara els menjars (davant el 15% dels homes), el 66% de les dones s'encarreguen de fer la bugada habitualment (enfront del 10% dels homes) i el 62,5% de les dones planxen només elles (davant un 8% dels homes). Paral·lelament, entre un 40% i un 50% dels homes enquestats diuen que és la seva parella qui s'encarrega de les diferents tasques domèstiques, mentre que cap dona que diu que és la seva parella qui fa aquestes feines. Amb l'edat (sobretot a partir dels

80 anys) disminueix la proporció de persones enquestades que fan les tasques domèstiques elles soles o la seva parella sola, i augmenta la proporció d'enquestats que diuen que aquestes feines les fa una altra persona de la família o una persona contractada.

Quant als desplaçaments per Andorra, la majoria de les persones enquestades no requereixen ajuda (un 45% diuen que es desplacen per Andorra en transport públic sense cap problema i un 32% condueix el seu cotxe), mentre que un 20% necessita ajuda d'altres per desplaçar-se en els diferents mitjans de transport i un 3% diu que no es desplaça per Andorra amb cap mitjà de transport.

Finalment destaca que la gent gran, en cas de tenir algun problema que dificulti la seva vida quotidiana, vol ser atesa en el seu domicili: un 78% preferiria rebre ajudes per continuar vivint a la seva casa i un 11% optarien per anar a viure amb els fills o altres familiars, mentre que només un 7% optarien per ingressar en una residència o centre de dia per rebre les atencions necessàries.

Tot i que hi ha una relació entre envelliment i dependència, cal destacar que la dependència no apareix en molts casos, és a dir que moltes persones d'edat molt avançada no necessiten ajuda per desenvolupar la majoria de les activitats quotidianes i presenten un alt grau d'autonomia.

Així, la majoria de les persones enquestades manifesten que no tenen dificultats per fer les activitats de la vida diària o tenen poca dificultat en alguna de les activitats, però sí que s'observa que amb l'edat augmenta la proporció de persones que tenen força dificultat o no poden fer les activitats quotidianes per les que s'ha demanat. En conjunt hi ha aproximadament un 14% de la gent gran que presenta limitacions importants en moltes de les activitats, però són sobretot persones de més de 80 anys. En l'origen d'aquestes dificultats i limitacions hi ha malalties cròniques i dolences comuns (artrosi, reuma, mal d'esquena, etc.) i la pèrdua general de les funcions fisiològiques que es produeixen amb l'edat.

Pel que fa a les tasques de la llar (cuinar, netejar l'habitatge, fer la bugada i planxar), se n'ocupen sobretot les dones fins a edats avançades; només a partir dels 80 anys disminueix clarament la proporció de dones que s'encarreguen elles soles d'aquestes activitats i augmenta la proporció de les que necessiten l'ajuda d'altres persones.

També és important assenyalar que en cas de presentar dificultats greus per fer les activitats quotidianes la gent gran prefereix rebre les ajudes necessàries (ja siguin ajudes dels serveis sociosanitaris o atenció informal) per continuar vivint a la seva llar. En general, les persones enquestades creuen que en cas de que necessités ajuda constant la rebrien sobretot de la família (fills i parella)

Hàbits alimentaris

Un 62% de les persones enquestades no segueixen cap tipus de dieta per motius de salut, mentre que un 17% fan una dieta baixa en sal per problemes d'hipertensió, un altre 17% han de seguir una dieta per problemes de colesterol, i un 8% han de controlar la seva alimentació perquè tenen diabetis. En menor proporció hi ha qui fa dieta per aprimar-se (3%), per menjar sa (2%) o per altres problemes de salut (problemes d'estómac o de vesícula, perquè no pot mastegar).

La majoria de les persones enquestades esmorzen, dinen i sopen sempre o gairebé sempre a casa. Un 94% esmorza gairebé sempre a casa, un 3% esmorza ocasionalment fora de casa i un altre 3% ho fa sovint o gairebé sempre fora de casa. Prop d'un 92% dina habitualment a casa, un 5% dina fora de casa només ocasionalment i un 3% amb més freqüència (més d'un dia a la setmana o gairebé sempre). La majoria també diu que sopa a casa (94%), un 5% sopa ocasionalment fora de casa i menys d'un 1% sempre o gairebé sempre.

Entre les persones que fan algun àpat sovint o sempre fora de casa (que representen només un 7% de la mostra), diuen que ho fan sobretot per sortir, perquè és més còmode que preparar el menjar a casa, per estar amb els amics o la família, perquè els agrada sortir a menjar fora o perquè els costa preparar el menjar. Entre les persones que no acostumen a fer cap àpat fora de casa (que són el 93% de les persones enquestades) diuen com a principals motius que no els agrada menjar fora (48%), que és car (31%), i que no ho tenen per costum (19%). En el cas que poguessin menjar en un restaurant a preus econòmics i segons la seva dieta, un 5% de les persones enquestades diuen que hi menjarien sempre, un 10% sovint i un 38% de tant en tant, mentre que un 14% només hi anirien en cas de necessitat i un 31% mai.

L'alimentació és un factor que influeix molt en l'estat de salut de les persones i per tant una dieta inadequada té repercussions en la morbiditat, en la mortalitat i en la despesa dels sistemes públics sanitaris, ja que augmenta el nombre de gent grans i també augmenta el nombre de malalties cròniques, que s'agreugen per una mala alimentació.

Una part important de la gent gran ha de seguir una dieta per algun problema de salut (hipertensió, diabetis, etc.). A això s'hi suma el fet que la gent d'edat més avançada té més dificultats per fer les tasques domèstiques (entre elles les relacionades amb la provisió i preparació d'aliments), i per tant es fa necessari que entre els recursos adreçats a la gent gran també es facilitin serveis per assegurar que, especialment en els casos que tenen alguna dificultat, puguin seguir una alimentació adequada (ja sigui mitjançant un servei d'àpats a domicili o amb la creació de menjadors per a la gent gran).

Entre la gent gran de Sant Julià la majoria prefereix menjar a casa, i són pocs els que acostumen a fer habitualment algun dels àpats fora de casa. Tot i això, en alguns casos sí que els agradaria menjar fora, si poguessin seguir la seva dieta i a un preu econòmic. Les persones que menjarien sempre fora de casa amb aquestes condicions són sobretot persones que viuen soles, vídues i de nacionalitat espanyola.

Activitat física i temps lliure

El 55% de les persones enquestades acostumen a sortir a caminar gairebé cada dia, un 12% dues o tres vegades a la setmana i un 5% un cop a la setmana, mentre que un 11% només va a caminar de tant en tant i un 16% mai. Les persones de 80 anys o més són les que amb més freqüència diuen que no surten mai a caminar (gairebé un 25%).

A banda de caminar, la majoria de les persones majors de 65 anys de Sant Julià (un 76%) diuen que no practiquen cap esport o exercici físic regularment, i només un 23% diuen que en fan (un 9% fa gimnàstica, un altre 9% natació, i amb menys freqüència altres activitats com bicicleta, bicicleta estàtica, senderisme, esquí).

La majoria de la població enquestada (un 72%) té alguna afició, davant un 27% que no en té cap. Entre les persones que han afirmat que tenen alguna afició, un 41% diu que li agrada llegir, un 22% fa algun tipus d'activitat artística (treballs manuals, pintura, ceràmica), un 18% juga a cartes o a altres jocs de taula, un 17% fa labors i un 13% té com a afició la música. En menor proporció han esmentat altres aficions com ballar (7%), Internet (6%), pescar o caçar (4%), la jardineria (4%), cantar (3%), etc. Els homes tenen en major proporció aficions com jugar a cartes o jocs de taula, Internet o la caça i la pesca, mentre que les dones diuen en una proporció superior que els agrada ballar, les labors o els treballs manuals, pintura, ceràmica.

Més de la meitat de les persones majors de 65 anys (el 52%) diuen que miren la televisió entre una i tres hores al dia, el 24% acostuma a mirar-la entre tres i cinc hores i el 13% més de cinc hores diàries, mentre que el 9% diuen que miren la televisió menys d'una hora al dia i el 2% no la miren habitualment cada dia sinó només de tant en tant.

En principi, amb l'arribada de la jubilació la gent gran disposa de més temps lliure per dedicar a les seves aficions o activitats d'oci, i de fet es pot viure de forma més positiva la jubilació si se sap com omplir el temps lliure. La pràctica d'algun exercici físic o d'alguna activitat d'oci proporciona beneficis en la salut física i mental.

Tot i que són poques les persones grans que practiquen habitualment algun esport, la majoria sí que acostumen a sortir a caminar. Pel que fa a les aficions en molts casos la gent gran realitza activitats passives (lectura, TV), però algunes persones realitzen activitats més participatives. En tot cas, les persones que no fan cap activitat física ni tenen cap afició són amb més freqüència les majors de 80 anys, amb un nivell d'estudis baix, amb un pitjor estat de salut i més dificultats per fer les activitats de la vida diària.

Qualitat de vida i satisfacció

La qualitat de vida és un concepte complex que fa referència a les condicions de vida d'una persona i a la satisfacció experimentada per la persona amb relació a aquestes condicions, és adir que combina components objectius (nivell de salut, relacions personals, ingressos, etc.) i subjectius (satisfacció). La valoració subjectiva de la qualitat de vida es considera un element clau en l'envelliment satisfactori, el qual es basa en el grau de satisfacció i benestar percebut.²⁵

Un 51% dels enquestats consideren que tenen una qualitat de vida bona o molt bona, un 42% creuen que la seva qualitat de vida és normal (ni bona ni dolenta) i només un 7% la valoren negativament (la consideren dolenta o molt dolenta). No hi ha diferències entre homes i les dones a l'hora de valorar la seva qualitat de vida, i, tot i que les diferències tampoc són significatives en funció de l'edat, s'observa que a partir dels 80 anys hi ha més persones que la consideren normal (49%) que bona o molt bona (42%). Aquesta valoració està molt relacionada amb el nivell d'estudis i amb el tipus d'ocupació laboral que tenien els enquestats quan treballaven (o la que tenen els que encara treballen), ja que les persones amb més formació i amb les ocupacions més qualificades (professionals o tècnics, directius, propietaris o comandaments intermedis) són les que amb més proporció valoren positivament la seva qualitat de vida. També està molt relacionada la valoració de la qualitat de vida amb la percepció de l'estat de salut, de manera que les persones que més qualifiquen la seva qualitat de vida de bona o molt bona són les que consideren que tenen una bona o molt bona salut, mentre que les persones que diuen que la seva salut és dolenta o molt dolenta són les que més qualifiquen la seva qualitat de vida de dolenta o molt dolenta.

Entre els aspectes que s'han demanat, els que produeixen més satisfacció a les persones enquestades són la família o la parella (un 54% molt alt i un 25% alt) i l'habitatge (un 34% molt alt i un 35% alt). Altres aspectes com les seves relacions d'amistat, la seva situació econòmica, el seu estat anímic i el seu temps de lleure, els qualifiquen amb més freqüència de correctes (al voltant d'un 45%). Cal destacar que entre aquests aspectes la situació econòmica és el que els enquestats valoren més negativament ja que només un 21% tenen un grau de satisfacció alt o molt alt i un 32% baix o molt baix.

Amb relació a la satisfacció envers el seu habitatge, la seva situació econòmica, l'estat anímic i el temps de lleure, s'observa que la valoració és més positiva entre les persones que tenen un nivell d'estudis més alt i entre les que treballaven o treballen en ocupacions més qualificades (si bé aquestes dues variables estan molt relacionades entre elles ja que les persones amb més nivell d'instrucció també tenen una millor situació en el mercat laboral); també es mostren més satisfetes amb aquests aspectes les persones del grup d'altres nacionalitats.

També hi ha altres variables relacionades amb la satisfacció d'alguns d'aquests aspectes. Així, les persones que són propietàries del seu habitatge i les que viuen en una

²⁵ Castellón, A.; Romero, V. "Autopercepción de la calidad de vida". *Revista Multidisciplinar de Gerontología*. Vol. 14 (3), 2004. http://www.nexusediciones.com/pdf/gero2004_3/g-14-3-002.pdf

casa unifamiliar es mostren més satisfetes de les condicions del seu habitatge que les persones que viuen en un habitatge de lloguer i les viuen en un pis. El grau de satisfacció amb les seves amistats és més gran entre les persones veuen els amics amb més freqüència. Les persones que tenen ingressos més alts estan més satisfetes amb la seva situació econòmica que les que tenen ingressos més baixos i que els costa arribar a final de mes, i els homes també estan més satisfets amb aquest aspecte que les dones. En el cas de la satisfacció envers el seu estat anímic també hi ha una relació amb l'estat de salut i les dificultats per realitzar les activitats de la vida diària, ja que les persones que consideren que tenen millor salut i que no tenen dificultats per realitzar les diferents activitats són les que estan més satisfetes amb el seu estat anímic. La valoració del temps de lleure és més positiva entre els homes que entre les dones i disminueix amb l'edat, i també estan més satisfetes del seu temps de lleure les persones que tenen alguna afició o fan algun esport o activitat física.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la qualitat de vida com la percepció que té un individu de la seva posició en la vida en el context de la cultura i del sistema de valors en què viu i en relació amb els seus objectius, les seves expectatives, les seves normes i les seves inquietuds. Es tracta d'un concepte molt ampli que està influenciat per la salut física, l'estat psicològic, el nivell d'independència, les relacions socials de la persona, i la seva relació amb altres elements essencials del seu entorn.²⁶

La percepció subjectiva de la qualitat de vida de la gent gran de Sant Julià és en general positiva. La majoria de la gent gran considera que té una qualitat de vida bona o normal, i només un 7% creu que és dolenta. En general aquestes persones que valoren negativament la seva qualitat de vida són les persones amb un nivell d'estudis més baix, pitjor estat de salut i les que tenen força dificultat o no poden fer les activitats de la vida diària i necessiten ajuda per fer-les.

La majoria també està satisfeta dels diferents aspectes de la seva vida com la família, l'habitatge, els amics, l'estat anímic, el lleure i la situació econòmica, si bé aquest darrer aspecte és el que tendeixen a valorar més negativament.

²⁶ Organización Mundial de la Salud (OMS). Foro mundial de la Salud .Ginebra. 1996.

Serveis

En relació amb els serveis que ofereix la parròquia de Sant Julià destinats a cobrir les mancances o necessitats de la gent gran s'observa que el grau de coneixement envers la Llar de Lòria és alt ja que un 88% de les persones enquestades afirma que sap què és la Llar de Lòria mentre que només un 11% manifesta que no la coneix.

Quant a la utilització un 33,5% de la població major de 65 anys de Sant Julià diu que acudeix a la Llar de Lòria i un 65% afirma que no hi acudeix. Les raons principals que dona la gent que no té costum d'anar a la Llar de Lòria són, en primer lloc, que no els agrada (23%); en segon lloc (19%), que no es troben còmodes per diversos motius (perquè es consideren joves per anar-hi, perquè allí la gent parla de les seves malalties, perquè no coneixen a la gent que hi va, etc.); en tercer lloc, també s'indica la manca de temps (16,5%), en quart lloc, les limitacions físiques (11%), i en cinquè i sisè lloc, el fet que prefereixen estar a casa (10%) i la manca de costum (8%).

Quant al coneixement que presenta la població de Sant Julià envers a l'existència del Servei d'Ajuda a Domicili prop d'un 44% de la població enquestada diu que no té coneixement d'aquest servei, gairebé un 40% manifesta que el coneix però que no l'utilitza, un 11,5% de la població diu que n'ha sentit a parlar però no sap ben bé què és, i un 4% manifesta que sí utilitza el Servei d'Ajuda a Domicili. Dels que afirmen que no utilitzen el servei d'Atenció a Domicili un 68% diuen que l'utilitzaria en cas de necessitat i un 25% manifesta que no l'utilitzaria.

Per una banda, les raons per utilitzar aquests serveis són, en primer lloc, la necessitat d'aquest tipus de servei (46%); en segon lloc, per suplir alguna mancança física o discapacitat (ja sigui permanent o temporal); en tercer lloc, s'assenyala que utilitzarien aquest servei per a l'ajuda en les tasques domèstiques habituals (19%), i en menor proporció s'indica que utilitzarien aquest servei en el cas que no tinguessin l'ajuda d'algun familiar i per no demanar tota l'ajuda necessària a la família (4% en cada cas), o que utilitzarien el servei ja que és molt positiu per a la gent gran (3%) i per raons de tipus econòmic (2%). Per una altra banda, entre les persones que responen que no utilitzarien el Servei d'Atenció a Domicili (un 25% dels que no l'utilitzen) responen en primer lloc, que no l'utilitzen ja que no tenen necessitat (en un 64,5% dels casos); un 21% indica que no l'utilitzarien ja que tenen l'ajuda de la família; un 8% responen que no l'utilitzarien perquè tenen l'ajuda de persones contractades, i en menor proporció també s'assenyalen els motius econòmics i el fet que aquests serveis no li agrada (un cas).

En relació amb el coneixement que presenta la gent gran respecte a l'existència dels Centres de Dia al país prop d'un 64% de les persones enquestades diuen que sí que hi ha Centres de Dia a Andorra, un 12% diuen que no n'hi ha i un 24% de les persones no ho saben o no contesten a la pregunta plantejada. Amb relació a la utilització prop d'un 45% diu que utilitzaria aquest servei i gairebé un 39% manifesta que no l'utilitzaria (un 16,5% no ho sap o no contesta).

Per una banda, entre els que afirmen que utilitzarien els Centres de Dia del país els motius o raons que donen per a la seva utilització són: la necessitat (60%), per a l'assistència sanitària i especialitzada (16%), també s'indica que utilitzaria aquest servei en el cas que no tinguessin companyia habitual de parella, família i altres (7%), perquè

és un servei bo i útil (6%), per conèixer altra gent (3%), i finalment també s'indiquen les raons de tipus econòmic (1%). Per una altra banda i respecte els motius dels que diuen que no utilitzarien els serveis del Centre de Dia en primer lloc, s'assenyala que de moment no tenen cap necessitat (43%); en segon lloc, no l'utilitzarien mentre tinguin la família (26%), en tercer lloc, perquè no els agrada (16%); en quart lloc (7%), no utilitzarien el centre perquè tenen feina a casa (feines domèstiques, cura de família, etc.), i, en menor proporció, també s'assenyala que prefereixen una persona contractada que ajudi en cas de necessitat (4%) i les raons de tipus econòmic (2%).

Com a accions concretes a desenvolupar per les administracions, *El llibre blanc de la gent gran*²⁷ de la Generalitat de Catalunya assenyala que en el procés de desenvolupar el concepte de qualitat en relació amb l'atenció assistencial es requereix que l'usuari i els seus familiars siguin el punt de partida del disseny i l'execució de l'atenció a la dependència i a on s'han de desenvolupar una varietat de factors que no poden ser obviats en el desenvolupament de serveis:

- Capacitat de decisió sobre el lloc on la mateixa persona vol viure.
- Opinió i veu respecte als tractaments, la cura i els horaris de les persones que rebin ajuda especialitzada.
- Continuar participant en activitats social i mantenir el contacte amb els seus familiars.
- Sentir-se segurs en l'entorn que els envolta.

En el mateix sentit, també seria de molta utilitat per als serveis assistencials i per poder fer una planificació acurada de la situació de dependència de la parròquia tenir un cens o llista de totes les persones grans amb limitacions físiques o psicològiques o en un estat de susceptibilitat o risc d'exclusió (llars unifamiliars, sense recursos, amb dificultats d'accés a l'habitatge...).

²⁷ *Llibre blanc de la gent blanc: Repensar l'atenció a la gent gran amb dependència* (2002) Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social

ANNEXOS

5.8. Quantes hores a la setmana rep ajuda per a la neteja de la llar?

	Freqüències	Percentatges	Percentatge/ Total mostra
Total	37	100	260
1	1	2,7	0,4
2	8	21,6	3,1
3	8	21,6	3,1
4	2	5,4	0,8
5	4	10,8	1,5
6	3	8,1	1,2
8	1	2,7	0,4
10	1	2,7	0,4
20	2	5,4	0,8
Ns/Nc	6	16,2	2,3
Algunes	1	2,7	0,4

Base: Enquestats que reben ajuda per a la neteja de la llar de persones que no viuen a la llar (N=37)

7.3.1. Qui s'ocupa de la neteja, segons el tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	59	12	47
Vostè sol/a	66,1	33,3	74,5
Vostè amb una altra persona	10,2	16,7	8,5
Una altra persona de la família	3,4	0,0	4,3
Una persona contractada	18,6	41,7	12,8
Una altra situació	1,7	8,3	0,0
Base Parella sense fills	120	66	54
Vostè sol/a	25,8	3,0	53,7
La seva parella	29,2	53,0	0,0
Vostè i la seva parella	14,2	15,2	13,0
Vostè amb una altra persona	5,8	1,5	11,1
La seva parella i una altra persona	7,5	13,6	0,0
Una altra persona de la família	0,8	0,0	1,9
Una persona contractada	16,7	13,6	20,4
Base Parella i fills	27	16	11
Vostè sol/a	22,2	6,3	45,5
La seva parella	25,9	43,8	0,0
Vostè i la seva parella	18,5	25,0	9,1
Vostè amb una altra persona	14,8	6,3	27,3
La seva parella i una altra persona	11,1	18,8	0,0
Una altra persona de la família	3,7	0,0	9,1
Una persona contractada	3,7	0,0	9,1
Base Amb fills	42	9	33
Vostè sol/a	28,6	11,1	33,3
Vostè amb una altra persona	26,2	22,2	27,3
Una altra persona de la família	31,0	55,6	24,2
Una persona contractada	14,3	11,1	15,2
Base Amb altres persones	10	5	5
Vostè sol/a	40,0	20,0	60,0
Vostè amb una altra persona	10,0	20,0	0,0
Una altra persona de la família	20,0	20,0	20,0
Una persona contractada	30,0	40,0	20,0

7.3.2. Qui s'ocupa de cuinar, segons el tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	59	12	47
Vostè sol/a	83,1	58,3	89,4
Vostè amb una altra persona	8,5	16,7	6,4
Una persona contractada	6,8	16,7	4,3
Una altra situació	1,7	8,3	0,0
Base Parella sense fills	120	66	54
Vostè sol/a	37,5	6,1	75,9
La seva parella	38,3	69,7	0,0
Vostè i la seva parella	16,7	15,2	18,5
Vostè amb una altra persona	1,7	0,0	3,7
La seva parella i una altra persona	3,3	6,1	0,0
Una altra persona de la família	0,8	0,0	1,9
Una persona contractada	1,7	3,0	0,0
Base Parella i fills	27	16	11
Vostè sol/a	22,2	6,3	45,5
La seva parella	33,3	56,3	0,0
Vostè i la seva parella	18,5	18,8	18,2
Vostè amb una altra persona	11,1	0,0	27,3
La seva parella i una altra persona	7,4	12,5	0,0
Una altra persona de la família	7,4	6,3	9,1
Base Amb fills	42	9	33
Vostè sol/a	42,9	22,2	48,5
Vostè amb una altra persona	21,4	11,1	24,2
Una altra persona de la família	31,0	55,6	24,2
Una persona contractada	4,8	11,1	3,0
Base Amb altres persones	10	5	5
Vostè sol/a	50,0	40,0	60,0
Una altra persona de la família	30,0	40,0	20,0
Una persona contractada	20,0	20,0	20,0

7.3.3. Qui s'ocupa de fer la bugada, segons el tipus de llar

% Verticals		Home	Dona
Base Sol/a	59	12	47
Vostè sol/a	72,9	33,3	83,0
Vostè amb una altra persona	5,1	8,3	4,3
Una altra persona de la família	3,4	8,3	2,1
Una persona contractada	15,3	41,7	8,5
Una altra situació	3,4	8,3	2,1
Base Parella sense fills	120	66	54
Vostè sol/a	35,0	4,5	72,2
La seva parella	35,8	65,2	0,0
Vostè i la seva parella	14,2	15,2	13,0
Vostè amb una altra persona	3,3	0,0	7,4
La seva parella i una altra persona	5,8	10,6	0,0
Una altra persona de la família	0,8	0,0	1,9
Una persona contractada	5,0	4,5	5,6
Base Parella i fills	27	16	11
Vostè sol/a	18,5	0,0	45,5
La seva parella	40,7	68,8	0,0
Vostè i la seva parella	7,4	6,3	9,1
Vostè amb una altra persona	11,1	0,0	27,3
La seva parella i una altra persona	11,1	18,8	0,0
Una altra persona de la família	7,4	6,3	9,1
Una persona contractada	3,7	0,0	9,1
Base Amb fills	42	9	33
Vostè sol/a	38,1	22,2	42,4
Vostè amb una altra persona	21,4	11,1	24,2
Una altra persona de la família	33,3	55,6	27,3
Una persona contractada	7,1	11,1	6,1
Base Amb altres persones	10	5	5
Vostè sol/a	50,0	40,0	60,0
Una altra persona de la família	30,0	40,0	20,0
Una persona contractada	20,0	20,0	20,0

7.3.4 Qui s'ocupa de planxar, segons el tipus de llar

Frequències		Home	Dona
Base Sol/a	59	12	47
Vostè sol/a	67,8	33,3	76,6
Vostè amb una altra persona	5,1	8,3	4,3
Una altra persona de la família	3,4	8,3	2,1
Una persona contractada	18,6	41,7	12,8
Una altra situació	3,4	8,3	2,1
Ns/nc	1,7	0,0	2,1
Base Parella sense fills	120	66	54
Vostè sol/a	35,8	4,5	74,1
La seva parella	37,5	68,2	0,0
Vostè i la seva parella	10,0	10,6	9,3
Vostè amb una altra persona	3,3	0,0	7,4
La seva parella i una altra persona	5,8	10,6	0,0
Una altra persona de la família	1,7	1,5	1,9
Una persona contractada	5,8	4,5	7,4
Base Parella i fills	27	16	11
Vostè sol/a	14,8	0,0	36,4
La seva parella	40,7	68,8	0,0
Vostè i la seva parella	7,4	6,3	9,1
Vostè amb una altra persona	11,1	0,0	27,3
La seva parella i una altra persona	11,1	18,8	0,0
Una altra persona de la família	11,1	6,3	18,2
Una persona contractada	3,7	0,0	9,1
Base Amb fills	42	9	33
Vostè sol/a	31,0	11,1	36,4
Vostè amb una altra persona	19,0	11,1	21,2
Una altra persona de la família	35,7	55,6	30,3
Una persona contractada	14,3	22,2	12,1
Base Amb altres persones	10	5	5
Vostè sol/a	40,0	20,0	60,0
Una altra persona de la família	30,0	40,0	20,0
Una persona contractada	30,0	40,0	20,0

11.2.1. Per què no acudeix a la Llar de Lòria? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	170	
No li agrada	39	22,9
No li agrada	36	21,2
No se sent a gust, no li agrada	3	1,8
No es troba còmode	32	18,8
Es trobar jove per anar-hi	12	7,1
Perquè no parlo català	7	4,1
No conec a la gent que va	6	3,5
Perquè sempre hi ha persones parlen de les seves malalties	2	1,2
Mentalitat diferent	2	1,2
Falta ambient de família	2	1,2
Els seus amics son més joves	1	0,6
No té temps	28	16,5
No té temps	12	7,1
Fa altres activitats	10	5,9
Té molta feina a casa	3	1,8
Té cura dels nets	2	1,2
Fa moltes activitats	1	0,6
Té limitacions físiques	19	11,2
Estic limitat/da	9	5,3
No es troba bé de salut	8	4,7
Té problemes de visió	1	0,6
Perquè s' ha d' ocupar del seu marit malalt	1	0,6
Prefereix estar a casa	17	10,0
Està bé a casa	10	5,9
Perquè no té ganes	3	1,8
Li fa mandra	2	1,2
Està bé a casa amb el seu marit i familiars	1	0,6
Sempre a casa	1	0,6
No té companyia per anar-hi	5	2,9
Li falta una companyia per anar-hi	3	1,8
Perquè a la seva parella li costa molt sortir	2	1,2
Manquen activitats per a tots els gustos	2	1,2
Només es pot jugar a cartes i no li agrada	1	0,6
No li agraden les activitats que fan	1	0,6
No té costum	14	1,2
No té costum	9	5,3
Perquè no hi pensa	3	1,8
No s'acostuma a anar-hi	2	1,2
Altres	3	1,8
Està massa lluny	1	0,6
Ha deixat d'anar perquè ha de pagar pàrking	1	0,6

Perquè s'ha de fer un carnet al comú i no tenen temps per fer-ho.	1	0,6
Ns-Nc	11	6,5

11.4.1. Per què utilitza o utilitzaria el Servei d'Atenció Domiciliari? (Multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	180	
En cas de necessitat	83	
Si ho necessito sí	51	28,3
Per qualsevol motiu que necessites	25	13,9
Perquè ho necessita	3	1,7
Perquè és una ajuda	3	1,7
Per necessitat	1	0,6
Per ajudar a suplir alguna mancança física	41	
Banyar-se o dutxar-se	21	13,3
Per motius sanitaris	11	6,1
Sortir al carrer	5	2,8
Si no em pogués moure	3	1,7
Està malament físicament	1	0,6
Per ajudar en les tasques de la llar	35	
Tasques de la llar	26	15,0
Neteja de l'habitatge	7	3,9
Per anar a compra si no puc	1	0,6
Per fer la compra	1	0,6
L'utilitzaria si no tingués ajuda familiar	8	
Per no estar sola	4	2,2
Si jo no pugues ajudar al meu marit	1	0,6
Si no fos la meva germana	1	0,6
Sí no tingués el meu nét	1	0,6
Si algun dia em quedés sola	1	0,6
Per no demanar tota l'ajuda a la família	7	
Perquè els fills treballen	3	1,7
Per descarregar de feina als fills	3	1,7
No vol molestar a la família	1	0,6
Perquè és positiu	6	
Per tot	4	2,2
Li va molt bé	1	0,6
Perquè és un bon servei	1	0,6
Raó econòmica	3	
Perquè no es tan car com un particular	1	0,6
Si fos més econòmic que una persona externa	1	0,6
L'utilitzaria però no disposa de diners	1	0,6
Ns-nc	5	
No contesta	5	2,8

